احمد شاه مسعود او روسان

وسله، نېشه يي توکي او قيمتي ډبرې

راټولوونکی او ژباړن: پولاد افغان

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود او روسان

وسله ، نښه يي توکي او قيمتي ډبرې

راټولوونکی او ژباړن

پولاد افغان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوی او ښښونکی خدای (ج) په نامه

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: احمد شاه مسعود او روسان

راټولوونکی او ژباړن: پولاد افغان

چاپکال: ۱۳۹۱ل/۲۰۱۲ز کال

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژباړن سريزه

پر افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد يرغل او په افغانستان کې د نوموړي هېواد د پوځونو څه کم لس کلن شتون زموږ د هېواد د اوسني تاريخ يو تر ټولو ډېر خونړی پېر ګڼل کېږي . د دغه خونړي پېر په اړه ګڼ شمېر روسي ليکوالو ، په تېره بيا په افغانستان کې د جګړې ګډونوالو ډېر کتابونه ليکلي ، چې ځينې يې پښتو ته راژباړل شوي او چاپ شوي هم دي. خو په روسيه کې تر اوسه په ځانګړي ډول د جهادي ډګري بولندوی احمد شاه مسعود او روسانو ترمنځ پټو اړيکو په اړه داسې کوم کتاب نه دی چاپ شوی ، چې دغه پټ اړيکي دې په بشپړ ډول ډاګيزه او بربنډ کړي او فکر نه کېږي چې په راتلونکې کې دې هم دا کار وشي. په دې اړه يوازې ځينو بهرنيو او په دې لړ کې پخپله ځينو روسي سرچينو خپرونې کړې ، د بېلابېلو ليکنو (مقالو) ، يا هم ځينو مستندو فېلمونو په اډانه کې يې دغه پټ اړيکي افشا کړي دي. په دې کتاب کې هم له همدغو بېلابېلو چاپي او برېښنايي سرچينو څخه توکي راټول شوي او دا کتاب ترې اوډل شوی دی.

هغه لاسوندونه چې په دې کتاب کې راټول شوي ، ډېری يې له داسې روسي چاپي او برېښنايي خپرونو څخه دي ، چې ناپېيلې يا نيمه ناپېيلې دي ، ځکه خو يې د پېښو انځورنه په عيني ډول کړې ده. په دې شمېر کې دا خپرونې ګډون لري لکه د روسی «کومېرسانت»، «نېزاويسيمايا ګزېته»، د «ورېميه نووستی»، «کامساموليسکايا پراودا»، «ارګومېنتي نېدېلیې»، «اتکريتايا اېلېکترونايا ګازېته»، د «مسکوفسکي کامساموليېڅ»، «نووايا ګازېته» ورځپاڼې، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

«پروفيل» اوونيزه مجله، د «يتوګي» مجله، د «سپېڅناز-رو» اوبپاڼه، د «ار. بي . کې» خبرې اژانس اوبپاڼه، د «اې. پي. اېن» سياسي خبرونو اژانس اوبپاڼه، د «سېم دنېی» اوونيزه خپرونه، د فرغانې خبري اژانس اوبپاڼه، د بي بي سي راډيو د روسي څانګې اوبپاڼه، د قزاقستان د «کانتينېنت» مجله او داسې نورې نامتو سرچينې.

ما په لومړي سر کې دومره تمه نه درلوده چې زه دې د دغې سکالو په اړه دومره توکي راټول کړای شم، هغه هم له روسي رسنيو څخه، خو زما د يو کال په بهير کې پرله پسې هلو ځلو او پلټنو ښه پايله ورکړه او زه وتوانېدم چې د يو کتاب د اوډلو په موخه ښايسته ډېر توکي له بېلا بېلو سرچينو راټول کړم.

اړينه ده وويل شي چې په ډېری روسي رسنيو کې مسعود د يو ستر، برجسته شخصيت په ډول انځور شوی. روسي رسنيو له ده څخه ملي اتل جوړ کړی. په روسي رسنيو کې د مسعود لپاره بېلا بېل نومونه، ويارلي لقبونه کارول شوي او کارېږي، لکه جنرال مسعود، د طالبانو ضد شمالي ټلوالې پوځي مشر، «د پنجشېر زمری»، «د پنجشېر شېرېږم زمری» او داسې نور.

په افغانستان کې د پخواني شوروي اتحاد د ناکام سياست او د شوروي پوځونو له څه کم لس کلن ناکام او خونړي شتون، چې هيڅ ډول کومې پايلې يې ور نه کړې، روسان په دې فکر کې کړل چې د افغانستان په څېر يو وروسته پاتې هېواد او ملت څنګه وکولای شول چې د شوروي په څېر يوې سترې او پياوړې امپراتورۍ پر وړاندې دومره کلک مقاومت وښيي. شوروي اتحاد د افغانستان د جګړې په مسله کې پر نړيوال کچ ډېر کم راغی او يو نړيوال شرم يې په برخه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر افغانستان باندې د نوموړي هېواد تېری او د دغه تېري ناکامې پایلې په نړیوالو رسنیو کې په ویتنام کې د امریکا د متحده ایالاتو له پاتې راغلې جګړې سره پرتله شوې. ښکاره خبره وه چې د شوروي اتحاد او راوروسته بیا د روسیې د لوړو سیاسي کړیو لپاره دا پرتله د منلو وړ نه وه. پېښو داسې وښوده چې له افغانستان څخه د شوروي پوځونو تر وتلو وروسته، له افغانستان څخه د کسات اخیستلو پلان او ستراتېجي جوړه شوې وي.

په منځنۍ اسیا او افغانستان کې د روسیې د بهرني سیاست لپاره ارزښتناکه سکالو په دغه سیمه کې د خپل اغېز ساتل او پیاوړي کول وو او ده. روسیې غوښتل چې له یوې خوا د سیمې هېوادونه تر خپل اغېز لاندې ولري، له بلې خوا د افغانستان کړکېچ له خپلې سویلي پولې څخه لرې هماغلته په افغانستان کې ساتلی پاتې شي.

پر افغانستان باندې د روسیې د اغېز لپاره اړینه وه چې په دغه هېواد کې داسې مخور کسان خپل لور ته راجلب کړي چې هم په اسانۍ د جلبېدو وړ وي، هم په هېواد کې که د ډېرو نه، نو د یو شمېر وګړیو ملاتړ ورسره وي، د دې لپاره چې په راتلونکې کې پرې خپل شوم پلانونه پلي کړي. شورویانو په دې برخه کې په افغانستان کې ان لا د خپل تېري پر مهال خپل کار کړی او ځانګړې ستراتېجي یې جوړه کړې وه. په دې لړ کې احمد شاه مسعود یو له هغو کسانو څخه وو چې روسانو پرې حساب کاوه او دا یې په پام کې نیولې وه چې په دغه هېواد کې خپل شوم پلانونه د ده او ده ته ورته کسانو پر مټ پلي کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خونړۍ پېښې چې په افغانستان کې پر ۱۳۷۱ لمریز (۱۹۹۲) ز کال واک وځواک ته د مجاهدینو تر رسېدو وروسته د دغه هېواد په پلازمېنه کابل او نور ټول هېواد کې رامنځته شوې، نه یوازې له افغان ولس څخه، بلکې د روسانو پر ګډون د نړۍ له هیڅ یو ولس څخه پټې پاتې نه شوې او پاتې کېدای هم نه شوای. روسان په دې پوهېدل چې دغه خونړۍ پېښې د برهان الدین رباني او د هغه د ډګري بولندوی مسعود د واکمنۍ پر مهال له نورو سیالو جهادي تنظیمونو سره په جګړه کې ترسره شوې، نو ښکاره خبره ده چې د افغان ولس په وړاندې دوی پړه دي او په هېواد کې د دغه خونړي ناورین ټوله پازه به د دوی او د دوی د نورو سیالو جهادي تنظیمونو پرغاړه وي. د دغو خونړیو پېښو او وحشت په رامنځته کېدو سره نه یوازې نورو جهادي تنظیمونو او د هغوی مشرانو، بلکې مسعود هم لږ و ډېر نوم چې درلود له لاسه ورکړ، د هېواد د خلکو له خوا پرې بېلابېل بد لقبونه او نومونه کېښودل شول او پر وړاندې یې کرکه راپیدا شوه.

روسان په دې پوه شول چې د دوی پخوانی ملګری مسعود نور هغه لږ نوم، چې درلود له لاسه ورکړ، نو یې دې ته ملا وتړله چې د نوییمو زېږدي کلونو په نیمایي کې د طالبانو غورځنګ تر راپیدا کېدو وروسته ورسره پټ اړیکي بیا ټینګ کړي، پټې لیدنې کتنې ورسره وکړي، له خپل دې جنګسالار ملګري څخه یو لوی شخصیت جوړ کړي او د افغانستان پر خلکو یې د یو درغلي اتل په توګه وتپي.

د روسیې «راسیسکایا ګازېته» ورځپاڼې پر ۲۰۰۱ ز کال د مسعود تر وژنې وروسته په یوه لیکنه کې، چې لیکوال یې رسنوال «ولادیمیر سنېګیرېف» وو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولیکل: «افغانستان په خپل اوسني تاریخ کې تر ټولو ستر سپه سالار له لاسه ورکړ.»

د ۲۰۰۳ ز کال د سیپټمبر پر ۹ د «پراودا . رو» برېښ ورځپاڼې په «دوه کاله بې مسعوده» لیکنه کې څرگنده کړه: «که چیرې مسعود ژوندی پاتې وای، د طالبانو کار به یې اوس ورختم کړی وای.»

روسي رسنوال «پاول بوداکیموف» په خپله یوه لیکنه کې، چې «لومړی پنجشیر» نومېده ولیکل: «احمد شاه مسعود د میلیونونو افغانانو لپاره یو سپېڅلی شخصیت وو.»

په دې ډول په نورو گڼ شمېر ورځپاڼو، مهالنیو، ټلویوزیوني چینلونو کې نورې ډېرې داسې خپرونې خپرېدې او خپرېږي چې په هغوی کې له یوه ډگري بولندوی او جنگسالار څخه یو سپېڅلی شخصیت، تر ټولو پیاوړی پوځي، سپه سالار او اتل جوړېږي او نږدې دی چې د فرانسې مارشال دېگول، د هند مهاتماگاندي، او د سویلی افریقا جمهوریت نېلسن ماندېلا ترې جوړ کړي. په روسیه کې له مسعود څخه د شخصیت جوړولو کمپاین اوس هم روان دی او د دې کار لپاره د ده د وژنې کلنی تلین ښه پلمه ده.

له یو ډگري جنگسالار بولندوی څخه د اتل جوړولو کمپاین د افغانستان په جمیعت گوند کې هم روان وو او دی. موږ او تاسې یې په خپلو سترگو لیدلای شو چې په مصنوعي ډول له مسعود څخه د شخصیت جوړولو هلو ځلو څومره افراطي بڼه غوره کړې ده. په افغانستان کې په تېره بیا په پلازمېنه کابل کې نږدې په هر واټ، په هره لویه څلورلارې، هره لویه موسسه او نږدې هر دوتر کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود بې شمېره ځوړند انځورونه سړي ته په پخواني شوروي اتحاد کې د ولادیمیر لېنین بې شماره مجسمې او انځورونه په یاد راولي. په شوروي اتحاد کې کمونیستي زورواک رژیم له لېنین څخه د شخصیت کېش جوړ کړی وو. په هره لویه دولتي موسسه یا د هغې په مخ کې به د لېنین پژۍ (مجسه) ولاړه وه. د هر ښار په مرکزي برخه کې به د ده پژۍ جوړه شوې وه. د هر ښار لوی او مرکزي واټ به د لېنین په نامه یادېده. خو کله چې پر ۱۹۹۱ ز کال شوروي اتحاد له منځه ولاړ او پر ځای یې ۱۵ خپلواک دولتونه رامنځته شول، نو نه یوازې چې په پخوانیو شوروي جمهوریتونو کې، بلکې پخپله په روسیه کې د لېنین ټولې پژۍ رنګې او له منځه یووړل شوې، یوازې په یو نیم ځای کې یې کومه یوه نیمه پژۍ پاتې ده.

مسعود پر افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد د یرغل او د افغانانو د مقاومت پر کلونو له شورویانو سره روغه جوړه وکړه او له هغوی سره یې پټه دوستي ټینګه کړه. مسعود یو داسې پټ پلان درلود چې د روسانو او ایرانیانو په مرسته د افغانستان په شمال کې د «مسعودستان» په نامه یو داسې تاجک ژبی دولت جوړ کړي چې پښتانه پکې نه وي. په دې ډول افغانستان دوه ټوټې او کمزوری کړي. په دې کتاب کې په دې اړه ځینې لاسوندونه راغلي او لوستونکي به یې ولولي.

مسعود لا د جهاد پر کلونو له روسانو سره د همکارۍ ژمنه وکړه او له هغوی څخه یې دا هیله وکړه چې د ګلبدین حکمتیار د اسلامي ګوند او ځینو نورو سیالو جهادي تنظیمونو پر ضد له ده سره مرستې وکړي. په دې ډول یې د خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد او هېودوالو پرضد د يو بهرني يرغلگر هېواد او يرغلگر پوځ ملگرتيا خپله کړه. مسعود او د ده نورو ملگريو د ۱۳۷۱ لمريز (۱۹۹۲) ز کال په پسرلي کې د هېوادمشر ډاکټر نجيب الله د حکومت له کمزورۍ نه په کار اخيستنې سره ، د دغه حکومت د يو شمېر ياغي جگپوړيو چارواکيو او جنرالانو په مرسته د ملگرو ملتو سازمان د سولې پلان شنډ کړ او له دې لارې يې وکولای شول چې پر کابل يرغل وکړي.

په دې کتاب کې راټول شوي او راژباړل شوي لاسوندونه دا په ډاگه کوي چې د پخواني شوروي اتحاد د دفاع وزارت د ستر درستيز د کشف او پوځي څارگرۍ دوه افسران له مسعود سره د پټو اړيکو ټينگولو ته گومارل شوي ول. له دغو دوو افسرانو څخه يې يو ډگرمن «اناتولي تکاچيوف» او بل ډگرمن «دميتري وېرېتېنيکوف» ول. «اناتولي تکاچيوف» چې کله لومړی ځل د ۱۹۸۲ ز کال د جنوري پر لومړۍ نېټه له احمد شاه مسعود سره په پنجشېر کې پټه ليدنه کتنه وکړه ، نو بيا يې په دې اړه د شوروي اتحاد دفاع وزارت ته رپوټ ورکړ. دی په دې اړه داسې وايي: «ما د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د اتحاد د دفاع وزارت لومړي مرستيال «س . سوکولوف» ته، له احمد شاه سره د کار کولو د پايلو د رپوټ ورکولو پر مهال وويل چې مسعود د کارمل د حکومت پر وړاندې دوښمنانه چلند لري. «سوکولوف» وپوښتل: «په افغانستان کې له چا سره کېدای شي چې سړی جوړ راشي؟» ما په ځواب کې ورته وويل چې په هېواد کې تر ټولو ډېر اغېزمن او با اتوريته سړی احمد شاه دی او له ټاکليو شرايطو سره کېدای شي چې سړی ورسره جوړ راشي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال «وارېنيکوف» د يوې روسۍ ورځپاڼې له رسنوال سره په مرکه کې د مسعود په اړه ويلي وو: «دی د دولت د کچې سړی دی. له ده سره سړی کولای شي سمې خبرې وکړي او سړی ورسره جوړ راشي.» (دا مرکه په همدې کتاب کې لوستلای شئ. ژ)

د هېواد او ټولنې لپاره يو څوک هغه مهال شخصيت کېدای، برجسته کېدای، يا هم اتل کېدای شي چې خپل هېواد او ولس ته يې په رښتيا هم ستر او نه هېرېدونکي خدمتونه کړي وي. نن ورځ په هېواد کې دننه د مسعود ټول واکمن پلويان همدا نارې وهي چې دی يو ملي اتل دی. خو هيچا هم تر اوسه دا ثبوت نه کړه چې هېواد او ټولنې ته د کوم خدمت په مقابل کې ده ته دا اتلولي ورکړ شوې؟ د ده او رباني د واکمنۍ پر مهال نه يوازې چې يو پول هم نه دی جوړ شوی، بلکې هغه څه چې شتون يې درلود هغه ټول له بېخه او بنسټه ړنګ او ويجاړ شول. ده له خپل استاد رباني سره د ځلور کلنې واکمنۍ په بهير کې په هېواد کې له نورو سيالو وسله والو جهادي تنظيمونو سره د واک وځواک پر سر خونړيو جګړو کې په لسګونو زره بې ګناه خلک په وينو کې ولمبول. هغه وحشت چې په افغانستان کې په ځلور کلنه (۱۹۹۲-۱۹۹۶) جهادي واکمنۍ کې پر دغه هېواد او د دغه هېواد پر غمځپلي ولس تېر شوی د هيچا د هېرېدو نه دی او زموږ د هېواد تاريخ به يې هم په خپله حافظه کې د همدې ډول يو پېر په توګه ثبت کړي.

نن ورځ د مسعود او د هغه د سيالو تنظيمي ډلو د کړنو په اړه ګڼ شمېر لاسوندونه شتون لري چې ځينې يې چاپ شوي او ځينې نور يې د وخت انتظار

(c) ketabton.com: The Digital Library

باسي. سربېره پر دې، زموږ درانه هېوادوال او لوستونکي کولای شي، د دې موضوع په اړه د انټرنېټ په «يوټيوب» کې پر ليکه شوي مستند فېلمونه هم وګوري. دا فېلمونه په دې وروستيو کلونو کې پر ليکه شوي او ښه غړېز او انځوريز لاسوندونه دي. د دغو مستندو فېلمونو برېښنايي پتې په لاندې ډول دي:

-**Afghanistan war Kabul 1992**

-**Kodata-e 1371**

-**Afghanistan, Kabul/war 1992, Babrak Karmal KGB & ISI**

-**Kodata 1992/1371-** در امتداد فاجعه سقوط

-**Kodata e 1992-**۱۳۷۱ صحنه های از جریانات کودتای

-**Dr.najibullah** د ۱۳۷۱ کال د کودتا جريان

همدا راز اړينه ده وويل شي چې پر ۲۰۰۹ ز کال د روسيې د «رېن . ټي . وي» ټلويزيوني چينل له خوا د احمد شاه مسعود او روسانو تر منځ د پټو اړيکو په اړه يو نوی مستند فېلم جوړ شوی. دغه فېلم په نوموړي ټلويزيوني چينل کې ښودل شوی او پر ۲۰۱۰ ز کال په يوټيوب کې هم پر ليکه شوی دی. فېلم په روسي ژبه دی چې پېښڅه برخې لري او ښايي چې تر اوسه پښتو يا دري ژبې ته نه وي راژباړل شوی. په يوټيوب کې د دغه فېلم برېښنايي پته داسې ده:

Ahmad Shah Massoud - док.фильм Ахмад Шах Масуд

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود له ټول هویت سره سره چې خلکو ته څرګند دی، د «افغان نیوز» خبري اوبپاڼې له خبرونو سره سم، پر ۲۰۰۲ ز کال د لویې جرګې په ترځ کې افغان هېوادمشر حامد کرزي ده ته د ملي اتل لقب ورکړ او د مړینې تلین یې هر کال په هېواد کې لمانځل کیږي. دا چې ښاغلي حامد کرزي دا کار د کومو بهرنیو یا کورنیو فشارونو لامله، د مصلحتونو پر بنسټ او یا یې هم په خپله خوښه کړی کوم توپیر نه لري. خو دا ښکاره ده چې ده مسعود ته د دې لپاره د اتلولۍ لقب ورکړی چې له پلویانو څخه یې غوړېږونه ارام وي، په ارامۍ سره د افغانستان پر پلاز پاتې شي او خپله واکمني وکړي. دا په بشپړه توګه یو بې نیاوه (غیر عادلانه) ګام، له هېواد، ټولنې او تاریخ سره جفا او خیانت دی. د حامد کرزي دغه پرېکړه د افغان ولس له سخت منفي غبرګون سره مخ شوې او غندل شوې ده.

هېوادمشر حامد کرزي په لومړیو کلونو کې په هر ځای کې، په هره وینا کې همدا نارې وهلې چې غواړي هېواد او ټولنه له جنګسالارۍ څخه وژغوري، خو د کړن په ډګر کې هر څه معکوس پلي شول. نن ورځ موږ ټول افغانان په خپلو سترګو وینو چې په هېواد کې واک و ځواک د احمد شاه مسعود د ملګریو او یا هم هغه ته ورته جنګسالارو په لاس کې دی. حکومت د همدغه پرونیو تش په نامه جهادي مشرانو او ډګري بولندویانو له خوا په بدې خوړلو او فساد کې ښکېل او افغان ولس یې یرغمل کړی دی. زموږ رسنۍ او هېوادوال د حکومتي چارواکیو له داره سپین ویل نه شي کولای. په هېواد کې له ځینو بریالیتوبونو سره سره چې رامنځته شوي، یوه مافیایي فضا واکمنه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د وزیرانو شورا ، ولسي جرګې او مشرانو جرګې سږکال د وږي د میاشتې ۱۸ ، چې د مسعود د وژنې ورځ ده، په هېواد کې د شهیدانو د ورځې په نامه نه، بلکې یوازې د یو کس یانې مسعود په نامه ونوموله. په دې اړه د لوستونکیو پام د پژواک خبري اژانس دوو خبرونو ته رااړوم:

ولسي جرګې خپله پرېکړه ماته کړه

خبریال اباسین زهیر. ۲۰۱۲ / ۵ / ۱۹

کابل، پژواک، ۱۳۹۱ لمریز د غویي ۳۰

ولسي جرګې خپله پرېکړه ماته کړه او د وږي ۱۸مه یې د«ملي اتل شهید احمدشاه مسعود او شهیدانو ورځې» په نوم ونوموله.

ولسي جرګې د غویي پر ۲۷ مه د وزیرانو شورا هغه مصوبه رد کړه چې له مخې یې د وږي ۱۸مه د احمدشاه مسعو په نوم نومول شوې وه او دغه ورځ ملي رخصتي وه. جرګې د غویي په ۲۷مه د رایو په اکثریت پرېکړه کړې وه، چې د وږي ۱۸مه دې د « شهیدانو ورځې» په نوم ونومول شي او عمومي رخصتي دې وي.

احمدشاه مسعود د ۱۳۸۰ کال د وږي په ۱۸مه په تخار ولایت کې د دوو عربو له خوا په ځانمرګي برید کې ژوند له لاسه ورکړ او وروسته په لویه جرګه کې د ملي اتل لقب ورکړل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسي جرگې په نننۍ عمومي غونډه کې د کابل استازي محمد يونس قانوني وويل چې د ملي يووالي په موخه بايد د احمد شاه مسعود نوم په کليزه کې شامل کړای شي. قانوني زياته کړه چې د تېرې ورځې په پرېکړه کې يو شمېر وکيلان سهوه شوي دي. هغه وايي: «وکيلانو فکر کړی چې د شهيدانو د ورځې سره د احمدشاه مسعود نوم هم شامل دی، ځکه يې مثبته رايه ورکړې ده. »

د قانوني دا غوښتنه په داسې حال کې ده، چې د ولسي جرگې د داخلي دندو د اصولو په ۲۷ ماده کې راغلي: "د جرگې د يو ثلث حاضرو غړيو په غوښتنه او د ټولو غړيو د دوو ثلثو په تصويب هغه موضوع، چې وړاندې ولسي جرگې تصويب کړې وي تعديل او يا له منځه تلای شي. "

قانوني په داسې حال کې، چې د جرگې په نننۍ غونډه کې ۱۲۹ تنه حاضر وو او د ټولو غړيو دوه ثلثونه پوره کوي ، وويل : "د دې لپاره، چې ملي يووالی مو ساتلی وي پروا نه کوي که د کورنيو دندو اصول پرې مات شي. "

په ولسي جرگه کې د ننگرهار استازې ارين يون غوښتل چې د قانوني پر خبرو نيوکه وکړي، خو په جرگه کې د تخار استازي رييس عبدالباقي ملک زاده د ميز په ډبولو سره د يون خبرې پرې کولې. په دغه جرگه کې د پکتيکا استازې ناجيه بابکرخېل ارگونوال له ملک زاده څخه غوښتنه وکړه چې د مېز په ډبولو سره دې مزاحمت نه کوي، تر څو يون خپل اعتراض وړاندې کړي.

وروسته د تالار په منځ کې شور ماشور جوړ شو، امنيتي کسان هم د غونډې تالار ته ننوتل ، خو د محمد يونس قانوني په غوښتنه شور ماشور غلی شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسي جرگې لومړي مرستيال ظاهر قدير، چې ننني غونډه يې تر مشرۍ لاندې جوړه شوه وويل: «احمدشاه مسعود يوازې د پنجشير نه، بلکې د ټول افغانستان شهيد دی.» ده زياته کړه، هغه کسان چې غواړي د مسعود نوم دې بيرته په کليزه کې داخل شي شنه کارتونه دې پورته کړي.

د اداري پلاوي د معلوماتو له مخې، په جرگه کې له ۱۲۹ حاضرو وکيلانو څخه ۱۲۸ تنو شنه کارتونه پورته کړل. يوازنۍ وکيلې، چې سور کارت يې پورته کړی و، په دغه جرگه کې د ننگرهار استازې ارين يون وه. يون پژواک خبري اژانس ته وويل چې د ولسي جرگې ننۍ پرېکړه د دې جرگې د داخلي دندو خلاف کړې ده. يون پرته له دې چې د چا نوم واخلي، وويل: "د دې پرېکړې د کولو لپاره د جمعې په شپه ميلمستياگانې شوې، پيسې ويشل شوې او نورې وعدې ورکړل شوې دي.»

د کار ټولنيزو چارو، شهيدانو او معلولينو وزارت د معلوماتو له مخې، د وږي ۱۸مه د ۱۳۹۰ کال د مرغومي پر ۱۱مه د وزيرانو شورا د پرېکړې له مخې د "ملي اتل شهيد احمدشاه مسعود " په نوم ونومول شوه او دغه ورځ عمومي رخصتي شوه. سرچينه زياتوي، د وزيرانو شورا د پرېکړې له مخې هغه اوونۍ هم د شهيدانو په نوم ياده شوه چې د وږي ۱۸مه په کې راځي.

مشرانو جرگې هم د وږي ۱۸مه د احمدشاه مسعود او شهيدانو ورځې په نوم تاييد کړه

خبريال اباسين زهير. ۲۰۱۲ / ۵ / ۲۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل، پژواک د ۱۳۹۱ لمریز کال د غبرگولي ۷

مشرانو جرگې هم تایید کړه چې د وږي ۱۸ دې د "ملي اتل شهید احمدشاه مسعود او شهیدانو ورځې" په نوم ونومول شي او عمومي رخصتي دې وي.

د وزیرانو شورا تېر کال د مرغومي په میاشت کې پرېکړه وکړه چې د کار د قانون په ۴۱ ماده کې دې ورزیاته شي چې د وږي ۱۸ دې د "ملي اتل شهید احمدشاه مسعود او شهیدانو ورځې" په نوم ونومول شي او عمومي رخصتي دې وي. د وزیرانو شورا د دې مصوبې له مخې هغه اوونۍ دې هم د شهیدانو په نوم یاده شي چې د وږي ۱۸ په کې راځي.

خو ولسي جرگې د غوبيي په ۲۷ پرېکړه وکړه چې د وږي ۱۸ دې د "شهیدانو ورځې" په نوم ونومول شي، عمومي رخصتي دې وي او هغه اوونۍ دې هم د شهیدانو د اوونۍ په نوم شي چې د وږي ۱۸ پکې راځي.

ولسي جرگې د غوبيي په ۳۰ خپله پرېکړه ماته کړه او د وږي ۱۸ یې بېرته د "ملي اتل شهید احمدشاه مسعود او شهیدانو ورځې" په نوم ونوموله.

په مشرانو جرگې که هم نن ځیني کسانو ویل چې دغه ورځ دې د "شهیدانو" په نوم ونومول شي خو ځینو نورو د ولسي جرگې د پرېکړې ملاتړ کاوه. په دغې جرگه کې د کندهار استازي حاجي امان الله وویل چې افغانستان ډېر شهیدان ورکړي او که یوازې د یو شهید نوم یادیږي دا به ملي یووالي ته زیان ورسوي. د هغه په وینا، د وږې ۱۸ دې د افغانستان د ټولو شهیدانو په نوم ونومول شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امان الله زياتوي: "د هر شهيد لپاره که يوه يوه ورځ رخصت اعلان کړو اخر به ټولې ورځې رخصت شي او دولت ته به د کار يوه ورځ هم پاتې نه شي. "

په دغې جرگه کې د هلمند استازی شبر محمد اخندزاده هم وايي چې د شهيدانو ورځ بايد د يو کس لپاره ځانگړې نه شي؛ ځکه افغانستان په ميليونونو شهيدان ورکړي دي. هغه زياتوي: "که چېرې د يو کس په نوم د شهيد ورځ نوموو، د احمدشاه مسعود پر ځای بايد د استاد رباني په نوم يوه ورځ ونومول شي؛ ځکه چې رباني د مسعود رهبر وو. "

وروسته د مشرانو جرگې په نننۍ غونډه کې له حاضرو **۵۳** تنو څخه يې **۲۹** رايه ورکړه چې د وږي ۱۸مه دې د "ملي اتل شهيد احمدشاه مسعود او شهيدانو ورځې" په نوم ونومول شي. مشرانو جرگې هم تاييد کړه چې دغه ورځ دې عمومي رخصتي وي او هغه اوونۍ دې هم د شهيدانو د اوونۍ په نوم ياده شي چې دغه ورځ په کې راځي.

له پورتنيو خبرونو څخه څرگنده شوه چې په هېواد ، حکومت او پارلمان کې واک د داسې کسانو په لاس کې دی چې تر پرونه پورې د جهادي مشرانو او بولندويانو په نامه يادېدل، خو له اره جنگسالاران دي او هويت يې زموږ ټولو افغانانو ته څرگند دی. هغه کومې پرېکړې چې دوی غواړي پلې شي او د دوی په گټه وي، هغه د مېلمستياوو ، پيسو او ان وسلې په زور هم په خلکو منلای شي.

دلته به د مسعود په اړه د افغانستان د تاريخ حکم ته د درنو لوستونکيو پام راواړوو:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود په اړه د افغانستان د تاریخ حکم

اسد الله جلال ،کابل

د افغانستان په معاصر تاریخ کې که یوازې دوه- درې څېرې هم داسې وي چې زموږ د ویاړلي وطن د تاریخ پاڼې پرې شرمېدلی شي، بې له شکه چې یوه دغسې څېره د احمد شاه مسعود ده.

نن چې د سیپټمبر نهمه نېټه او د دغې څېرې د مرګ له کالیزې سره برابره ده، زموږ نږدې ټول هېوادوال د هغه په مرګ اوښکې نه تویوي، دا ځکه چې هغه د خپل واک د ټینګښت لپاره د ډېرو بېګناه افغانانو وینې او اوښکې بهولې دي.

هغه د شوروي په وړاندې د افغانانو د سپېڅلي مقاومت په جګړو کې ستر خیانت وکړ او د جهاد او مقاومت په هماغو ګرمو او اورنیو شېبو کې یې له روسانو سره نه یوازې دا چې د ورورۍ تړون لاسلیک کړ، د افغان مقاومت د نورو ټولو ډلو په ځپلو او له منځه وړلو کې یې هم ورسره د بې دریغه ملاتړ رسمي ژمنه وکړه چې له نېکه مرغه ټول هغه اسناد چې خپله روسانو هم خوندي کړي او بیا بیا خپاره کړي دي.

په راوروسته کې د ملګرو ملتونو د سوله ییز پلان د شنډولو لپاره د هغه او یو شمېر کمونیستي او ستمي کړیو توطیئه د افغانستان د داسې بربادۍ سبب شوه چې ټول افغانان یې له نږدې څخه شاهدان وو او لا دي. د هغه او ملګرو له برکته یې ټول افغانستان په کنډواله بدل شو او یوازې په کابل کې پنځوس زره بې ګناه افغانان ووژل شول. نوموړی په افغانستان کې د قومي او ژبنۍ تفرقې او کرکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مؤسس او قهرمان دی او له همدې امله یې ټول افغانان د افغانستان د ملي خائن په توګه پېژني.

دا چې سږ کال هم په کابل کې ځینو ځانګړیو ډلو او حلقو د ببلابېلو موخو او یا د مصلحتونو له مخې د هغه درواغجنې لمانځنې وکړې، زمونږ د خلکو کرکه یې د هغه په وړاندې نوره هم زیاته کړه. کاشکې د مسعود پېژندنې په داسې غونډو او سیمینارونو کې د وطن رېښتینو بچو او د تاریخ څېړونکو ته هم د څه ویلو موقع ورکړل شوې او د سر د امن تضمین یې شوی وای، بیا به نو زمونږ خلکو ته داسې څېرې او کړه وړه یې په ښه توګه بربنډ شوي وای.

زمونږ ولس د دومره کمزورې تاریخي حافظې لرونکی نه دی چې خپل رېښتیني اتلان او درواغجن اتلان سره جلا نه کړای شي.

که خدای (ج) کول ډېر ژر به د داسې ملي خاینانو یادښتې رنګې او تصویرونه به یې د وطن د اصیلو بچو په لاسونو د اور د لمبو خوراک شي او دا به د مصلحتونو خبره نه وي، دا د افغانستان د تاریخ حکم دی.

دغسې یو حکم نن په کابل کې د افغانستان د یو ګڼ شمېر تاریخ پوهانو په یوه پټه غونډه کې د احمدشاه مسعود په هکله صادر شو او غواړو چې د هېواد په دننه او بهر کې ترې ټول هېوادوال خبر کړو. د تاریخ دغه حکم وايي:

مسعود د افغانستان د تاریخ یو ملي خاین دی، هغه د پردیو یو غلام و او غلامان هیڅکله هم نه دي اتلان شوي. هغه په افغانستان کې د ملي تفرقې اتل او د افغانستان د ملي وحدت غلیم و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل ـ د ۱۳۸۳ کال د سنبلې ۱۹

د ۲۰۰۴ کال د سیپټمبر نهمه

له لرا و برا وبپانې څخه

د افغانستان د تاریخ دغه حکم په ځینو اوبپانو کې خپور شوی او ګڼ شمېر لوستونکي ترې خبر هم دي. دلته یې متن ځکه اړین وبلل شو چې د دې کتاب له موضوع سره ټینګ تړاو لري او د هغو هېوادوالو لپاره د یو ځل بیا خبرتیا په توګه هم دی چې تېروتي دي، تر اوسه یې لا زموږ د هېوادني اوسمهاله تاریخ پېښې سمې، ربښتونې او عیني نه دي شنلې.

اړینه ده وویل شي چې د دې کتاب په دویمه برخه کې په نیشه یې توکیو او د هېواد د قیمتي ډبرو، په تېره بیا پنجشېر زمردو په را ایستنه او سوداګرۍ کې د مسعود لاس لرلو په اړه توکي راغلي دي. په کتاب کې ټول راټول شوي لاسوندونه له بشپړې امانتدارۍ سره راژباړل شوي چې درانه لوستونکي یې د لوست لپاره رابولم. هیله من یم چې د ټولو لپاره به ګټور واقع شي.

زموږ په جګړه ځپلي هېواد افغانستان کې د یوې تلپاتې سولې په هیله.

په درنښت

د ۱۳۹۱ لمریز کال د وږي ۱۲

د ۲۰۱۲ ز کال د سیپټمبر ۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړۍ برخه

احمد شاه مسعود او روسان

د مسعود لنډه پېژندنه

احمد شاه مسعود (۱۹۵۳ ز-د ۲۰۰۱ ز کال د سیپټمبر ۱۰) یو افغان ډګري بولندوی او د برهان الدین رباني د واکمنۍ پر مهال د افغانستان د دفاع وزیر وو. مسعود د ده لقب وو چې په عربي ژبه کې د «نېکمرغه» مانا لري. دا لنډ نوم ده پر **۱۹۷۵** ز کال د ځان لپاره غوره کړی وو ، هغه مهال کله چې ده د پنجښر په دره کې د هغه مهال افغان حکومت پر ضد بغاوت وکړ.

مسعود پر کام تاجک وو. دی د پنجشېر ولسوالۍ د جګدلک په کلي کې د ډګروال دوست محمد په کور کې زېږېدلی دی. لومړنۍ زده کړې یې د کابل په استقلال لېسه کې پای ته رسولې. پر **۱۹۷۳** ز کال د کابل د پولي تخنیک انستیتوت د ودانیزو چارو په پوهنځي کې شامل شو، خو پر **۱۹۷۳** ز کال د شاهزاده داود خان تر کودتاه وروسته د پاکستان پېښور ته کډوال شو او هلته له اسلامي اپوزیسیون، چې مشري یې برهان الدین رباني کوله، سره یو ځای شو.

پر **۱۹۷۵** ز کال یې په پنجشېر کې په هغه ناکام پاڅون کې برخه واخیسته چې د داود خان پر ضد شوی وو. د دغه پاڅون د ناکامۍ په پایله کې مسعود پر پښنه ټپي او د جوارو په پټیو کې یې ځان پټ کړ. د پلټنې پر مهال یې سرتېري پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځنګ تېر شول، خو دی یې ونه موند ، بخت یې ملګری وو او د سرتېرو له نېونې یې وکولای شول چې ځان وژغوري.

مسعود پر ۱۹۸۸ ز کال د خپل نږدې مرستندوی له لور سره واده وکړ، په پایله کې یې شپږ اولاده وزېږېدل چې د هغوی له شمېر نه یې یو زوی دی چې احمد نومیږي او د ایران د مشهد په ښار کې یې زده کړې کړې دي.

دا خبره ټولو ته ځرګنده ده چې مسعود پر ۱۹۸۲ ز کال (یانې په شوروي اتحاد کې د اندروپوف د واکمنۍ په لومړیو کې) له شوروي پوځونو سره روغه جوړه وکړه.

ده له رباني سره په ګډه د افغانستان د اسلامي جمیعت ګوند مشري کوله. دغه ګوند د ۱۹۹۰ ز کلونو په لومړیو کې اعلان وکړ چې غواړي د افغانستان په شمال کې یو داسې بېل دولت جوړ کړي چې پښتني نه وي، یانې پښتانه پکې نه وي.

پر ۱۹۸۹ ز کال له افغانستانه د شوروي پوځونو تر وتلو وروسته یې د افغانستان شمال ختیځه سیمه لکه پروان، تخار، بغلان، بدخشان سیمه تر خپل لاس لاندې وګټله، د دغې سیمې پلازمېنه یې تالقان وټاکه او هغه یې د «مسعودستان» په نامه ونوموله. دغې سیمې خپل حکومت، خپلې پیسې او وسله وال پوځ درلود چې شمېر یې ۲۰ (شپېتو زرو) ته رسید.

پر ۱۹۹۲ ز کال د مسعود او دوستم ځواکونو کابل ونیو، د نجیب الله حکومت یې راوپرزاوه او مسعود د دفاع وزیر شو. په همدغه وخت کې یې له ګلبدین

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمتیار سره، چې دا مهال کابل ته نږدې ځای پر ځای وو، مخامختیا او ډغرې پیل شوې.

د ۱۹۹۴ ز کال په جنوري کې ګلبدین حکمتیار له دوستم سره یو ځای په یوه اتحاد کې پر کابل باندې واک وځواک ته د رسېدو په خاطر له احمد شاه مسعود سره پوځي جګړه ییزه مخامختیا پیل کړه. [ایا په دغه جګړه کې د احمد شاه مسعود ګډون د واک ځواک په خاطر جګړه نه وه؟ ټولو افغانانو ته څرګنده ده چې د دغې جګړې او په هغې کې د لسګونو زرو افغانانو د وژنې پازه نه یوازې د نورو، بلکې د مسعود پر غاړه هم ده. ژ]

وروسته تر هغه کله چې پر ۱۹۹۶ ز کال په افغانستان کې مرکزي واکمني د طالبانو لاس ته ورغله، «مسعودستان» بیا په پښو ودرېد او د شمالي ټلوالې په تشکیل کې شامل شو. د شمالي ټلوالې مشري احمد شاه مسعود په خپل لاس کې واخیسته. [دا خبره هم د روسي سرچینې مبالغه ده چې کړې یې ده. په شمالي ټلواله کې داسې مشران هم ول چې د احمد شاه مسعود مشري یې کورټ نه منله. دغه ټلواله د څو ډګري خپلواکو یا نیمه خپلواکو جهادي بولندویانو یو اتحاد ته ورته کوم څه وو. ژ]. مسعود له ۱۹۹۹ ز کاله راهیسې له سي. ای. اې سره ټینګه همکاري درلوده.

د ۲۰۰۱ ز کال د سیپټمبر پر ۹ د مرکې پر مهال پر احمد شاه مسعود ځانمرګی برید وشو. ځانمرګو برید کوونکیو ځانونه د رسنوالو (ژورنالیستانو) په بڼه چمتو کړي ول، چاودېدونکي توکي یې په ویډیویي کمره کې پټ کړي ول. تر چاودنې وروسته مسعود سخت ټپي شوی وو چې د دې بلې ورځ، یانې سیپټمبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر ۱۰ مړ شو. پر راتلونکي لنډ مهال د امریکا متحده ایالاتو او د هغوی د متحدینو له خوا په افغانستان کې د ترهګرۍ ضد عملیات پیل شول چې د شمالي ټلوالې ځواکونو یې هم ملګرتیا وکړه. په پایله کې د طالبانو واکمنې پای ته ورسیده او «مسعودستان» هم له منځه ولاړ.

۲۰۱۱ ز کال، د اپرېل ۲۲، روسی برېښنایي پوهنغونډ (۱)

«زما د ایجنټانو په شمېر کې شوروي جنرالان هم شامل ول»

له مسعود سره د نامتو روسي رسنوال «ولادیمیر سنېګیریوف» مرکه:

[...] مسعود لا شل کلن شوی هم نه وو چې خپله لومړۍ ډله یې جوړه کړه. دغه ډله یې هم د ده په څېر زده کړیالو نه جوړه وه، او هماغه مهال یې د محمد داود د حکومت پرضد جهاد پیل کړ.

پوښتنه: داود خو سم مسلمان وو، تاسو یې ولې پرضد جهاد پیل کړ؟ له هغه سره جګړه کول څه مانا درلوده؟

ځواب: مسعود زما د پوښتنې په ځواب کې وویل: تاسو تېروتنه کوئ. هغه پر خپل ځان کمونیستان راټول کړي ول او په اصل کې یې شوروي تېري ته زمینه مساعده کړه. خو زما اصلي او لویې جګړې هغه مهال پیل شوې، کله چې تره کي په کابل کې د واک واګې په لاس کې واخیستې. هغه مهال زموږ د ډلې شمېر ۲۰ کسه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: اوس مو څومره وسله وال کسان تر لاس لاندې دي ؟

ځواب: دا یو پوځي راز دی ، چې نه غواړم افشا یې کړم. یوازې دومره تاسو ته ویلای شم ، چې زموږ پوځي ډلې د افغانستان په ۱۲ ولایتونو کې جنګیږي او په اتو ولایتونو کې زموږ خلک مطلق ډېری دي.

پوښتنه: بیا نو بله پوښتنه. هغه سیمه چې ستاسو تر کنترول لاندې ده ، په هغې کې څومره افغانان ژوند کوي ؟

ځواب: په تخمیني ډول د افغانستان د ټولو وګړیو درییمه برخه.

مسعود د دریو ساعتونو په بهیر کې زما ټولې پوښتنې ځوابولې. ما دې ته پام وکړ ، چې هغه له شوروي پوځ سره د جګړو په اړه پوښتنو ته خورا په مینه مینه ځوابونه ویل. دی د خپلو جګړو لپاره تر ټولو بریالی ۱۹۸۴ زېږدي کال بولي ، کله چې له یو کال روغې جوړې او پوخلاینې وروسته څلوېښتم اردو وپتېیله ، چې حسابونه یې ورخلاص کړي.

مسعود : روسانو لویې او پرېکنده جګړې ته د لوی او کره چمتووالي لپاره له اوربند څخه کار واخیست. د دوی پلان دا وو ، چې [د پنجشېر . ژ] دره کلابنده کړي ، له ټولو لوریو پر دره بریدونه وکړي او په پایله کې په بشپړه توګه زموږ ځواکونه له منځه یوسي. د تېرو کلونو غمجن درسونه یې په یاد ول ، نو ځکه یې د عملیاتو تفصیلات پټ ساتلي ول ، تر دې چې ان د کابل جګپوړې مشري یې هم پرې نه خبروله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه کال پسرلی اوږد وو ، کوتلونه او غاښي له واورو ډک ول ، نو د دوی په اند له همدې کبله به موږ ونه شو کولای ، چې له پنجشېر نه کومې خواته ووزو . خو هر څه په سرچپه ډول سره پای ته ورسېدل . هو ، دا تر ټولو ډېره سخته او زموږ لپاره تر ټولو ډېره ویاړمنه جګړه وه .

پوښتنه : اجازه راکړئ ...نو شوروي جنرالان خو وايي ، چې همدغسې وو ، خو په چپه ډول ، یانې چې په هغه جګړه کې تاسو ته زیان اوښتی وو . د ساري په توګه د یوه جنرال لید د " تېري " په کتاب کې هم راغلی دی . هغه برخه به یې تاسو ته اوس ولولم : «د عملیاتو په بهیر کې موږ څو زره کسه یاغیان له منځه یوړل ، ګڼ شمېر مو یرغمل ونیول او کابل ته مو واستول . زموږ د سرزیان ډېر لږ وو . ډېره ولجه مو لاس ته راغله . "

مسعود نری موسکا وکړه ، په کتاب پسې یې لاس را اوږد کړ . دا کتاب ما او " د . ګای " په ګډه لیکلی دی . دی له خپل یوه هغه سکرتر څخه ، چې روسي ژبه یې زده ده ، هیله کوي ، چې د دې کتاب ټولې هغه برخې چې د پنجشېر په عملیاتو پورې اړه لري ، د ده لپاره تر سبا سهاره پورې وژباړي .

ځواب : د سرزیان په اړه به وروسته وغږېږو . اوس نو که تاسو مخالف نه یاست زه به خپلو خبرو ته دوام ورکړم . هغه مهال د دوو لاملونو له مخې بری زموږ وو . لومړی دا چې ، خدای پاک له موږ سره مل وو . دویم ، پر هغه کال چې اوربند او روغه جوړه اعلان شوې وه ، موږ هم لاس تر زنې لاندې ناست نه وو . موږ په بشپړه توګه د دوښمن په ټولو اړخونو ځان پوه کړ ، موږ تر کوشنیو جزیاتو پورې خپله ستراتېجي وسنجوله بیا مو د هغې پر بنسټ خپلې کړنې پر مخ بوتلې . په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې ستراتېجۍ کې زموږ د کړنو او کارندتياوو بېلابېل ځېلونه (وريانتونه) په پام کې نيول شوي ول ، البته له هغه څه سره سم ، څه چې دوښمن په پلان کې لرل. هغه مهال موږ ته دا هر څه روښانه ول ، چې موږ بايد خپلې اضافي اډې وکاروو ، هغه اډې چې موږ د همدې لپاره له درې څخه د باندې په گاونډيو ولايتونو کې جوړې کړې وې. موږ پرېکړه وکړه ، چې د روسانو لپاره جبهه اوږده کړو .

د هغو عملياتو له پيل څخه ۲۴ ورځې مخکې ، ما ستاسو د بولندويي د پلانونو په اړه بشپړ مالومات درلودل ، زه له ټولو جزياتو څخه خبر وم: هغه دا چې ، کوم کوم ځايونه به بمباري شي ، کله او چېرته به ديسانت راښکته شي ، د بريد کوونکي پوځ شمېر به څومره وي ، او کوم ډول وسله به وکارول شي . دا ټول جزيات ان ستاسو د بولندويانو تر نومونو پورې ماته مالوم ول.

پوښتنه: بېخي هېښنده خبره ده. نو تاسو خو مخکې وويل ، چې دا عمليات ډېر پټ چمتو شوي ول. ؟

ځواب: هو ، همداسې وه ، خو ما په هر ځای کې خپل خلک درلودل ، له هغه شمېر نه ستاسو د افسرانو په منځ کې مې هم خلک درلودل. د هغوی له شمېر څخه يې ځينو په پيسو کار کاوه ، ځينو نورو يې په دې خاطر راسره همکاري کوله ، چې په پټه يې له موږ سره لېوالتيا درلوده . يو مهال به خپل يادښتونه چاپوم ، په دغو يادښتونو کې به په دې اړه مفصل بيان وکړم. سربېره پر دې ، موږ د کابل په سفارتونو کې خپل مخبران لرل. زموږ يوه له ډېرو ښو سرچينو څخه د هند په سفارت کې وه.

پوښتنه: په شوروي سفارت کې مو هم مخبران درلودل ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: هو ، هلته هم ځینو خلکو زموږ لپاره کار کاوه.

هغه څوک چې دې خواته راځي ، داسې احساس کوي ، چې دلته سم کلک دفاعي حالت چمتو شوی دی. په اصل کې په دره کې یوازې څو ۱۵ یا ۲۰ کسیزې ډلې پاتې دي. دغو ډلو ته امر شوی وو ، چې پاس په غرونو کې ځای پر ځای شي ، او هلته په پټه ځار وکړي.

کله چې ستاسو پوځونو ولیدل ، چې په دره کې د خدای یو بنده هم نشته ، نو لومړی وارخطا شول ، او بیا په غوسه شول. موږ په دغه وخت کې له پنجشېر څخه بهر په څو شوروي پوځي ځایونو باندې څو ګوزارونه وکړل. موږ دوښمن تېر ایست. شورویانو یو څه مهال هڅه کوله چې موږ تعقیب کړي ، خو ډېر ژر ستړي شول او دا کار یې پرېښود. دا جګړه موږ وګټله.

پوښتنه: ښه ، نو د سر زیان مو څومره وو ؟

ځواب: زما د وژل شویو مجاهدینو شمېر ، چې د پنجشېر په دره او نورو سیمو کې د جګړو په ټوله موده کې وژل شوي ، له ۷۰۰ کسو څخه زیات نه دی. ښکاره خبره ده ، چې سوله ییز وګړي ډېر وژل شوي. په لومړي ګام کې همدغه سوله ییز وګړي د هوایي بمباریو ، توغندیو او توپچي له ګوزارنو څخه ډېر کړېدل.

مسعود له ډېرې لېوالتیا سره د خپلو پوځي بریالیتوبونو په اړه کیسه کوله ، او داسې یې دوام ورکړ : اوس نو ماته څرګنده شوه ، چې ستاسو بولندویي به تاکتیک بدل کړي ، هرو مرو به هڅې وکړي ، چې د چورلکو دیسانت په ښه ډول سره وکاروي. همداسې هم وشول. زه غواړم ووایم ، چې که چیرې د تېرې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړیو کلونو کې داسې پېښې شوي وای ، نو دې تاکتیک به موږ ته ډېر زیان رااړولی وای ، خو اوس وخت له وخته تېر وو . [...]

زما ډلې تل له دې خبرې وې ، چې دیسانت به پر کومه لاره تېر شي . هغوی د کمین لپاره مخکې له مخې مناسب ځایونه نیول . معمولا یې دوښمن پرې ښوده ، چې تېر شي ، بیا یې وروسته ناڅاپي ګوزار پرې کاوه او پخپله په غرونو کې تیتېدل . شورویانو ته د سر ډېر زیان ورواوښت او دوه درې میاشتې وروسته د لوبې له ډګره ووتل .

پوښتنه : ایا په دومره موده کې له یو وړ دوښمن سره هم نه یاست مخامخ شوي ؟ ما دا پوښتنه ترې وکړه ، خو مسعود ډېر بې رحمه دی :

ځواب : نه ، یو وړ دوښمن مې هم ونه لید ! شوروي بولندویان د درسي کتابونو له مخې جنګېدل ، هغه درسي کتابونه ، چې دوی په اکاډمیو کې لوستي ول . خو په دغو درسي کتابونو کې په دې اړه هیڅ هم نه وو لیکل شوي ، چې د چیریکیانو پر وړاندې څه ډول باید جګړه وشي ، هغه هم په تېره بیا په غرونو کې .

پوښتنه : مهرباني وکړئ ووایاست ، د ۸۹ زېږدي کال په فبروری میاشت کې ، زموږ د پوځونو د وتلو پر مهال څه پېښ شوي ول ؟ ویل کیږي ، ستاسو او هغو شوروي پوځونو ، چې د سالنګ په سیمه کې مېشت ول ، تر منځ د اوربند اعلان او هوکړه شوې وه ؟ دا اوربند دواړو لوریو مراعت کړی وو ، خو وروسته ، لکه څنګه چې زه خبر شوی یم ، د نه پوهېدو وړ څه پېښ شول : هغه دا چې ، زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوايي ځواکونو د لويې لارې په اوږدو کې پر کليو باندې ډېره سخته او درنه بمباري کړې وه. دا رښتيا ده ؟

ځواب: شورويانو څو څو واره موږ په ډېرې مکارۍ سره تېر ايستي يو. د سالنګ بمباري هم له همدغو تېرايستنو څخه يوه تېرايستنه وه. د پوځونو تر وتلو مخکې د پروفيسر رباني له سلا سره سم موږ هر ډول پوځي عمليات بند کړل. په سالنګ کې زموږ بولندوی له شوروي جنرالانو سره وکتل، هغوی ده ته ډاډ ورکړ، چې پر مجاهدينو به ډزونه نه کوي. خو يوه ورځ ګهيځ وختي هوايي ځواکونو د شوبلو او توپچي په مرسته لارې ته نږدې د لسګونو کليو پر بمبارۍ پيل وکړ. زموږ د شمېرنو له مخې، هغه مهال تاسو څه د پاسه ۷۰۰ کسه سوله ييز وګړي ووژل. ماته ووايا ست، ولې دوی ووژل شول ؟

...ما نو څنګه کولای شوای، چې د ده ځواب ورکړم او څنګه يې ورته تشريح کړم ؟ پخپله په افغاني جګړه کې زموږ ګډون يو جنايت وو. هره ورځ کوشني او لوی جنايتونه ترسره کېدل. داسې هم پېښې شوي، چې ځينې سرتېري، واړه ضابطان او بريدمنان محاکمه شوي، او ان چندماري شوي هم دي. خو هيڅ، هيڅ وخت دا هڅه نه ده کړې، چې د ډله ييزو وژنو د پېښو پلټنه وکړي، د داسې ډله ييزو وژنو پېښې، لکه په سالنګ کې چې شوې وه. [...]

پوښتنه: تاسو د هغو پروسو په اړه څه ليد لرئ، چې اوسمهال په پخواني شوروي اتحاد کې پېښيږي ؟

ځواب: موږ د شوروي امپراتورۍ ړنګېدل ډېر ښه ګڼو، او دا پخپله د مسکو د امپراتوريز سياست د پای مانا لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسنوال: ښکاره خبره ده ، چې ما به هم پر مسعود باندې د باټو (باټې وهونکي) فکر کړی وای ، که چیرې تر دې دمه له دې خبر نه وای ، چې پر ۱۹۸۵ زیږدي کال زموږ د بهرنۍ څارګرۍ له خوا د ده د ایجنټورۍ شبکه افشا شوې وه . د ایجنټورۍ دغې شبکې د افغانستان د ستر درستیز د کشف په اداره کې پټ کار کاوه . مشر یې هم د کشف ریس جنرال خلیل وو . وروسته د کې . جي . بي یوه جګپوړي افسر ماته په دې اړه وویل ، چې د شوروي افسرانو په منځ کې د مسعود د ایجنټانو د پیدا کولو او افشا کولو کار له پاسه کوم چا په لوی لاس ځنډاوه او په دې لاره کې یې خنډونه اچول. هغه مهال له ما سره مجلس کوونکي داسې اټکل وکړ : " داسې ښکاري ، چې هلته ډېرې غټې پیسې په کار اچول شوې دي. یا هم قیمتي ډبرې. داسې ، چې غټه برخه یې مسکو ته ځي. "

فاکټ بیا هم فاکټ پاتې کیږي: د نړدې ټول کمپاین په اوږدو کې ، له ټولو هغو پرېکړو ، چې زموږ د بولندويي له خوا به کېدې ، څخه مسعود خبرېده. [...]

پوښتنه: تاسو څو عرادې شوروي پوځي تخنیک نیولی او له منځه وړی ؟

ځواب : څومره چې مو له منځه وړی د هغه په اړه هلته په مسکو کې پوښتنه وکړئ ، هلته به یې هغوی ته شمېر کره مالوم وي ، چې څومره وو . زر عرادې. موږ په لومړي سر کې درونډ تخنیک له ځان سره نه بووه ، هغه زموږ لاسونه او پښې راتړلې ، خو کله چې موږ پیاوړي شولو ، نو بیا مو شوبلې هم درلودې ، زغره وال ګاډي (۲۰ - پي . پي) مو هم درلودل ، او توپونه مو هم . ان دوې چورلکې مو هم وې. موږ ټوله هغه وسله چې تاسو کابل ته رالېږلې وه ، درلوده ، البته پرته له " سکاډ " توغندیو څخه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: دا ټول کلونه زموږ د ځانګړیو دندو پوځونه ، پوځي کشف او هوايي ځواکونه ستاسو په ښکار پسې راوتلي ول. څه شي له تاسو سره مرسته وکړه ، چې له مرګه وژغورل شوئ. ؟

ځواب: موږ الله وژغورلو ، ښه د کشف ضد کشف او بخت. موږ هيڅ مهال پر يو ځای ډېر وخت نه پاتې کېدلو . لس ځلي به يې زما د بولنتون (قرارګاه ، قوماندانۍ) سيمه بمباري کړې وي ، شاوخوا به خلک ووژل شول ، خو زه ان ټپي شوی هم نه يم. هر څه په خدای پاک پورې اړه لري. د هر چا د ژوند موده خدای پاک ټاکي.

يوه ورځ مې د روخې کلي ته نږدې په مخابره کې د (ايف ايم) په څپو کې له خپل يوه بولندوی سره خبرې کولې. ده له ما پوښتنه وکړه ، چې زه اوس چېرته يم ؟ ما له همدغه ځايه چې زه پکې وم ، يو کيلومتر لرې د بل کلي نوم ورته ياد کړ ، چې هلته يم. لس دقيقې وروسته اته جګړه ييزې الوتکې راغلې او هغه کلی يې په خاورو او دوړو بدل کړ.

زه پوهېږم ، چې اوس تاسو ډېرې ستونزې لرئ ، ژوند ستونزمن دی ، خو زه په دې باور يم ، چې پيل شوي بدلونونه به په راتلونکې کې ښه پايله ورکړي.

پوښتنه: ويل کېږي ، چې تاسو مسکو ته د مجاهدينو د پلاوي د سفر ملاتړ ونه کړ او د خبرو اترو په وړاندې مو منفي غبرګون وښود ...؟

ځواب: برعکس. موږ د سياسي روغې جوړې د ايډيې ملاتړ کوو ، او له هغو پايلو سره ، چې پلاوی له مسکوه راستون شو ، هغه مو ښې وارزولې. موږ هيله

(c) ketabton.com: The Digital Library

من يو ، چې خبرې اترې به پايېنه (ادامه) ومومي او لاس ته راغلې هوکړې به پلې شي.

پوښتنه : له دغو هوکړو څخه يوه هم زموږ د يرغملو په اړه ده . دغه يرغمل له تاسو سره هم شته. دغه هلکان [موخه يې هغه شوروي پوځي يرغمل دي ، چې له مسعود سره ول. ژ] څه مهال کولای شی ، چې هېواد ته راستانه شي ؟

ځواب: زه نيت نه لرم ، چې له دې څخه کوم پټ راز جوړ کړم ، يا خو د يرغلمو پر مسله سوداگري وکړم . ستاسو د هغو پخوانيو سرتېرو ، چې له موږ سره دي ، بشپړ نوملېک ما پروفيسر رباني ته ورکړی دی. په دغه سيمه کې چې اوس موږ او تاسو سره ناست يو او خبرې کوو ، څو کسان شته ، چې تاسو کولای شئ له هر يوه سره يې خبرې وکړئ ، او په دې ډادمن شئ ، چې ټول روغ او جوړ دي . کوم کالي چې موږ اغوندو دوی يې هم اغوندي . کومه ډوډۍ چې موږ خورو ، دوی يې هم خوري. هر کله چې يې موږ ووينو ، چې تاسو رښتيا هم کابل ته د شوبلو (ټانکونو) ، توغنديو او چورلکو ورکول بند کړل ، نو دغه يرغمل به هم خوشي شي. د دوی برخليک اوس په بشپړه توگه په تاسو پورې اړه لري.

احمد شاه مسعود پر خپله خبره ودرېد او پر دې بله ورځ موږ کولای شول ، چې زموږ د هلکانو له يوې ډلې سره وگورو ، هغه هلکان ، چې د افغانستان جگړه لا د دوی لپاره پای ته نه ده رسېدلې. په دې اړه به په بله گڼه کې خبرې کوو .

ولاديمير سنېگيرېف، افغانستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «ترود» ورځپاڼه، ۲۲/۱/۱۹۹۲ ، (۲۱۵۳۸) ۱۴ ګڼه. د دې لیکنې بربښنا یي بڼه د ۳۴۵ شمېرې د ښسانت غونډ په اوبپاڼه کې خپره شوې ده. (۲)

ځوک ، ځوک دی؟

له مسعود سره د " ساوېرشېننه سیکرېتنه " خپرونې لپاره د روسي رسنوال (ژورنالیست) " میخاییل سېردیوکوف " مرکه

[...] موږ د پنجشېر درې په منځ کې لیدنه کتنه وکړه ، د جنګلک کلي په سیمه کې ، د یو لوړ غره له پاسه. دلته پر دې لوړ ځای یو ختېین - ډبرین کور هم وو ، داسې کور چې د دې سیمې لپاره بشپړ یو عادي کور وو او سړي ته یې نیمه ړنګه شوې کلا ورپه یادوله. د غره په اړخ کې یوه باغچه وه ، چې د انګورو تاکونه ، د منو ، الوچو ، شلتالو او خوبانیو (زرد الو) ونې پکې ولاړې وې. باغچې ته نږدې یو ارام سړی ، لږ څه د خلکو خندنی سړی ، چې نه بدلېدونکی پکول یې پر سر او تسپې یې په لاس کې وې راتېر شو. ماته یې وچ لاس او کلک ورغوی را اوږد کړ. ما د ده نسواري سترګو ته وکتل ، هغوی موسکۍ وې ، نو پوه شوم ، چې ژوندی به پاتې شم. ځکه زما دا کیسه په یاد وه ، چې یو مهال په همدغسې یوه صحنه کې ، له یو سړي سره د مخامخېدو پر مهال د احمد شاه له سترګو ناڅاپه بربښنا رابکاره شوه ، ځکه چې هغه سړی ځارګر وو او ده یې په وړاندې دا ډول غبرګون وښود. دا سړی ده ته د ده دوښمنانو د رسنوال په بڼه رالېږلی وو.

پوښتنه: ستاسو کومه بوختیا تر ټولو ډېره خوښېږي ؟

ځواب: لوست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د شپې پر مهال څه شی لولئ ؟ البته پر ته له او پر اتيفي خبرونو.

ځواب: كه شونتيا وي ، نو د هادېر اثار لولم. دا يو ډېر ښه پارسي شاعر دی. د ده شعرونه زما سندره ده ، پر ما ښه لګيږي.

پوښتنه: نن ورځ ستاسو دوښمن څوک دی او دوست مو څوک ؟

ځواب: د افغانستان دوښمنان زما دوښمنان دي. زه تل هغه ځواكونه دوښمنان بولم ، چې زموږ پر ولس جګړه تپي. دا ځواكونه نن ورځ پاكستان او هغه څوک دي ، چې د ده تر شا ولاړ دي. اته كاله مخكې هم شوروي اتحاد وو ، خو كله چې مجاهدين بريالي شول او ستاسو پوځونه ووتل ، نو له روسيې سره زموږ اړيكې ډېر ښه شول. نن ورځ په مسكو كې د افغانستان سفارت كارنده كار كوي. موږ له روسي ولس ، د دغه ولس د " نوې څپې " له سياستوالو سره ګټورو دوه اړخيزو اړيكو ته لېوال يو ، هغه سياستوال ، چې زموږ پر هېواد باندې يې شوروي تېرى غندلى دی. ...زه ۴۳ كلن يم. زما ټول نيكونه پوځيان ول ، د افسرانو په توګه يې دنده درلوده. زما پلار د ډګروالۍ تر رتبې ورسيد ، خو څه موده مخكې د يوې ناوړه پېښې په ترځ كې ووژل شو. هغه نه غوښتل ، چې زه د دود له مخې " كورني كسب " [يانې د افسرۍ مسلک. ژ] ته ادامه وركړم ، نو هغه وو چې له ښوونځي وروسته د كابل په پوليتخنيک انستيتيوت كې شامل شوم. دوه كاله ښكمرغي وه : زده كړه ، شعرونه ، موسيقي ...وروسته پاچا ظاهر شاه راوپرزېد او د داود كودتاه وه. په هېواد كې ګډوډي راغله ، نو ځكه خو دې ته اړوتم ، چې وسلې ته لاس كړم.

پوښتنه: تاسو پخپله كوم ډول وسله تر ټولو ښه ګڼئ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د کلاشنیکوف ماشینګنه. دې ماشینګنې زما لپاره د درسي کتابونو او قلمونو مانا درلوده او د هغوی بلونج (بدیل) وو.

پوښتنه: نن تاسو افسوس نه کوئ، چې زده کړې مو خوشې کړې دي؟

ځواب: ښکاره خبره ده، هر سالم انسان غواړي، چې ښې زده کړې ولري، په پوهنه کې پر خپلو بریالیتوبونو وویاړي، نه دا چې پر ژوندیو ښو باندې د ډزونو پر کولو ...په ډېرې خواشینۍ سره، حالاتو زه دې ته اړ ایستم، چې پر جګړې لاس پورې کړم.

پوښتنه: تاسو خپل ځان یو شتمن انسان ګڼئ؟

ځواب: زه شتمني نه لرم.

پوښتنه: د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو له اتحاد سره د جګړې پر مهال، ستاسو پلرني ټاټوبي، پنجشېر درې ته دوه ځلي شوروي پوځونه ننوتي ول، له دې سره سره چې په ټنو ټنو درنې شوبلې یې درلودې، خو بیا هم له تاسو ډاربدل، ولې؟

ځواب: په دې اړه اړینه ده له هغه چا پوښتنه وشي، چې له هغه سپین سترګي تېري څخه ژوندي پاتې دي.

پوښتنه: نو ایا تاسو پخپله نه شئ کولای، چې له شوروي اتحاد سره د مقاومت پر کلونو خپل خدمتونه وارزوئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: غوږ ونیسئ. دا د کوم یو شخص خدمت نه ، بلکې د ټولو مجاهدینو د پرله پسې سختې مبارزې پایله ده ، د هغو مجاهدینو ، چې د خپلواکۍ لپاره د خپلو سپېڅلو ارمانونو په خاطر وژل کېدل ، خو دوښمن ته نه تسلیمېدل. تاسو دا ومنئ ، چې زموږ مورال او روحیه د هغو پوځیانو ، چې د پردي دولت د نیولو لپاره رالېږل شوي ول ، له مورال څخه تو پیر درلود .

پوښتنه: ایا په ټوله کې په جګړه کې مورال او اخلاق شته ؟

ځواب: زه په دې ډاډمن یم ، هغه څوک تل رښتوني دي ، چې د خپل هېواد دفاع کوي . همدا اوس هم د طالبانو تر بیرغونو لاندې په ډېرې سپین سترګۍ سره پاکستانیان روان دي ، خپل کار کوي ، او موږ دا کړنې یو تېری بولو . دا چې حالت په دې ډول رامنځته شو ، نو اوس هر مجاهد پوهیږي ، چې جګړې ته د څه لپاره ځي او که د الله پاک رضا وه ، نو پکې وژل کیږي به هم. طالبان پر خپله رښتیاینه دا ډول ډاډ نه لري او نه شي کېدای چې ویې لري. [...]

پوښتنه: ستاسو لپاره داسې کوم تاریخي شخصیت شتون لري ، چې تاسو ورته د درناوي سر ټیټ کړئ ؟

ځواب: هو ، هغه دې ګول دی.

پوښتنه: له اوسنیو سیاستوالو څخه څوک ستاسو د درناوي وړ دی ؟

ځواب: له اوسنیو څخه ؟ هیڅوک.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: ستاسو پرضد داسې روسي جنرالانو جګړې کړې ، لکه " وارېنیکوف ، ګروموف ". ایا تاسو غواړئ ، چې اوس ورسره برعکس دوستانه اړېکي ولرئ ؟

ځواب : " وارېنیکوف " ماته دا اخطار راکړې وو ، چې که پر لاس ورغلم ، نو سولۍ (اعدام) به مې کړي . اوس دا ټول څه تېر شوي ، هغه مهال حالات همدغسې ول... موږ ګڼ شمېر روسي افسران یرغمل کړي ول . کله کله به کوم جنرال هم یرغمل شو . د هغوی په وړاندې هر څه چې وو ، موږ هڅه کوله ، چې له بشردوستۍ څخه کار واخلو . د وخت په تېرېدو سره مو ټول خوشي کړل. زه فکر کوم ، که چیرې یې " وارېنیکوف " ماته یرغمل راوستی وای ، نو هیڅ کوم بد چلند به ورسره نه وای شوی.

پوښتنه : خو که چیرې تاسو ده ته پر لاس ورغلي واست ، نو هرو مرو به یې سولۍ کړي واست ، یا خو به یې تاسو ته " د تېښتې هڅه " چمتو کړې وای ! تاسو ته لاس نه رسېدل (یانې چې چا نه شو کولای چې چېرته مو یرغمل ونیسي) ، ستاسو دا فانتازي توب په څه شي کې وو ؟ امریکایانو خو تاسو ان د " نه نیول کېدونکي جو " په نامه یاد کړي واست.

ځواب: ما ډېر لږ په یوه کور کې دوې شپې سر پر سر تېرولې. هڅه مې کوله ، چې له یوه شوا روزه ډېر وخت په خلاص ډګر کې تېر نه کړم.

پوښتنه: ټول راز په همدې کې وو ؟

ځواب : نه ، راز په بل څه کې وو . ما هیڅ مهال پر یوه ځای دایمي بولنتون (قرارګاه) نه درلود ، په تېره بیا مرکز خو مې کورټ تل پر یو ځای نه وو . بله خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چې ، له پیاوړو اطلاعاتي خدماتو پرته به ښايي چې یوه ورځ هم ژوندی نه وای پاتې شوی . کشف د هرې جګړې خدای دی ، په تېره بیا په چیریکي (پارتیزاني) شرایطو کې ځانګړې ارزښت لري . نه غواړم د ځان ستاینه وکړم ، خو دا فاکټ دی ، چې د کې . جي . بي او شوروي اتحاد د کشف ادارې مو څو ځلي تېر ایستلې دي .

پوښتنه : په څه ډول ؟ ایا ستاسو دا خبره دا مانا نه لري ، چې په شوروي ځانګړیو خدماتو کې مو خپل کسان درلودل ؟

ځواب : همدا مانا لري . هم په کې . جي . بي کې ، هم مو ستاسو په ستر درستیز کې خپل خلک درلودل . ډېرو یې له موږ سره د پیسو په خاطر مرسته نه کوله ، وړیا یې کوله . څومره چې د ایجنټ درجه لوړه وه ، هغومره لږ غرضي وو . ان تر دې ، چې ستاسو ځینو جنرالانو داسې ګڼله ، چې ببرک کارمل د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو اتحاد مشري تېره ایسته او دا په اصل کې نبوا ککر کمپاین دی ، چې له ټولیز بشري لید ټکي څخه په هیڅ صورت نیاومن نه دی . د قیمتي مالوماتو په خاطر یوازې ټیټو عادي ځارګرو پیسې غوښتې . په هر ډول چې وو ، خو زه له همدې لامله د شوروي بولنتون (قوماندانۍ) له ټولو ستراتېجیکي پلانونو څخه یوه اوونۍ مخکې خبرېدم او کله کله د دغو پلانونو له پلي کېدو څخه دوې اوونۍ مخکې خبرېدم .

پوښتنه : ایا تاسو کولای شئ ، چې په شوروي ځانګړیو خدماتو کې ، یا هم د شوروي اتحاد د دفاع وزارت په ستر درستیز کې له هغو کسانو څخه ، چې ستاسو لپاره یې کار کاوه ، د کوم چا نوم واخلئ ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: زه نه غواړم ، چې د هغوی نومونه تاسو ته افشا کړم.

پوښتنه: تاسو امید لرئ ، چې بیا به مو هم په کار شي ؟

ځواب: فکر نه کوم. د دوی ارامي ګډوډول نا اخلاقي کار بولم.

پوښتنه: ویل کیږي ، چې ستاسو په ساتندویانو کې یو روسی ساتندوی هم شته ، چې ستاسو ځاني ساتندوی دی. دا سړی هم زموږ د ځانګړیو خدماتو استازی دی ؟

ځواب: نه. هغه له یرغملو څخه یو کس دی. د وخت په تېرېدو سره خوشي شو ، دا شونتیا یې تر لاسه کړه ، چې د پنجشېر په دره کې تګ راتګ وکړای شي. هر ځای ته چې یې زړه غوښتل ، هلته تلای شو. له خلکو سره یې کتلای شو ، خبرې یې ورسره کولای شوای. ورو ورو موږ ته رانږدې شو. موږ په ده باندې باور وکړ. وروسته یې له ما څخه هیله وکړه ، چې د خپل ځان د ساتندوی (باډي ګارد) په توګه یې وګومارم. د ساتندویي چارې یې لا پخوا زده کړې وې. ما هم هوکړه وکړه ، پرې تېر نه وتم ، دا یو ژمن سړی وو.

پوښتنه: نوم یې څه وو ؟

ځواب: اسلام الدین. د هغه روسی نوم زما په یاد نه دی. ځو کاله مخکې زړه تنګی شو. له ده سره بېلتون زما لپاره یو افسوس وو ، خو زه پرې پوهېدم...موږ اجازه ورکړه ، چې د ساتندویي دنده خوشي کړي او هېواد ته ستون شي. اوس یې زه هم په خاطر خوشاله یم ، چې اسلام الدین بالاخره دا شونتیا پیدا کړه ، چې له خپلو خپلوانو سره وګوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: روسي سرتېري ستاسو خوښ شول ؟

ځواب: ځینې ځینې پوځیان مې خوښ شول ، هغوی په رښتیا هم جنګیالان ول ، خو د وسله وال پوځ د جوړښت ، د جګړې د پرمخ بیولو تاکتیک ، زموږ په غرنیو شرایطو کې د وسلې کارونه یې زما په اند له بشپړتیا څخه لرې دي . شوروي اردو د چیریکي جګړې پر مخ بیولو ته چمتو نه وو...دا یې بدبختي وه .

پوښتنه : له شوروي پوځي بولندویانو څخه په ځانګړي ډول څوک ستاسو ډېر خوښېده ؟ لکه چې تاسو وړاندیز کړی وو ، او یا خو مو مجاهدینو ته امر کړی وو ، چې له افغانستانه د وتلو پر مهال د "ګروموف" پر پوځ غرض ونه کړي ؟

ځواب : له جنرال " ګروموف " سره ما داسې کوم ځانګړي اړېکي نه لرل . سیده تړاوونه مې هم ورسره نه درلودل ، خو د شوروي پوځونو له وتلو مخکې ستاسو سفیر " ورونځوف " له رباني سره وکتل . هماغه مهال دا هوکړه وشوه ، چې د شوروي پوځونو د وتلو په مخ کې به زموږ له لوري کوم خنډونه نه اچول کیږي . ما ټولو جبهو ته ځري (قاصدان) واستول ، په راډیو کې مې اعلان وکړ ، چې پر شورویانو نور غرض مه لرئ . بس دی ! جنرال " ګروموف " خپل کسان ماته راواستول ، ما هغوی ته یو وار بیا هم ډاډ ورکړ ، خو وروسته په خواشینۍ سره ، د "ګروموف" په بولنتون کې کوم چا امر وکړ ، چې څو کلي دې سخت بمباري شي . هو ، هلته مجاهدین هم ول ، هغوی له جګړو وروسته دمه کوله . څه یې وکړل ؟ وروسته یې بیا ډېرې سختې بښنې غوښتلې . وګړي ، له هغه شمېر نه کورتې ناپوځي خلک ووژل شول ...خیر ، په هره توګه ، موږ دې ته اړوتو ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل هوډ په خپل سوک کې سره راټول کړو او خپله غوسه په خپله سینه کې سړه کړو. ستاسو د پوځ وتل په ښه ډول ترسره شول ، پرته له کومو ستونزو.

پوښتنه: ستاسو له لیده ، په افغانستان کې د طالبانو ، چې تاسو ورسره په ټولو جبهو کې دومره سخت جنګېږئ ، واک وځواک ته د رسېدا خطر د روسیې لپاره په څه شي کې دی ؟

ځواب: طالبان اسلامي فاشیزم دی. د دوی ځانغوښتني نه مړېدونکې دي. د طالب مشرانو په سرونو کې د نړیوالې واکمنۍ فکرونه ګرزي. دوی نه یوازې له افغانستانه غېږ تاووي ، بلکې د منځنۍ اسیا نړدې پرتو هېوادو ، لکه تاجکستان ، تورکمنستان او اوزبکستان ته یې هم زړونه ښه کړي دي. که چیرې دوی دا کار وکړای شي ، نو د قزاقستان او قرغزستان نوبت به هم راشي. هلته ورته بیا روسیه هم نږدې کیږي. په دې صورت کې به د روسیې د ګټو سپکاوی هم وشي.

کله چې طالبان په بشپړ ډول واک وځواک ته ورسیږي ، نو سملاسي به له روسیې څخه دا هم وغواړي ، چې پر افغانستان باندې شوروي اتحاد تېری کړی وو ، لکه څنګه چې روسیه د شوروي اتحاد میراث خوړونکې ده ، نو د جګړې غرامت باید افغانستان ته ورکړي. د جګړې دا مادي تاوان په سلګونو میلیارده امریکایي ډالره دی. موږ خو روسیې ته دا ډول کومې ادعاوې نه واړندې کوو. موږ په دې پوهېږو چې نوې روسیې د تېري فاکټ غندلی ، زموږ لپاره همدومره بس دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: نو په غندلو خو سړی نه مړیږي. زه له پټو سرچینو څخه خبر شوم ، چې تاسو څه موده مخکې د روسیې د دفاعي شورا له منشي " یوري باتورین " سره لیدنه کتنه کړې. که چیرې د راز خبره نه وي ، ستاسو ترمنځ د څه شي په اړه خبرې وشوې ؟

ځواب: په اصل کې دا خبرې یو راز دی. ما داسې فکر کاوه ، چې دا یوه پټه لیدنه کتنه وه ، نو دا چې تاسو ترې خبر یاست....هو ، " باتورین " په الوتکه کې ماته د پنجشېر درې ته راغی. ما په ده پسې خپله چورلکه تاجکستان ته لېږلې وه. هغه موږ ته دا ډاډ راکړ ، چې روسیه به زموږ سیاسي ملاتړ وکړي. همدا راز موږ کولای شو ، چې د بشري مرستو حساب هم پرې وکړو.

پوښتنه: تاسو پر " باتورین " باور وکړ ؟ ستاسو په پراکتیک کې داسې لاملونو شتون درلود ، چې د هغوی پر بنسټ باید پر روسانو دومره باور ونه کړئ..؟

ځواب: خو سیاسي ملاتړ ، لکه څنګه چې یې ژمنه راسره شوې وه ، هماغسې کیږي. د وټندویې (اقتصادي) مرستې مزه نشته ، دا مرسته نه راسره کیږي.

پوښتنه: نو هغه وسله او مهمات چې له تاجکستانه تاسو ته راروان دي ، ایا له روسیې څخه نه راځي ؟

ځواب: روسیه له موږ سره هیڅ ډول کومه پوځي مرسته نه کوي. وسله موږ په نورو هېوادو کې رانیسو.

پوښتنه: د بېلګې په توګه ، په کومو هېوادو کې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: په چک کې ، البانیا کې ، بلغاریا کې.

پوښتنه: دا به ډېرې غټې پیسې غواړي ؟

ځواب: هو ، څه وکړو ، ښکاره خبره ده ، چې ډېرې پیسې پرې ورکوو.

پوښتنه : تاسو دومره ډېرې پیسې له کومه کوئ ؟ هېواد مو تل په جګړه کې ښکېل دی ، هیڅ کوم تولیدات نه لري. اړینه ده وویل شي ، چې د اېنترپول د مالوماتو له مخې ، یوازې د تېر کال په بهیر کې په افغانستان کې دوه زره ټنه نېشه یي توکي راټول شوي او د هېواد پولو ته لېږدول شوي دي. دا خبره رښتیا ده ، چې ستاسو د هېوادنۍ وتې یوه له ډېرو لویو عایداتي څانګو څخه همدغه نېشه توکي دي ؟

ځواب: دا خبره کره نه ده. د بېلګې په توګه ، زموږ په ولایت کې یې تاسو پخپله کولای شئ وګورئ ، چې نېشه یي توکي نشته ، خو په خواشینۍ سره زه نه شم کولای ، چې د افغانستان د نورو ولایتونو په اړه هم تاسو ته همدا ویل وکړم. تر هغو پورې چې په هېواد کې ګډوډي وي ، نظم به رامنځته نه شي. دا حالت نورو مشرانو ته هم دا شونتیا ورکوي ، چې د خپل جېب د ګټې په خاطر نېشه یي توکي تولید کړي. په دې برخه کې دولت یو لوري ته دی.

پوښتنه: تاسو ولې د دغسې ناوړه او نومبدې سوداګرۍ مخنیوی نه کوئ ؟

ځواب: ځکه چې جګړه روانه ده او زه د دې کار لپاره وخت نه لرم ، خو کله چې مو د طالبانو کار ورختم کړ او مرکزي حکومت جوړ شو ، نو د نېشه یي توکیو د سوداګرۍ ستونزه به هم هواره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: څنګه او په څه ډول ؟

ځواب: موږ به دغه ټوله سوداګري له منځه یوسو.

پوښتنه: تاسو داسې ګڼئ ، چې په دغه خطرناکه چاره کې به هیڅ ډول ستونزې ونه لرئ ؟

ځواب: زه په دې ډاډه یم ، چې هیڅ ډول ستونزې به نه وي.

پوښتنه : ټول خبر دي ، چې تاسو له خپلو هغو هم قومیانو سره نه پوخلاکېدونکي یاست ، چې د شریعت قانون ماتوي . د ساري په توګه ، نه یوازې نېشه توکي کاروي ، الکول څښي ، بلکې عادي تمباکو څکوي ، سګرېټ څکوي ، خو وایي چې قوانین د دې لپاره جوړېږي ، چې خلک یې مات کړي . تاسو هغو خلکو ته چې یاد قوانین ماتوي څنګه سزا ورکوئ ؟

ځواب: هر څوک چې وي ، ډېره سخته سزا ورکول کیږي.

پوښتنه: ښاغلیه مسعوده ، تاسو پخپله یې هم کوم مهال خوند څکلی ، د ساري په توګه د نېشه یي توکیو کوم سګرېټ مو څکولی ؟

ځواب: نه ، هیڅ وخت مې نه دی څکولی ، او نورو ته یې هم د څکولو سلا نه ورکوم.

پوښتنه: ستاسو کوم ډول خواړه خوښیږي ؟

ځواب: ټول هغه څه ، چې له شیدو سره تړاو لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: له مېوو څخه مو کوم څيز خوښېږي ؟

ځواب: مڼه.

پوښتنه: تاسو ډېر دوښمنان لرئ ؟

ځواب: زه يې نه تعقيبوم ، خو فکر کوم ، چې ډېر نه دي.

پوښتنه: ستاسو امنيتي خدمات خو وايي ، چې ستاسو د له منځه وړلو هڅې تل کيږي. زه خبر يم ، د ساري په توگه يوازې نجيب الله ، چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد په مرسته واک وځواک ته رسېدلی وو ، ستاسو د له منځه وړلو لپاره يو ميليون ډالر لگولي ول...

ځواب: نجيب الله وژل شوی دی.

پوښتنه: دی طالبانو سولی کړ. تاسو د خپل سر دوښمن د مړينې په اړه څه اند او چلند لرئ ؟

ځواب: هو ، موږ پخپل منځ کې دوښمنان وو ، خو کله چې حالات بدل شول ، شوروي پوځونه له افغانستانه ووتل ، زموږ تر منځ اړيکي نرم شول. د طالبانو له خوا د کابل تر نيولو لږ مخکې نجيب الله د ملگرو ملتو په استازيتابه کې پټ شو . موږ نه غوښتل چې ده ته زيان ورسيږي. له ښاره تر وتلو لږ مخکې ما ده ته ځری ورولېږه ، او وړانديز مې ورته وکړ ، چې له موږ سره يو ځای شي. له موږ سره دې ووزي او هلته يې ټولې څلور خواوې پر مخ پرانيستې وې ، کولای يې شوای ، چې هند ته ، خپلې مېرمنې او خپلوانو ته تللی وای...خو ده ونه منله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د دې لپاره به یې کوم دلیل درلود ؟نجیب الله پر تاسو باور نه کاوه ؟

ځواب: د دې لپاره داسې کوم بنسټ نه وو. داسې وخت راغلی، چې مورې ورسره د خوراکتوکیو مرسته کړې ... او همدا ځل یې هم له ما څخه، زما د وړاندیز په خاطر مننه وکړه. ده له مورې څخه یوه هیله وکړه، هغه دا چې دوه کسه ساتندویان دې ورسره پاتې شي. ده وویل، چې دی د ملګرو ملتو سازمان مېلمه دی او کوم ګواښ ده ته شتون نه لري، خو په هر حال، بیا هم پرېږده چې زما خلک ورسره وي. هغه کسان چې ورسره پاتې شوي ول، هغوی یې هم وروسته ووژل ...نجیب الله په دې هیله وو ، چې دی پښتون دی ، طالبان هم پښتانه دي ، یانې خپل خلک دي او د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد په مرسته پخواني واک و ځواک ته رسېدلي واکمن باندې به غرض نه کوي. سربېره پر دې، داسې ویل کېدل، چې نجیب الله داسې پلان درلود ، چې د طالبانو په مرسته په هېواد کې بیا واک وځواک ته ورسیږي او د افغانستان ولسمشر شي. [...]

پوښتنه: ښاغلیه مسعوده، تاسو پخپله کوم مهال خلک وژلي ؟

ځواب: ما د ډزو پر پرتله بولندويي ډېره کړې ، خو ډېر داسې پېښ شوي ، چې ډزونه به مې هم کول.

پوښتنه: کوم مهال داسې پېښ شوي، چې د شوروي یرغملو د چندماری امر مو ورکړی وي ؟

ځواب: ما هیڅ یو یرغمل نه دی وژلی، نه مې یې امر ورکړی او نه مې هم پخپله په ګولۍ وژلی. نه کوم روسی او نه هم ناروسی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: نن ورځ هم تاسو د طالبانو د یرغملو په وړاندې، چې ډېر پاکستاني افسران هم پکې دي، همدغسې د بشردوستۍ سلوک کوئ؟

ځواب: که پاکستانیان ول او که طالبان، هیڅ یو یرغمل یې زموږ له خوا نه دی وژل شوی. په دې اړه تاسو کولای شئ د طالبانو د غورځنګ له مشرانو هم وپوښتئ. د دوی ځینې مشران هم یرغمل دي. [...]

یادونه: له مسعود سره د دغې مرکې ټلویزیوني بڼه به د سیپټمبر پر ۱۴ د «ار. ټي. ار» ټلویزیوني چینل له لارې د «ساوېرشېننه سیکرېتنه» په خپرونه کې وښودل شي.

میخایل سېردیوکوف

د **۳۴۵** شمېرې پاراشوټي-دیسانت غونډ اوبپانه. (۳)

د روسیې او تاجکستان پوځي همکاري

[...] **۵/۴/۱۹۹۹**، د روسیې د دفاع وزیر «سېرګېېف» په تاجکستان کې د روسیې د پوځي اډې د جوړولو په تړاو خبرو اترو لپاره دغه هېواد ته ورسېد.

۷/۴/۱۹۹۹، د دفاع وزیر «سېرګېېف» په دوشنبه کې د افغان طالبانو په مخامختیا کې ولاړې ټلوالې له یو مشر احمد شاه مسعود سره وکتل. مسعود هیله ښرګنده کړه چې روسیه به «په افغانستان کې په مخامختیا کې ولاړو لوریو باندې مثبت او سوله ییز اغېز وښندي او په عشق اباد کې به د طالبانو او شمالي ټلوالې ترمنځ د خبرو اترو د دویم پړاو په بري سره ترسره کېدو کې مرسته وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" سېرګېيف " دوشنبې ته د درې ورځني سفر په ترڅ کې د تاجکستان او روسیې ترمنځ د پوځي - تخنیکي همکارۍ په اړه یو هوکړه لیک هم لاسلیک کړ [...] .

د نړیوال ټولنیز فوند «تخليقي ازمايښتي مرکز» د «ښنتر کورګيانيانه» خپرونه، ۱۹۹۹ ز کال، ۵ ګڼه. (۴)

افغانستان يو ځل بيا په اور کې

له یو کلنې چوپتیا وروسته د جنرال مسعود او طالب ځواکونو تر منځ د جګړه ییزو عملیاتو اور له نوي زور سره بل شو .

پوره یو کال مور ته له افغان پوځي او جګړه ییز ډګره کوم اند ښمن خبرونه نه رارسېدل. د پروسږ کال په اګست او سیپټمبر کې د طالبانو غورځنګ له پوځي برياوو وروسته ، په افغانستان کې لنډمهاله چوپتیا رامنځته شوه. هغه مهال ، یو کال مخکې ، طالبانو د افغانستان شمال ته ځانونه وایستل ، هغې سیمې ته ، چې ډېره موده د طالب ضد شمالي ټلوالې تر لاس لاندې وه. د ۱۹۹۸ زېږدي کال په اګست کې افغان اوزبکان د طالبانو لوري ته ورواوښتل. دوی خپلې مورچلې تسلیم کړې ، جبهه یې پرانیسته او طالبانو ته یې دا شونتیا ورکړه ، چې د احمد شاه مسعود د جبهې شاته ځانونه وباسي. طالبانو په هماغه اګست - سیپټمبر کې یو بل طالب ضد وسله وال جوړښت ، یانې شعیه هزاره وو ته ، چې د تهران له ملاتړ څخه برخه من ول ، هم ماته ورکړه. دا د طالب ضد جبهې ماته وه او د طالبانو غورځنګ د ایډیې نږدې بشپړ بری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر ۱۹۹۸ ز کال د طالبانو په مخ کې يوازې يو پوځي ځواک پاتې شو ، چې هغه د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې وې . د شوروي تېري پر مهال ، د شوروي اتحاد پرضد د افغانستان په لس کلنه جګړه کې مسعود د افغان مجاهدينو يو له ډېرو ماهرو او تکړه ډګري بولندويانو څخه وو . اوسمهال د افغانستان په خاوره کې احمد شاه مسعود د روسيې او منځنۍ اسيا د ځينو هېوادو يوازينی متحد دی . تر هغو چې دی په افغانستان کې د طالبانو غورځنګ پر ضد مبارزې ته دوام ورکوي ، کېدای شي ووېل شي ، چې روسيه به د منځنۍ اسيا پر ټوله سيمه خپل اغېز وساتي . که چيرې مسعود د طالبانو په وړاندې ماته وخوري او طالبان پر ټول افغانستان خپل کنټرول ټينګ کړي ، په دې حالت کې به د روسيې اغېز يوازې پر يوه تاجکستان محدود شي .

وروسته له هغه ، کله چې د روان کال په پسرلي کې اوزبکستان د ډله ييز امنيت د تړون له سازمان څخه ووت ، څرګنده شوه ، چې په منځنۍ اسيا کې د روسيې د شتون شرايط پېچلي شول . په تاجکستان کې د روسيې پياوړی پوځي ځواک په هغو مواصلاتي لارو پورې اړه لري ، چې د اوزبکستان او قرغزستان له خاورو تېرې شوې دي . د ۱۹۹۸ ز کال په سيپټمبر کې د " اوش " پېښې په پايله کې په ښکاره وښودل شوه ، چې په تاجکستان او ټوله منځنۍ اسيا کې د روسيې شتون د بيشکېک او تاشکند په سياست پورې اړه لري . هغه مهال قرغزي ځانګړيو خدماتو د " اوش " ښار د وسپنې لارې په تمځي کې د رېل ګاډو يو داسې کتار ونيو ، چې پوځي پيټي پکې بار ول . د رېل ګاډو دغه کتار د اوزبکستان او قرغزستان له خاورو تېر شوی وو . د قرغزستان ځانګړيو خدماتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ويلي ، چې په رېل ګاډيو کې دغه پوځي بارونه د احمد شاه مسعود لپاره ول او هغه ته ورلېږل کېدل.

ستونزمنه ده باور وشي ، چې زموږ د قرغزي ورونو دې ناڅاپه يوازې همدا اوس دې مسلې ته پام شوی وي ، چې د افغانستان شمال ته د وسلې او مهماتو ورلېږدول له کومو لارو سرته رسيږي. داسې مالوميږي ، چې د وسلې د لېږدولو دغې لارې تل شتون درلود . وروسته له هغه ، کله چې د ۱۹۹۸ ز کال په اګست کې د تاشکند په ښکاره اغماض سره ، د افغانستان اوزبکانو يو ځل بيا د جبهې کرښه بدله کړه او د طالبانو غورځنګ ته ورواوښتل ، افغانستان ته د افغان - اوزبک په پوله کې د حيرتانو له لارې د پوځي بارونو رسول ناشونی شو . نو د دې کار لپاره بله يوازينۍ لاره د " اوش " ښار له لارې ، د تاجکستان له خاورې او د پامير له لارې ، وړاندې د بلخ ولايت او د افغانستان شمال ته تللې ده . د افغانستان شمالي سيمه د احمد شاه مسعود تر کنټرول لاندې وه.

د احمد شاه مسعود وسله وال جوړښتونه په اصل کې يوازينی ځواک دی ، چې کولای شي په سيمه کې د روسيې او ايران له ګټو دفاع وکړي. په افغانستان کې د دغه ځواک د شتون په خاطر ، دغه ځواک چې کولای شي د طالبانو پرضد ودريږي ، مسکو او تهران پر ۱۹۹۷ زېږدي کال تاجکي سيال لوري دې ته راواړول چې په خپل منځ کې سره پوخلا شي. د تاجکي اپوزيسيون لپاره د ايران اوتوريته پرېکنده او مهمه واقع شوه ، په داسې حال کې چې مسکو ولسمشر رحمانوف دې ته اړايست ، چې له اپوزيسيون سره روغې جوړې ته حاضر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تاجکستان کې د کورنۍ جګړې د پای ته رسولو موخه دا وه ، چې د احمد شاه مسعود د وسله والو ډلو د جبهې شاتنۍ برخه ډاډمنه شي.

د ۱۹۹۹ ز کال تود اګست:

د ۱۹۹۹ ز کال تر دوبي پورې د افغانستان په شمال کې پوځي - ستراتېجيکي وضعه ړچنده وه او په يو حال نه وه. په تېر کال کې طالبانو ونه شو کولای ، چې مسعود د تاجکستان له پولې رابېل کړي او لويې مواصلاتي کربښې بندې کړي. سربېره پر دې ، د طالبانو د اګست مياشتې د تعرض په تاوده حالت کې ، مسعود کابل ته نږدې د جلال اباد ښار په سيمه کې خپلې مورچلې ټينګې ساتلې وې. د ۱۹۹۸ ز کال په پای کې ، د يوبل پر ضد ولاړو ځواکونو پوځي - ستراتېجيکي انځور عجيب ښکارېده . مسعود د پخوا په څېر د افغانستان پلازمېنې کابل ته ګواښېده. طالبانو هممهال هڅه کوله ، چې د شمال له لوري ، د افغان - شوروي پخوانۍ پولې په اوږدو کې د مسعود اردو په ستراتېجيکي ډول کلابند کړي.

د ۱۹۹۹ ز کال تر دوبي پورې وضعې کوم ځانګړي بدلونونه ونه موندل. د جولای په مياشت کې د مخالفو لوريو تر منځ د ۲ + ۲ ډلې په اډانه کې خبرې اترې پيل شوې. دا ډله پر ۱۹۹۸ ز کال جوړه شوه ، چې له افغانستان سره هم‌پوله شپږ هېوادونه ، همدا راز روسيه او د امريکا متحده ايالات پکې شامل دي. خبرې اترې په تاشکند کې ترسره شوې ، خو د اګست په پيل کې طالبانو ناڅاپه کابل ته نږدې د مسعود پر دريځونو تعرض پيل کړ او له پلازمېنې شمال لور ته په شل کيلومترۍ کې يې د بګرام هوايي اډه ورځخه ونيوله . د نور وړاندې تګ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعرض په بهیر کې طالبان د پنجشېر درې ، یانې د مسعود تر لاس لاندې سیمې د زړه خولې ته نږدې شول. د طالبانو په مخ کې ستونزمنه دنده پرته وه ، چې هغه له پنجشېر څخه د مسعود شړل وو.

تر هغو پورې چې طالبانو هڅې کولې ، پنجشېر ته ننوزي ، مسعود په لغمان ولایت کې پر طالبانو ځوابیه ګوزار وکړ. هلته د مسعود ډلو وکولای شول ، چې د پاکستان او افغانستان تر منځ یوازینۍ لویه لاره بنده کړي. له دې وروسته داسې خبرونه راپیدا شول ، چې د مسعود ډلو د کابل په لور تعرضي ضد تعرض پیل کړی او د بګرام پوځي هوايي اډې په سیمه کې سخته جګړه روانه ده.

په افغانستان کې جګړه دا څووم ځل دی چې مخالفتي (اپوزیسیوني) ځانګړنه خپلوي. د لوریو پوځي شونتیاوې ان د ۱۹۹۸ ز کال په پرتله کمې شوې دي. په تېره بیا دا حالت په طالبانو کې ، چې د افغانستان د خاورې په سلو کې نوي (۹۰) برخې تر خپل کنترول لاندې لري ، ښه لیدل کیږي. [...] د طالبانو غورځنګ کارنده وسله والو ډلو شمېر له ۲۵ تر ۳۰ زرو زیات نه دی او د پخوا په څېر د پاکستان له دریځ سره تړاو لري. اړینه ده وویل شي ، چې د طالبانو غورځنګ ټولې پخوانۍ پوځي شونتیاوې او د هغوی پیاوړتیا ، ان له ۱۹۹۴ ز کاله راهیسې له پاکستان ، د دغه هېواد له اردو او پوځي څارګرۍ سره تړاو لري.

دا پوښتنه ، چې په افغانستان کې د جګړې دوام د چا په ګټه دی ، او د هغې پای ته رسول د چا په ګټه ، تر اوسه بې ځوابه پاتې ده. په دغه هېواد کې جګړه د یو مهم جیوپولیتیک فاکټور په توګه پاتې کیږي ، له هغه شمېر نه د شوروي اتحاد له ړنګېدو وروسته د منځنۍ اسیا د دولتونو لپاره هم. د قزاقستان لپاره هم دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې توپيره نه ده ، چې په دغه سيمه کې به راتلونکې پېښې په کوم لوري وده مومي ، او د سيمې د امنيت مسلې به کوم ځواکونه ټاکي . [...]

سلطان حکيم بېکوف

الما اتا

د «کانتينېنټ» مجله، د ۱۹۹۹ ز کال د سېپټمبر مياشت، ۴ (۵) ګڼه. (۵)

مسعود د روسيې پر پلوی جنګيږي

پرون د طالب ضد شمالي ټلوالې مشر احمد شاه مسعود د طالبانو هغه وړانديز رد کړ ، چې له شمالي ټلوالې سره يې د پوخلاينې او د " چېچنيا له ورور ولس " سره يې د مرستې په خاطر کړی وو . په افغانستان کې د شوروي پوځونو د شتون پر مهال د شوروي پوځونو يو له ډېرو ځلانده دوښمنانو څخه نن ورځ په افغانستان کې د روسيې يو ازينی ملاتړ کوونکی دی.

د روغې جوړې په اړه هغه وړانديز چې د طالبانو غورځنګ احمد شاه مسعود ته کړی ، د دې هڅې لپاره دومره نه دی شوی ، چې له " چېچني ورونو " سره مرسته وکړي ، بلکې په اصل کې يې موخه د افغانستان په دننه کې وضعه ده . خبره دا ده چې مسعود د افغانستان په منځ کې د پنجشېر ستونزمن لارې دره نېولې ده . دغه دره کابل ته نږدې او کولای شي ، چې له سويل نه د شمال په لور د طالبانو د وړاندې تګ مخه ونيسي ؛ همدارنګه کولای شي ، چې د نښه يي توکيو ، وسلې مخه هم ونيسي او د همګتې هېوادو په لور يې د لېږد مخنيوی وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رارسېدونکي ژمي په شرايطو کې د مسعود د ځواکونو پر وړاندې د پراخو او لويو عملياتو سرته رسول ناشوني کيږي او په غرونو کې د تېرېدو راتېرېدو لارې هم کميږي. سربېره پر دې ، پوخلاينې به طالبانو ته دا شونتيا ورکړې واى ، چې چارې داسې سمې کړي ، چې په هېواد کې تولېزه ملي روغه جوړه راشي. دې کار به له طالبانو سره دا مرسته کړې واى ، چې له لوېديځ سره خپل ساړه اړېکي تاوده کړي او د دوى رژيم په نړيوال کچ په رسميت وپېژندل شي.

خو احمد شاه مسعود يو ځل بيا طالبانو ته د راپرزولو پښه کېښوده. د طالبانو د مشر ملا محمد عمر وړانديز ته د مسعود له خوا ورکړ شوى ځواب پرون په لندن کې خپور شوى دى. د پنجشېر د زمري په اند " په افغانستان کې خپلې ستونزې هم دېرې دي ، اړينه ده چې هغه هوارې شي ، چېچنيا ته وزګار نه يو. " [...]

په دې ډول د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو د اتحاد پخواني سرسخت دوښمن ، چې په زرګونو شوروي سرتېري يې په پنجشېر کې وژلي ، داسې وينا کړې ، لکه د روسيې د ستراتېجيکي متحد په توګه. مسکو په دې ربښتيا ينه باندې لا پخوا خبر دى او تل په پټه له مسعود سره پوځي مرستې کوي ، د دې لپاره چې وکولاى شي له طالبانو سره مخامختيا او پر وړاندې يې مقاومت وکړي. پخواني شوروي پوځي بولندويان د افغاني جګړې کلونه يادوي او د مسعود په ستاينه نه ستړي کيږي.

واسيلي ميخايلوف

د «کومېرسانت» ورځپاڼه، ۱۹۹۹/۱۱/۱۱، ۲۰۸ (۱۸۵۲) ګڼه. (۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبانو مات کړي اردو ته تاجکستان کاغوشونه جوړوي

«موږ دومره ډېره موده مسعود ته ډوډۍ ورکړې چې اوس مو زړه پر سوځي چې یوازې یې پرېږدو»

د طالبانو له خوا د تخار ولایت د منځی تالقانو او د شمالي ټلوالې د مهم بولنتون د نیولو خبر پرون د روسیې فدراسیون د بهرنیو چارو وزارت ، د روسیې د دفاع وزیر " یگر سېرگېیف " او په تاجکستان کې د روسیې د کډوالو ادارې د سرچینو له خوا پوخ شوی دی . خو اړینه ده وویل شي ، چې دغو ټولو موسسو ډاډ څرگند کړی ، چې دا د شمالي ټلوالې لنډمهاله ناکامي ده. همدا راز په تاجکستان کې د احمد شاه مسعود ماته خوړلې اردو ته وخته کاغوشونه جوړ شوي دي.

طالبانو د تالقانو پر نیولو بسنه نه ده کړې. تعرض په گاونډي بدخشان ولایت کې ادامه لري. د تالقانو شمال ختیځ لورته ، د کشم ښار ته نږدې سخته جگړه روانه ده. طالبانو ویلي ، چې دوی د فرخار ښار او کاپیسا ولایت یوه برخه نیولې ده. سربېره پر دې ویل کیږي ، چې طالبان مخ پر وړاندې تللي ، د خواجه غار له ښاره ، چې د تاجکستان پولې ته نږدې دی ، تېر شوي دي. په دې وړاندې تگ سره طالبانو هغه لویه لار بنده کړې ، چې پر هغې باندې د شمالي ټلوالې ځواکونه سمبالېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو د طالبانو لپاره د پنجشېر درې ته ، چې د مسعود د ځواکونو لوی تکیه ځای دی ، سیده لار پرانیستل شوې. د طالبانو مشر ملا محمد عمر ویلي ، چې " پر راتلونکي لنډ مهال به موږ شمالي ټلواله په بشپړه توگه ماته کړو ، ورپسې به د نورو چاره هم وکړو. "

له نورو څخه یې موخه د تاجکستان پر پوله د روسیې پوله وال (سرحدي ، پوله ساتی) پوځ دی. په دغه پوځ کې د مسکو ، پنج ، قلعه خوم ، خروگ ، او مرغاب سرحدي پوځي ټولگي او د دوشنبې د هوايي ډگر پوځي ټولگی شامل دی. اوسمهال په مسکو کې په دې اړه فکر کوي او دا موضوع هواروي ، چې د طالبانو له ډاره د مسعود تښتېدلي سرتېري تاجکستان ته راپرېږدي او که نه. په دوشنبه کې یوه جگپوړي روسي افسر داسې څرگنده کړه ، چې : " موږ دومره اوږده موده مسعود ته ډوډۍ ورکړې ، چې اوس مو زړه پر سوځي چې یوازې یې پرېږدو. "

تاجک پوځیانو دا مسله وخته هواره کړې : که چیرې د افغانستان له لوري د طالبانو له خوا د شمالي ټلوالې ځواکونه په تنگ شي او بله هیڅ چاره ونه لري ، نو د مسعود د وسله والو ډلو لپاره په شور آباد او فرخار کې وخته پنډغالي (کمپونه) چمتو شوي دي. لکه څنگه چې د ورځپاڼې خبریال " تویوردي زناک " ته د تاجکستان د دولتي پولې د ساتنې د درستیزوالۍ په کومېټه کې خبر ورکړ شو ، دا مسله ان لا د ۱۹۹۷ ز کال د مارچ په میاشت کې هغه مهال حل شوې وه ، کله چې مسعود په کولاب کې هممهال د تاجکستان د اپوزیسیون د اتحاد له ډگري بولندویانو او د حکومتي اردو له استازو سره خبرې اترې کولې. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجکستان ولسمشر امام علي رحمانوف او د تاجکستان اپوزيسيوني اتحاد هغه مهال پخپل منځ کې په جګړه کې ول ، خو دواړو لوريو د مسعود ملاتړ کاوه . هغه مهال د سيد شاه شامولوف افسرانو د مسعود ساتنه کوله. خو نن ورځ دی بريد جنرال دی ، د سرحدي لوا بولندوی دی او هم ده ته دا دنده ورکړ شوې ، چې د احمد شاه مسعود شاته راتلونکې (عقب نشيني کوونکې) وسله والې ډلې له پولې تر شورآباده بدرګه کړي.

ان لا تېره اوونۍ د شمالي ټلوالې مشر ته دا خبر ورکړ شوی وو ، چې چمتو دي د شمالي ټلوالې پوځونه ومني ، هغه مهال ، کله چې په دوشنبه کې ، تالقانو ته نږدې د جګړه ييزو عملياتو د بهير په اړه خبرې کېدې. مسعود هغه مهال تاجکي مشرتابه ته دا ډاډ ورکړ ، چې تر پايه به وجنګيږي. ښکاره خبره ده ، چې ده د طالبانو د يوبل مخالف جنرال رشيد دوستم په مرسته باندې هم حساب کاوه . دوستم د منځنۍ اسيا پر هېوادو وګرزېد او ژمنه يې وکړه ، چې که چيرې ده ته پيسې ورکړل شي نو دی به له احمد شاه مسعود سره مرسته وکړي . خو ده ته پيسې ور نه کړل شوې. په منځنۍ اسيا کې دا پېښه د ټولو ښه په ياد ده ، چې دوه کاله مخکې دوستم په ډېرې وارخطايي سره خپل سرتېري په مزارشريف کې پرې ښودل او په اوزبکۍ الوتکه کې تاشکند ته وتښتېد . کله چې د تېښتې کوونکي الوتکه په تاشکند کې کېناسته ، نو له ده سره چا خبرې هم نه کولې ، پټه خوله يې په بله الوتکه کې سپور کړ او ترکيې ته يې واستاوه.

يوري چېرنوګايف ، دوشنبه

د "کومېرسانت" ورځپاڼه ، ۲۰۰۰ / ۹ / ۸ ، (۲۰۵۲) ۱۲۷ ګڼه. (۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغاني ناروغۍ د نښو له منځه تګ

روسي پوځيان د کابل پر لور لاره غځوي

مسکو د افغانستان په تړاو له اوږده بې توپيره چلنده وروسته ، يانې د افغانستان په خاوره کې د شوروي پوځونو له لس کلن شتونه وروسته ، بيا داسې اړمونو ته لاس اچوي ، چې د کابل پر سياست د کارنده اغېز شونتيا ورکولای شي . د طالب پلويانو کړنې نه يوازې کرېملين ته ، بلکې د همګتې هېوادو ټولنې د منځنۍ اسيا ملګرو هېوادو ته يې هم ګواښ ورښيي . د دغې ستونزې د هواري په وړاندې يوازې سوچه ديپلوماتيک چلندونه کم اغېزه ول : په داسې حال کې چې نن طالبان نږدې ټول افغانستان تر خپلې څارنې لاندې لري ، له طالب واکمنۍ سره اړيکي ډېر پرېښودل شوي او بې پامه ځنډول شوي دي . لکه څنګه چې څرګنديږي ، داسې پرېکړه شوې ، چې د اړيکو له مخکينۍ مخببلګې سره سم ، په دوه اړخيزو اړيکو کې پر روسي پوځيانو حساب وشي .

پرون په هغه هيجان راپاروونکې ليدنه کتنه کې ، چې د روسيې د دفاع وزير " ايګر سېرګېيف " او د طالب ضد ټلوالې له مشرانو څخه له يوه مشر احمد شاه مسعود سره وشوه ، د افغانستان په شمال کې د وضعې ، د طالبانو له غورځنګ څخه د راپيداشوي ، راپيداکېدونکي ګواښ او د دغه ګواښ پرضد د کارندتياوو په اړه خبرې وشوې . دغې ليدنې کتنې نارسمي ځانګړنه درلوده او د خبرو اترو منځپانګه يې هم ډېره پټه ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا پوره څرګنده ده ، چې په لیدنه کتنه کې د احمد شاه مسعود د وسله والو ډلو د پوځي ملاتړ په اړه خبرې کېدې . د مسعود وسله والې ډلې اوسمهال په هېواد کې یوازینۍ کارنده اپوزیسیوني ډله ده . په دې وروستیو کې دا ښه په ډاګه شوې ، چې دغه وسله واله ډله کمزورې شوې او مادي - مالي مرستې ته اړتیا لري . اړینه ده په پوره ډاډ سره وویل شي ، چې د مخکښ افغان اپوزیسیوني مشر او د روسیې د لومړۍ درجې جګپوړي پوځي چارواکي ترمنځ پر دې مسلو مفصلې خبرې وشوې او تر ژورې څېړنې لاندې ونیول شوې . نور نو راتلونکې پرېکړې د کرېملین پر غاړه دي .

په لیدنه کتنه کې احمد شاه مسعود ته د مرستې لېږدولو لاره هم وټاکل شوه . مالومېږي ، چې دا لاره به د ایران له خاورې تېره شي . مارشال " سېرګېېف " د ایران د بهرنیو چارو له وزیر سره هم پټه لیدنه کتنه درلوده .

د دې پر پرتله چې د طالبانو تېري کوونکو هڅو ته د همګنو هېوادو پر پوله ځواب ورکړ شي ، د روسیې لپاره دا کار ګټور دی ، چې کړکېچ او ترېنګلتیا د افغانستان په دننه کې وساتل شي . په دې ډول د طالبانو جګړه ییزه کارندتیا په هېواد کې دننه سره غوټه کېږي . لکه څنګه چې د روسیې د دفاع وزیر د [تاجکستان په پلازمېنه . ژ] دوشنبه کې څرګنده کړه : " له نړېوالو ترهګرو سره له یوازیني اسلامي مرکزه ، چې په کندهار کې دی ، مالي مرسته کېږي . " د ده پر ګروهه ، اسلامي افراط غوښتونکي هڅه کوي ، چې د منځنۍ اسیا نقشه بدله کړي . د دوی مشران ، په تېره بیا اسامه بن لادن د نړۍ ټول مسلمانان دې ته رابولي ، چې د ده تر رېپې لاندې سره راټول شي . یوازې په روان کال کې ، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځنۍ اسیا کې د نړیوالو ترهګرو د پټو کارندتیاوو لپاره ، د اسلامي منځۍ له خوا له ۶۰۰ څخه تر ۷۰۰ میلونو ډالرو پورې پیسې بېلې شوې دي . مارشال " سېرګېیف " همدا راز په چېچنیا کې د دغو ترهګرو د کارندتیاوو او بېلتون پالو د عملیاتو د فاکتونو یادونه وکړه . [...]

وادیم سولویوف

د «نېزاویسیمایا ګزېته» ورځپاڼه، د ۲۰۰۰ / ۱۰ / ۲۷ نېټې ګڼه. (۸)

د مارشال پلان

یګر سېرګیېف د لوی مجاهد ملاتړ کوي

افغان طالبي غورځنګ داسې اعلامیه خپره کړې ، چې د " پر روسیه باندې به وقایوي ګوزار وکړي " مانا لري . د کابل رسمي استازي عبدالحی مطمن پرون له روسیې څخه غوښتنه وکړه ، چې " د افغانستان په کورنیو چارو کې له لاسوهنې لاس په سر شي . " " ملا مطمن وویل ، چې په برعکس حالت کې به یې پایلې د روسیې لپاره ډېرې جدي وي . موږ کولای شو د روسیې لپاره ډېرې ستونزې راپیدا کړو او ډېر زیان ورواړوو . "

د طالبانو له لوري دومره کوټلی غبرګون د هغې لیدنې کتنې په تړاو شوی ، چې په دوشنبه کې د روسیې د دفاع وزیر " یګر سېرګېیف " او د افغانستان د طالبانو ضد شمالي ټلوالې پوځي مشر احمد شاه مسعود ترمنځ شوې ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارشال «سېرګېېف» لومړنی جګپوړی روسی پوځي دی ، چې پخپله له مسعود سره یې لیدنې کتنې ته زړه کړی دی. [...]

دغه لیدنه کتنه ورمه ورځ په دوشنبه کې د همګتې هېوادو د دفاع وزیرانو د شورا غونډې تر پیل مخکې ترسره شوه . د همګتې هېواودو د دفاع وزیرانو د شورا د غونډې یوه بنسټیزه سکالو ، د تاجکستان پولو ته د افغان طالبانو د رانږدې کېدو په تړاو د متحدینو د پوځي ځواکونو همغږي کول وو . پوځیان په پراخه پیمانه خبرې کوي او وایي ، چې " د همګتې هېوادو سویلي پولې دې کلکې شي . " خو د همګتو هېوادو دوه غړي هېوادونه اوزبکستان او تورکمنستان ، چې د افغانستان له لوري یې پولې دا ډېر وخت کیږي چې د طالبانو له خوا تر څارنې لاندې دي ، دا ښه ګڼي ، چې سویلي پولې د خپلو ځواکونو په واسطه کلکې کړي. عشق اباد او تاشکند (یو یې مخکې بل یې په دې وروستیو کې) دې پایلې ته رسېدلي ، چې له سویلي لوري د خپل ځان امنیت سمبالول یوازې له یوې لارې کېدای شي ، چې هغه د هر ډول افغان پوځي ډلو له اختلافونو څخه لاس اخیستل دي.

په دوشنبه کې د مارشال " سېرګېېف " او مسعود لیدنه کتنه هماغومره هیجان راپاروونکې پېښه ده ، لکه څومره چې قانونمنده ده . افغان ډګري بولندوی په داسې حال کې چې اوس هم په سرسري ډول د برهان الدین رباني په حکومت کې د دفاع وزیر ګڼل کیږي ، په افغانستان کې رښتونی واک څه د پاسه څلور کاله پخوا له لاسه ورکړی دی. دی د روسیې د دفاع له وزیر سره د خپل هېواد له پولو بهر ، په تاجکستان کې لیدنه کتنه کوي . د تاجکستان جمهوریت هممهال له

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوې خوا د روسيې لپاره يو پوځي تکيه ځای دی او له بلې خوا په افغانستان کې د شمالي تړوالې ، چې مسعود او رباني يې مشري کوي ، لپاره د جبهې شاته تکيه کوونکې اډه ده. شمالي تړواله په داسې حال کې چې د طالبانو د واکمنۍ د پراختيا پر وړاندې جنګيږي ، د همدغه تاجکستان له لارې پوځي ، مادي - تخنيکي مرستې په لومړي ګام کې له ايران او روسيې څخه تر لاسه کوي.

د ايران - تاجکستان - روسيې دغه مثلث پرون په څرګند ډول په دوشنبه کې جوړ شو : روسي مارشال له مسعود سره له خبرو وروسته ، د ايران د بهرنيو چارو له وزير کمال خرازي سره هم وکتل. دی په تاجک پلازمېنه کې د همګټو هېوادو د دفاع وزيرانو د غونډې پر ورځ په تصادفي ډول نه وو راپيدا شوی. د " وربميه نووستی " ورځپاڼې د مالوماتو پر بنسټ ، تهران مخکې له مخکې له مسکو څخه د دغې ليدنې کتنې هيله کړې وه.

له " يګر سېرګيېف " سره د خبرو پر مهال ښاغلي خرازي څرګنده کړه ، چې " مسکو او تهران پخپل منځ کې ډېر ښه اړيکي لري. " او د تاجکستان د کورنيو ستونزو په هواري کې د دوی ګډه تجربه " چې دوی پکې پرېکنده رول لوبولی " ، کېدای شي د افغاني ستونزې د هواري لپاره هم وکارول شي. د ښاغلي خرازي په وينا ، تهران په افغانستان کې د ايتلافي حکومت جوړېدو لپاره د دې پلوی دی ، چې د طالبانو او شمالي تړوالې تر منځ خبرې اترې وشي.

د روسيې د دفاع وزير له ايراني وزير او افغان مجاهد سره د خپلو خبرو د سکالو په اړه هيڅ ويل ونه کړل. دی دې ته اړوت ، چې د روسيې د پوځي الوتکې د رالوېدو له کبله په ببړه ګورجيستان ته الوتنه وکړي. په دوشنبه کې هغو افغان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډيپلوماتانو ، چې د رباني د تش په نامه حکومت استازي کوي ، يوازې دومره وويل ، چې د «سېرګېېف» او مسعود په ليدنه کتنه کې په افغانستان کې د «سولې پروسې» په اړه خبرې وشوې. پر ځای ده وويل شي چې درې ورځې مخکې مسعوديانو د سولې د پروسې بيا پيلول رد کړل او دغه وړانديز يې ربښتونی ونه باله. يوه اوونۍ مخکې په مسکو کې افغان سفير چې د شمالي ټلوالې استازي کوي، د روسيې د باندينيو چارو وزارت ته ډاډ ورکړ چې «نيت لري د طالبانو د تېري کوونکيو هڅو پر وړاندې کلک ودريږي.» مسکو په ځواب کې ورته څرګنده کړه چې «په راتلونکې کې به هم د قانوني او د ملګرو ملتو له خوا د منل شوي حکومت سياسي، بشري او نور ملاتړ ته دوام ورکړيږ»

د طالبانو له لوري سخت روسي ضد ديمارش ښکاره خبره ده له دې لامله څرګند شوی، چې د روسي مارشال د دوشنبې په سلا مشورو کې دوی په سيده ډول دا ليدلي چې مسکو چمتو دی د دوی د مخالفينو هماغه «نور» (که هر څه په خپل نامه سره ياد کړو پوځي) ملاتړ وکړي. په واقعيت کې که وويل شي، جنرالان د څه په اړه خبرې کوي، ښکاره خبره ده چې د پوځي ملاتړ په اړه. د سوله ييزو هلو ځلو په اړه مامولن سياستوال او ډيپلوماتان خبرې اترې پر مخ بيايي. [...]

ارکادي دوبنوف

د ۲۰۰۰ زکال د اکتوبر ۲۷، د «ورېميه نووستی» ورځپاڼې ۱۵۲ ګڼه. (۹)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاه مسعود متحدین راټولوي

مسعود تر تهرانه ورسېد

د افغانستان د شمالي ټلوالې پوځي مشر مسعود پرون ټوله ورځ په تهران کې تېره کړه . هلته د ایران پوځ او ځانګړیو خدماتو جګپوړیو استازیو له ده سره لیدنې کتنې وکړې. د " وربمیه نووستی " ورځپاڼې د هغو مالوماتو پر بنسټ ، چې د ایراني خبري سرچینو څخه یې تر لاسه کړي ، د افغاني شمالي ټلوالې مشر ، د نوامبر د لومړۍ نېټې پر ماښام تهران ته رسېدلی دی.

مسعود تر اوسه هیڅ مهال تهران ته نه وو تللی ، خو ایران ته دا د ده دویم سفر دی ، البته وروسته له هغه ، کله چې نږدې دوې میاشتې مخکې د شمالي ټلوالې پوځونه اړوتل ، چې تاجک پولې ته نږدې د تالقانو ستراتېجیکي ښار طالبانو ته تسلیم کړي. د اکتوبر په پیل کې په مشهد کې ایرانیان په دې وتوانېدل ، چې مسعود د هغو افغان ډګري بولندویانو په غونډه کې په ګډون کولو راضي کړي ، چې د طالبانو پر ضد یې جګړې کړې ، او د هغوی له خوا له هېواده شړل شوي دي . دوی ټولو جنرال دوستم ، عبدالمالک ، د افغان شعیه مشرانو نن ورځ په مشهد کې پناه موندلې او هڅه کوي له مسعود سره په ګډه ، د طالبانو پر ضد وسله واله مخامختیا منظمه او همغږې کړي.

دا څرګنده ده ، چې پرون د افغان شمالي ټلوالې له یوه مشر سره خبرې اترې په یوه داسې مجرا کې روانې وې ، چې ایران پکې دا هڅې وښودې ، له شمالي ټلوالې سره پوځي مرسته لا ډېره کړي. دا خبره هم ځانته پام وراړوي ، چې تهران

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته د مسعود سفر له هغې ليدنې کتنې څو ورځې وروسته کيږي ، چې په دوشنبه کې يې د روسيې له دفاع وزير مارشال " سېرګيېف " سره کړې وه . د دوشنبې په هغه ليدنه کتنه کې افغان مجاهد مسعود له مسکوه هيله کړې وه ، چې د طالب ضد جبهې پوځي ملاتړ پياوړی کړي . دا هم مستثنا نه ده ، چې ايران ته د روسيې د امنيت شورا د ريس " سېرګی ايوانوف " د څه موده مخکيني سفر په ترځ کې هم د مسکو او تهران تر منځ په افغاني لوري کې د ګډو کړنو او همغږۍ هوکړه شوې.

د نوامبر په دويمه نيمايي کې به د مسکو او تهران طالب ضد اتحاد سره ډيلی هم يو ځای شي . هلته به د روسيې - هند کاري ډلې لومړنۍ غونډه جوړه شي ، چې موضوع به يې له ترهګرۍ او مذهبي افراط غوښتنې سره هاند و هڅه او د طالبي ګوابس خنثا کول وي . [...]

ارکادی دوبنوف

۲۰۰۰ / ۱۱ / ۳ ، د «ورېميه نووستی» ورځپاڼې ۱۲۱ ګڼه . (۱۰)

روسيه ، چين ، طالبان

[...] د ۲۰۰۰ ز کال په مي مياشت کې [د روسيې د ولسمشر مرستندی . ژ] " س . يسترژېمبسکي " څرګنده کړې ، چې روسيه دا شونتياوې نه ردوي او احتمال لري ، چې د طالبانو غورځنګ پر وسله والو ډلو باندې هوايي ګوزارونه وکړي . په مني کې په پاکستاني رسنيو کې داسې خبرونه خپاره شوي ، چې د احمد شاه مسعود په وسله والو ډلو کې روسي سلاکاران شتون لري ، چې د جګړه ييزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملیاتو په سرته رسولو کې پخپله له ده ، او له ډگري بولندویانو باباجان او الماس سره مرسته کوي. مسعود د اکټوبر پر ۲۵ – ۲۲ په دوشنبه کې د روسیې فدراسیون له دفاع وزیر "ي. سېرگيېف" سره کتلي دي. [...]

واسیلېف. پ، د اقتصادي پوهنو ډاکتر، د نړیوالو چارو چارپوه. «د لرې ختیځ مسایل» خپرونه، د ۲۰۰۱ ز کال ۳ گڼه. (۱۱)

د «دویم افغانستان» شبح

د منځنۍ اسیا له هېوادو سره پوځي ملگرتیا حتمي ده ، خو د روسیې لپاره خطر لري

نن مانبام «ولادیمیر پوتین» د روسیې د ولسمشر په توگه خپل لومړنی سفر تاشکند ته پیلوي. له تاشکنده وروسته بیا نیت لري ، چې عشق اباد ته هم الوتنه وکړي. په دغه سیمه کې د مسکو د کارندتیا په اړه ان لا د ۱۹۹۹ ز کال د ډیسمبر له ۳۱ نېټې نه مخکې خبرې کېدې. د ۱۹۹۹ ز کال د ډیسمبر ۳۱ نېټه د روسیې لپاره د نوي پېر د پیل ورځ ده . څرگنده شوه ، چې د روسیې نوې کېدونکې مشري نیت لري ، له خپلو نژدې گاونډیو سره د اړیکو پر ښه کولو بوخته شي ، چې له هغه شمېر نه په ختیځ کې د منځنۍ اسیا سیمه هم ده . د روسیې فدراسیون د ولسمشر د سرپرست په توگه د ولادیمیر پوتین له گومارل کېدو یوه ورځ مخکې پوتین په یو رسمي سفر اوزبکستان ته وخوځېد . هلته د دغه جمهوریت له لوړ مشرتابه سره د لیدنو کتنو پر مهال د دوه اړخیزې او سیمه ییزې اوږدمهالې ملگرتیا لومړیتوبونه په گوته شول. په دې اړه چې هم د مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هم د تاشکند لپاره په ننبه شوي گامونه تشې اعلامیې نه وې ، هغه فاکټ شاهدي ورکوي ، چې ولادیمیر پوتین پر نوې دنده باندې له پیل کولو لس ورځې وروسته یو ځل بیا اوزبکستان ته ولاړ.

دا ښکاره خبره ده ، چې هم تورکمني او هم اوزبکي مشران له پوتین څخه ، د هغې پوځي مرستې او ملاتړ انتظار لري ، چې د روسیې له لوري یې ورته ژمنه شوې ده. د منځنۍ اسیا د دغو جمهوریتونو لږ سمبال وسله وال ځواکونه ، د رسمي تاشکند او عشق اباد کمزورې سیاسي تګلارې دوی ته دا کابو (چانس) نه ورکوي ، چې سیمه ییز امنیت په خپلو ځواکونو وساتي. د دې پر څنګ اوزبکي او روسي ځانګړي خدمتونه داسې وړاندوینه کوي ، چې کېدای شي د جولای - اګسټ په میاشتو کې پر دغه سیمه داسې ترهګریزې ډلې تېری وکړي ، چې د افغانستان او پاکستان په پوځي اډو کې روزل شوې دي. د مسکو د پوځي سرچینو د مالوماتو له مخې ، د احمد شاه مسعود له پوځونو سره د فزیکي مرستې او ملاتړ د موضوع په اړه نن ورځ د روسیې مشري له تاشکند او دوشنبې سره نارسمي خبرې اترې پر مخ بیایي. یوه میاشت مخکې هم د اوزبکستان په سرحدي ښار ترمز کې احمد شاه مسعود او عبدالرشید دوستم د روسیې فدراسیون ، اوزبکستان او تاجکستان له استازیو سره وکتل.

نتالیه پولینه، یکاترینه تېسېمنیکووا

د ۲۰۰۱ ز کال د جون ۲۱ ، د «نېزاویسیمایا ګزېته» ورځپاڼه، (۳۰) ۱۰ ګڼه. (۱۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان، ایران او عراق: کورنی حالت، بهرنی سیاست، د بشر حقوق

دا لاسوند په مسکو کې د ملګرو ملتو سازمان د کډوالو د عالي کميسارۍ له دوتر څخه تر لاسه شوی دی.

هېواد : افغانستان

د لاسوند نوم: افغانستان ، ایران او عراق: کورنی حالت ، بهرنی سیاست ، د بشر حقوق

د لاسوند اوډونکی: کیرپېنکه. پ. ف. ، د "شنونکې کتنه" د خپرونې ۳ ګڼه ، کیيف ، د ملګرو ملتو سازمان د کډوالو عالي کمیساري

د چاپ نېټه: د ۲۰۰۱ ز کال د جون میاشت

اروپا ته د احمد شاه مسعود سفر

اروپا ته د افغاني نښه يي توکيو د لېږدېدو زياتوالي او د اسلامي ترهګرو ، چې سازمانوونکي يې د طالبانو رژيم او اسامه بن لادن دی ، له لوري د ګواښ زياتوالي ، په اروپا کې د طالبانو له مخالفينو سره لېوالتيا زياته کړه. د دغې لېوالتيا د زياتوالي ښکارندوی يوه هغه پېښه وه ، چې د اپرېل په لومړيو کې رامنځته شوه. دا پېښه اروپا ته د شمالي ټلوالي د مشر احمد شاه مسعود سفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو ، چې د اپرېل په لومړيو کې يې فرانسې ته وکړ. مسعود د اروپايي پارلمان د ريسې " نيکول فونتېن " او پرانسي (فرانسي) چارواکيو په بلنه هلته تللی وو .

د دوو اونيو په بهير کې ده له پرانسي سياستوالو سره ليدنې کتنې وکړې . مسعود په ستراسبورگ کې په اروپايي پارلمان کې وينا وکړه ، هلته يې له بېلابېلو اروپايي سياستوالو سره وکتل. لکه څنگه چې رسنيو خبر ورکړی ، ده هاوېر سالانه ، چې د اروپايي ټولنې د بهرني سياست او نړيوالو اړېکو پازوال دی ، د ملگري په توگه وليد او ومانه. مسعود په اروپا کې د شتون پر مهال له دې سر ټکاوه ، چې پاکستان له طالبانو سره پوځي مرستې کوي. مسعود او د ده تر لاس لاندې شمالي ټلواله سياسي او مالي ملاتړ ته اړتيا لري. هغه څه چې د وسلې په اړه بايد وويل شي ، هغه دا چې روسيه ، ايران ، تاجکستان ، هند ده ته وسله ورکوي او يا هم کولای شي ، چې په پوره اندازه وسله ورکړي. (۱۳)

له مسعود سره مرکه

احمد شاه مسعود : تر جگړې وروسته غواړم خپل هېواد په پښو ودروم.

دا د مسعود د ژوند وروستۍ مرکه وه، چې د روسۍ ورځپاڼې «کامسامولسکايا پراودا» له خبريال «ولاديمير وېلېنگورين» سره يې کړې وه.

له مسعود سره موږ د ده په ټاټوبي يانې پنجشېر په دره کې وليدل . [...] پر دره سربېره ، ده د افغانستان شمال ختيځې سيمې ، نږدې د افغانستان د خاورې لس سلنه تر لاس لاندې درلوده . [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: په افغانستان کې د جګړې د پای ته رسولو لپاره باید څه وشي ؟

ځواب : زه غواړم په کلکه ووایم ، لکه څنګه چې د افغانستان په جګړه کې پاکستان برخه لري ، نو دا کورنۍ جګړه نه ده . که چیرې نړیواله ټولنه پر پاکستان فشار راوړي ، په افغانستان کې مقاومت پیاوړی شي او له موږ سره پوځي مرسته وشي ، نو کېدای شي ، چې جګړه پای ته ورسیږي.

پوښتنه: ایا تاسو له لوېدیځو کارپوهانو او چارپوهانو سره په دې کې باندې (موافق) یاست ، چې وایي شمالي ټلواله نه شي کولای ، چې ټول افغانستان ازاد کړي ؟ بله دا چې ستاسو اغېز یوازې په هغه سیمه کې محدود دی ، چې ملي لږه کې ، تاجکان او اوزبکان پکې ژوند کوي ؟

ځواب: نه ، باندې (موافق) نه یم. موږ اصلي واک وځواک یو ، د مقاومت جبهه نه یو ، او دفاع کوونکی لوری هم نه یو . د طالبانو پر ضد د هېواد په ټولو ولایتونو کې مبارزه روانه ده ، په پروان ، کندهار ، د افغانستان په ختیځ کې. هیله من یم ، چې په ګډو هلو ځلو سره به موږ وکولای شو ، هېواد ازاد کړو ، یا هم طالبان د خبرو اترو مېز ته په کېناستو اړباسو.

پوښتنه : د طالبانو ملاتړ پاکستان او سعودي عربستان کوي ، ستاسو ملاتړ څوک کوي ؟

ځواب: موږ د افغانستان د اسلامي جمهوریت قانوني حکومت یو . زموږ استازی په ملګرو ملتو سازمان کې دی. موږ ډېرو هېوادو په رسمیت پېژندلي یو ، زموږ سیاسي ملاتړ کوي ، له موږ سره دیپلوماتیک اړیکي لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه : د تاريخي پڑيو (مجسمو) له منځه وړل، د ټلويزيون او انټرنيټ بند اعلانول، عيسويان شړل، د طالبانو دا کړنې د اسلام له ليده سم کار دی؟

ځواب: موږ تل د دې ډول وحشت پرضد وو ، هغه وحشت چې له ربښتوني اسلام سره هيڅ کوم تړاو نه لري.

پوښتنه: تاسو ټول ژوند په جګړه کې تېر کړ. که چيرې بيا هم سوله راشي نو تاسو به څه بوختيا ولرئ؟

ځواب: زه به ډېر نېکمرغه واوسم که چيرې د خپل هېواد په بيا ودانولو کې برخه واخلم.

پوښتنه: ايا شونې ده چې يو تاجکي ژبی دولت جوړ شي او په هغه کې د شمالي افغانستان، تاجکستان، بخارا او سمرکند سيمې شاملې شي؟

ځواب: پاکستان، بن لادن، او طالبان دا ډول پلانونه لري. هغوی غواړي چې لومړی واک وځواک ته ورسيږي، ورپسې ګاونډي هېوادو ته د خپل اغېز سيمه پراخه کړي. هغوی په دې اړه تل په ښکاره څرګندونې کوي.

پوښتنه: ستاسو له اردو سره له کومو سرچينو نه مالي مرستې کيږي؟

ځواب: موږ قانوني حکومت يو او ربښته لرو چې خپلې پيسې چاپ کړو. موږ ګټورې طبيعي سرچينې لرو چې موږ يې پلورو، همدا راز موږ ماليې هم راټولوو.

پوښتنه: طالبان په خپل منځ کې تر کومه بريده سره يو موټی دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: دا يو بېلابېل ولس لرونکی غورځنګ دی. په دوی کې کورني طالبان شته، د بن لادن پلويان پکې شته، د پاکستان د منظم پوځ طالبان پکې شته. د طالبانو د بولندويانو په سلو کې ځلوېښت سلنه ځوکۍ بهرنيانو نيولې دي.

پخوا طالبان ډېر ول، مورال يې پياوړی وو. د دوی وسله زموږ له هغې نه ښه وه، او دوی ته له بهر څخه ډېره مرسته راتله. خو د جګړې په بهير کې ډېر څه بدل شول. اوسمهال طالبان اردو ته د نويو کسانو د راجلبولو په برخه کې ستونزې لري. که څه هم وسله يې ښه ده، خو په ټوله کې يې جګړه ييز قابليت کمزوری کيږي. [...]

ولاديمير وېلېنګورين، ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۱، (۱۴)

له کندهاره تېښته

کله چې د **۱۹۹۵** زېږدي کال د جولای پر ۱۴ «ايل-۷۶» ډوله الوتکه، چې د کازان د هوايي شرکت «ايروستان» يوه الوتکه وه، له شارجې څخه خپله لومړۍ الوتنه کوله، نو هيڅ دا سې کومه ناوړه پېښه نه وړاندويل کېده. دغه الوتکه «ترانس اويا» شرکت په باړه (اجاره) نيولې وه او د دغه شرکت يوه ترانزيتي اډه هم د عربي اماراتو په خاوره کې وه. روسي پيلوټانو هلته د کاليو انډي، سونتوکي وړل، يو ځل خو يې ان پيسې هم يووړې، ټولې ۳۴ ټنه وې.

يوه ورځ د کمپنۍ منېجر د الوتکې پرسونل ځانته وروغوښت او ورته ويې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

گورئ هلکانو ، ستاسو لپاره یو ښه کار شته . دا کار له البانیا څخه باگرام ته د بار رسول دي . اتن ته به الوتنه وکړئ ، هلته به الوتکې ته تېل واچوئ ، بیا به تیرانا [د البانیا پلازمېنه . ژ] ته په بار پسې ولاړ شئ...

پېټي ، د ماشینگنو کارتوس دي.

د دې وړاندیز په وړاندې هغه مهال کوم رد ځواب ونه ښودل شو . د الوتکې کپتان " ولادیمیر شاراپوف " داسې ووېل ، چې ده پخوا هم داسې بارونه وړي دي ، او د هوا له لارې یې پوځي تخنیک او مهمات لېږدولي دي. بیا د کارتوسو د رسولو په برخه کې خو د البانیا او افغانستان ترمنځ موافقې هم شتون درلود .

روسي پیلوټانو دوه الوتنې پرته له کومې پېښې ترسره کړې . پاتې یوه ، وروستۍ الوتنه وه ، چې هغه هم ترسره شي. د دریمې الوتنې پر مهال چې کله د کندهار له پاسه الوتلو ، نو له ځمکې نه راباندې داسې امر وشو : " پلانکۍ ډول الوتکه ښکته کړئ ، الوتکه کېنوئ ، دا امر دی ! " خبرې یې په روسي ژبه کولې. د الوتکې د کېنولو د لامل په اړه یې ووېل چې : " غواړي الوتکه وگوري او تلاشي یې کړي ".

زموږ په " ایل - ۷۶ " ډوله الوتکې پسې د طالبانو جگړه ییزه الوتکه راوالوته ، چې جدي نیتونه یې ښودل . د الوتکې انجنیر " بوتوزوف " وړاندیز وکړ ، چې وخت تېر کړو ، ځان ناگاره واچوو ، خو په خواشینۍ سره ، چې چالاکي په درد ونه خوړه . د الوتکې له انگار څخه بله جگړه ییزه الوتکه راووته او الوتنې ته چمتو شوه . دا مهال یې له ځمکې څخه داسې خبرداری راکړ : که الوتکه ښکته نه کړو ، نو الوتکه به مو وولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الوتکې پرسونل د " لوی سیاست " نازکۍ ته ځیر نه وو . پښتې پښتې دی . پیلوټان له دې خبر نه ول ، چې دغه پښتې [د ماشینګنو کارتوس .ژ] احمد شاه مسعود ته ورکول کیږي . هغه مهال د باګرام پوځي هوایي اډه د همدغه مسعود تر لاس لاندې وه . خو داسې ښکاري ، چې باګرام ته د دغه پښتې د رسولو خبر افشا شوی وو . باګرام ته د دوو الوتکو د الوتنو خبر د طالبانو بهرنۍ څارګري او کشف ته رسېدلی وو ، هغه وو چې دربیمې الوتنې ته یې ځانونه چمتو کړل ، چې ویې نیسي .

د پلتنې پر مهال له صندوقونو څخه په یوه صندوق کې د لوی قطر داسې لوی کارتوس وموندل شول ، چې لېږدونه یې منع وه . د لویو کارتوسو دغه صندوق په پای کې الوتکې ته ورپورته شوی وو . احتمال لري ، چې دا کار په تیرانا کې اسلامپالو څارګرو په لوی لاس کړی وي .

هغه وو چې روسي پیلوټان د دیني زدکړیالو [طالبانو . ژ] په لاس کې یرغمل شول .

د ولادیمیر شاراپووف له یادښتونو څخه:

«د سیپټمبر ۲ . د راتلونکو اوونیو او میاشتو لپاره سبک له کومه شي ؟ که چیرې دغه حالت دوام وکړي ، فکر نه کوم چې څو اوونۍ وروسته دې له خپل ځایه د ځان ښورولو سېک ولرو . یوازې اوه کربټه اوبه پاتې شوې . "

" سونتوکي " یانې خوراک مو څه شی دی ، وربجې دي ، چې له کوشنیو کانو او د مږو له فاضله موادو سره به یې پخې کړې وې . ورغستلي به یې نه پاکول ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مطلب راټول کړي به يې ول او هماغسې چې په کوم حالت ول ، هماغسې به يې پخول او يرغملو ته به يې ورکول. کله چې بله چاره پاتې نه شوه ، نو پيلوټانو وکړای شول ، چې پټاتې ترې تر لاسه کړي. زموږ وچ او سپور خوراک ختکيو او هندوانو څه نا څه ښکلی کړی وو.

هغه کوشنی انګړ ، چې يرغمل به پکې ګرزېدل ، پر ماشينګنو وسله والو کسانو له خوا تر څارنې او ساتنې لاندې وو. له دېوال نه ها خواته تل ځينې رېږه ور کسان راټولېدل ، هغوی خپلې ولولې په ډېر توپاني ډول څرګندولې ، او غوښتل به يې چې د روسي کافرانو کار ورختم کړي. کله کله به بنديخانې ته ځايي خلک هم ورتلل ، د بهرنيانو ليدل او سيل کول د دوی لپاره داسې وو لکه سيلانيان چې د ژوبو کومې پنجرې ته ورولې.

لکه څنګه چې هلته دود ده ، د يرغملو هوس به يې په دې راپاراوه ، چې که چيرې مسلمانان شي او د اسلام دين ومني ، نو له مړينې به وژغورل شي. ملا به وخت ناوخته راته ، هڅه به يې کوله ، چې روسان پر خپله ګروهه (عقيده) ورواړوي.

د ولاديمير شاراپوف له يادښتونو څخه:

«د سيپټمبر ۱۵. درې مياشتې وشوې ، چې موږ له کوره راوتلي يو او څلوېښت ورځې وشوې ، چې موږ دلته [په کندهار کې. ژ] يو. نن ګهيځ يو زوړ مبلغ راغی ، غوښتل يې چې موږ ته قران رازده کړې او موږ مسلمانان کړي. په بدل کې يې ژمنه وکړه ، چې زموږ د خوشي کولو لپاره به شفاعت وکړي. ما خپل ليد ورته څرګند کړ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سیپټمبر ۱۷ . نن د چهارشنبې ورځ ده . ګهیځ مو له ژباړونکي څخه هیله وکړه ، چې د سرې میاشتې خلک راوغواړي . زما تل سر خوږیږي . ګولۍ (تابلیټونه) یوازې دوه درې ساعته اغېز لري بس خلاص . ټوله ورځ خو سرې ګولۍ نه شي خوړلای . صبر کوم ، او ځان داسې نه ښیم ، چې سر مې خوږیږي . دا ښایي چې د اعصابو او ګرمۍ اغېز وي . موږ ټولو هېر کړي یو ، هم د بهرنیو چارو وزارت او هم روسیې . ولسمشر خو پر موږ ناړې (لاړې) تو کړې دي . دی یوازې په چپچنیا کې زموږ د الوتکې له پرسونل نه ډېر خلک له لاسه ورکوي . ټول له سر زیان سره روږدي شوي دي ..."

ولسمشر " باریس یلڅین " او د بهرنیو چارو وزیر " اندری کوزیریف " هغومره څه کړي ، څومره چې یې په وس کې ول . د ملګرو ملتو سازمان دوه ځلي غوښتنه وکړه ، چې الوتکه او د هغې پرسونل خوشي کړي ، خو طالبان د دغو کاغذي پرېکړه لیکونو کومه پروا هم نه لري . دوی د دغې ستونزې د هواري لپاره خپل ځېل وړاندې کړی وو ، هغه دا چې ، د یرغملو د خوشي کولو په بدل کې روسیه باید د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د دفاع پخواني وزیران او د خاد پخواني جګپوړي کارمندان طالبانو ته وسپاري .

مسکو نه شو کولای ، چې دا ډول ادلون بدلون ورسره وکړي . د یرغملو د خوشي کولو په برخه کې روسي جګپوړو چارواکیو نه غوښتل چې ټینګار وکړي ، او نه یې د دې کار لپاره داسې کوم کلک هوډ درلود ، ځکه چې د " باریس یلڅین " د واکمنۍ پر مهال سیاسي مشرتابه خپله اتوریته له لاسه ورکړې وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې يوه پېښه هم وشوه. يوه ورځ پر نيمه شپه ، پر ماشينګڼو هغه وسله وال ساتندويان ، چې پيلوټان يې ساتل ، پيلوټان له خوبه راوېښ کړل او پر نامالوم لوري يې بوتلل. دوی داسې فکر کاوه ، چې بس چندماري ته يې بوتلل...

موټران له ښاره ووتل او د اوبدلو يوې زړې فابريکې ته نږدې ودرېدل. مالومه شوه ، چې دوی غوښتل پيلوټان په بل ځای کې پټ کړي. کله چې دوی راډيو ولګوله ، نو داسې خبر يې واورېد : " د افغانستان حکومتي پوځونه پر کندهار باندې د دې لپاره يرغل کوي ، چې روسي پيلوټان او الوتکه له بنده خلاص کړي . " دا په اصل کې يو پروپاګند وو ، چې د نړيوال ټولنيز نظر لپاره محاسبه شوی وو. خو بيا هم د يرغملو لپاره دا خبر په زړه پورې او خوښۍ بښونکی وو.

طالبانو د شمالي ټلوالې يرغل پر شاه وتمباوه او يرغمل يې بېرته خپلو کوټو ته راوستل.

د ولاديمير شاراپوف له يادښتونو څخه:

«د ټولو روحيه مړاوې شوه. ايا دومره لوی دولت ، لکه موږ چې يې لرو ، دومره هم نه شي کولای ، چې خبرې اترې ورسره پيل کړي ؟ د دوی لپاره هلته په کرېملين کې اوس تر ټولو ارزښتناکه مسله ټاکنې دي. روسي سياستوالو لکه د ورېيو سپيو د ګلې په څېر ، د ټاکنو پر مقدماتي جګړه ګۍ باندې پيل وکړ. " د روسيې غږ " نن ګهيځ خبر خپور کړ ، چې د بهرنيو چارو وزير " کوزېرېف " سعودي عربستان ، پاکستان او د اسلامي هېوادو سازمان ته پاملرنه کړې ، چې د روسۍ الوتکې او پيلوټانو په خوشي کولو کې مرسته وکړي...."

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره خبره ده ، چې د پیلوټانو پر برخلیک ټولو لاړې نه تو کولې . د روسیې د بهرنیو چارو وزارت او پاکستان سفارت استازي څو ځله کندهار ته راغلل . د ټولو شونو چینلونو له لارې کار روان وو . له رواني پلوه په دغسې درنه او ستونزمنه وضعه کې (بدني او رواني سخته ستړیا) ډاکتر - اروا پوه ډېره مرسته کوله . هغه دا مرسته وکړه ، چې د نهیلۍ او د ژوند نه غوښتلو له حالت سره مبارزه وکړي .

وروسته له دې پیلوټانو وپتېیله چې باید یو څه وکړي . په دې وخت کې طالبانو له نیول شوې الوتکې سره ورو ورو لېوالتیا وښوده . اسلامپالو له " یل - ۷۶ " ډوله الوتکې څخه کار نه شو اخیستلای ، ځکه چې دوی په دې ځانګه کې کوم ځانګیز کسان نه درلودل . یرغملو له همدغه حالت څخه د ځان خلاصولو لپاره کار واخیست . پیلوټانو طالبانو ته وویل ، که چیرې دوی غواړي ، چې الوتکه یې کار وکړي او ښې الوتنې وکړای شي ، نو اړینه ده چې په پرله پسې ډول د هغې تخنیکي حالت وکتل شي او سمبال شي .

طالبانو فکر پر وکړ او هوکړه یې وکړه . پیلوټانو ته په دریو میاشتو کې یو ځل دا اجازه ورکړ شوه ، چې الوتکې ته ننوزي . د الوتکې په ټانکیو کې سونتوکي پوره ول ، ځکه تېل د دواړو لوریو یانې تګ راتګ د واټن لپاره پوره اچول شوي ول .

د ۱۹۹۶ ز کال په اپریل کې د زندان بولندوی بدل شو .

د جولای پر لسمه یرغمل هوایي ډګر ته وروستل شول ، خو پر دغه ورځ تېښته ونه شوه ، ځکه چې وسله وال ساتونکي ډېر ول . خو د ولسمشر " بلڅین " پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرتله ، خدای روسي پیلوټان په بده ورځ کې پرې نه ښودل او د الوتکې ټایر وچاودېد . د پرسونل لپاره دا پلمه پیدا شوه ، چې الوتکې ته راستانه شي ، د دې لپاره چې خرابي سمه کړي.

دا پېښه د اگست پر ۱۲ وشوه . د چهار شنبې (د مسلمانانو د جمعې) ورځ وه او رخصتي وه . پیلوټان په خپل منځ کې داسې جوړ راغلل : " په هر حالت کې چې وي الوتنه کوو ! که ویې وژلو بس وژلي به یې یو ، که الوتکه ولوېده ، بس لوېدلې به وي. "

څو کاله وروسته د الوتکې پیلوټ، د «کومسامولسکایا پراودا» ورځپاڼې رسنوال (ژورنالیست) «انتون کلیویف» ته په مرکه کې وویل:

داسې د ماسپښین مهال به وو ، چې ساتندویان ، د قراول بولندوی او د زندان بولندوی د الوتنې د پټارې له لارې ولاړل ، چې لمونځ وکړي . د الوتکې مېخانیک کار په منډه راځي او وایي : " څنگه بولندویه ، ویې ازمویو ؟ " " شاراپوف " سملاسي د کوشنۍ پاڼې کاغذ پر مخ د هوایي ډگر نقشه رسموي . بیا الوتکه ورو ورو په منځنۍ پټارې باندې گرزوي . د حرکت پر مهال درېیم او څلورم انجن چالانوو...په دې وخت کې دوه " اورال " موټرونه او یو بس زموږ مخې ته رادرومي . زه گورم چې بله چاره نشته ، د الوتنې تر پټارې پورې ځان نه شم رسولای ، بس له همدې ځایه الوتکه منډې کولو ته برابروم . پټارې ته ځان باسم ، نږدې وو چې د الوتکې وزر پر ځمکه راښخه ولگیږي ، خدای ته دعا کوم ، چې شاسي یې ماته نه شي... خو شکر خدایه ، ویاړ زموږ پر الوتکه جوړونکیو او پوهانو ، چې داسې ښه الوتکه یې جوړه کړې ده . موټرونه رانږدې کیږي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نږدې په شل متره واټن کې، د الوتکې تر وزرونو لاندې دي . د الوتکې ګرندیتوب ۲۲۰ دی ، اړینه ده چې ۲۰ نور هم پرې ورزیات شي ، خو پټاره پای ته رسیږي او وړاندې نوره سیمه کې ماینونه خښ دي . پر دې مهال مې سټرینګ ځان ته راکش کړ ، او الوتکه د هوا پر لور ورو ورو پورته شوه . [...]

په الوتکه کې له موږ سره درې طالبان پاتې دي . هغوی سملاسي ونیول شول ، وسلې ترې واخیستل شوې او دوی وتړل شول . تر شاجویه پورې ټوله لاره دوی په غمجن تمرکز کې پاتې ول ، یوازې یې خدای پاک ته هیله وه ، خدای پاک هم پر کافرانو د رحم اوبه توی کړې.

«یل-۷۶» ډوله الوتکې په خپل وروستي ګرندیتوب سره الوتنه کوله ، چې لوړوالی یې هم ۵۰ متره وو ، د دې لپاره چې رادار یې پیدا نه کړي . دوه ساعته وروسته تښتېدونکي په عربي اماراتو کې د روسیې په اډه کې ول.

د دغې پېښې ویډیو هم ثبت شوې ، دغه تاریخي شېبه پکې ثبت او ساتل شوې ده . یل - ۷۶ الوتکه د الوتکو د کېناستو له پټارې سره خپل ټایرونه لګوي ، ګرندیتوب بندوي ، او تمځي ته ځي . له کابین څخه د الوتکې د پرسونل ډېره ور مخونه راښکاره کیږي . پر ډګر باندې پولیس نارې وهي : " طالبان دي ، طالبان الوتکه چلوي ! " د روسي لوري استازي ورته وایي ، چې اند ښنه مه کوئ ، دا طالبان نه دي ، زموږ خپل خلک راستانه شول.

الوتکې ته تر ټولو لومړی ځارندوی له ببړې سره ننوتل ، د طالبانو لاسونه یې ولچک کړل او له الوتکې څخه یې په ټېله وایستل . روسي همکارانو پر خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيلوټانو ورمنډه کړه ، هغوی يې په غېږ کې ونيول او چيغې يې و هلې. يو کال او د برش ورځې لرې په وچه او ډېرينه افغاني خاوره کې پاتې شول.

په مسکو کې له ګلانو سره د دغو اتلانو هرکلی وشو . جګپوړي ماموران ، رسنوال ...په لوړه کچه تشې ژمنې . وروسته له دې کازان ته ولاړو ، هلته د جمهوريت مشري د الوتکې زينې ته راغلې وه .

له دغې يرغملۍ څخه له خلاصېدو مخکې رسنوالو د پام وړ مالومات راسپړلي ول ، هغه دا چې هغه کارتوس چې په دغه " يل - ۷۶ " ډوله الوتکه کې په دريو الوتنو کې افغانستان ته لېږدول کېدل ، له کازان څخه استول شوي ول.

" ولاديمير شاراپوف " وايي ، کله چې زموږ همکاران خبر شول ، چې په رسنيو کې دا خبر خپور شوی ، نو وارخطا شول ، چې کله هېواد ته ستانه شو ، نو هلته تاتاري مافيا موږ ته انتظار باسي او کار به مو وکړي. ځکه چې ګواګې د پېټي له لاسه ورکولو لامله د کازان کوم بانک سپېره شوی دی ... که چيرې يې زموږ الوتکه ويشتلې وای ، نو د دوی لپاره ګټوره وه ، ځکه چې په دې صورت کې دوی ته د الوتکې او پېټي بيمه ورکول کېده.

پر ځای ده وويل شي ، چې پر ۱۹۹۸ زېږدي کال ، احمد شاه مسعود په يوه مرکه کې په صادقانه ډول منښته (اعتراف) وکړه ، چې روسی مافيا ده ته وسله او مهمات ورکوي. [...]

د «سپېڅناز روسيي» خپرونه، ۱۱ (۲۲) ګڼه، ۲۰۰۱ ز کال، نومبر. (۱۵)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «یل-۷۶» ډوله الوتکې نیول ، د ۱۹۹۵ ز کال د اگست ۳

د ۱۹۹۵ ز کال د اگست پر ۳ د روسیې د کازان هوایي کمپنۍ الوتکه، چې د شمالي ټلوالې لپاره پکې کارتوس بار شوي ول، له اووه کسه پرسونل سره په افغانستان کې د طالبانو غورځنگ د ځواکونو له خوا ونیول شوه او د کندهار په هوایي ډگر کې راښکته کړای شوه.

دغه الوتکه چې لمبر یې (یل-۷۶ تي.ډي) (ار.اې-۷۶۸۴۲) وو، د کازان د «ایروستان» په کمپنۍ پورې اړه درلوده. په الوتکه کې بار شوي مهمات ، چې د ماشینگڼو کارتوس ول ، له البانیا سره د افغانستان د حکومتي هوکړې پر بنسټ ، د کابل حکومت پر پرمایش ، د البانیا له پلازمېنې تیرانا څخه بگرام ته لېږدول کېدل . د کارتوسو تسلیمېدونکی لوری په باگرام کې شمالي ټلواله او احمد شاه مسعود وو ، چې د طالبانو سرسخت دوښمن او دا مهال یې د باگرام سیمه تر کنترول لاندې وه . دغې الوتکې څو څو ځلې له شارجوی او ځینو نورو ځایونو څخه باگرام ته الوتنې کړې او بېلابېل توکي یې هلته رسولي دي . دا ځل له تیرانا څخه کارتوس بارشوي ول ، چې دوه الوتنې سمې پر خپل مهال تاکلي ځای ته وشوې ، خو دریمه الوتنه ونه شوه ، ځکه چې طالبان خبر شول او د خپلو جگړه ییزو الوتکو " میگ -۲۱ " په واسطه یې الوتکه د کندهار هوایي ډگر ته ورښکته کړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه د پاسه یو کال یانې ۳۷۸ ورځې الوتکه او د هغې پرسونل د یرغملۍ په سختو شرایطو کې ول ،چې هغه ګرمي ، د اوبو کموالی او خرابو خوراکتوکیو شتون وو. [...]

د ۱۹۹۲ ز کال د اګست پر ۱۲ ، د الوتکې پرسونل وکولای شول ، چې په خپله الوتکه کې د ایران او عربي متحده اماراتو له لارې وتښتي. [...]

د الوتکې د پرسونل غړي:

۱. شاراپوف ولادیمیر ایلیچ - د الوتکې پیلوټ.

۲. خیرولین غازي نور ګاریفزیانوویچ - دویم پیلوټ.

۳. زدور الېکساندر ویکتوروویچ - کشاف.

۴. ابیازوف اسخات مین اخمېتوویچ - د الوتکې مېخانیک کار.

۵. وشیفخېف یوري نیکولایوویچ - مخابره چي.

۶. بوتوزوف سیرګی باریسوویچ - انجنیر.

۷. ریازانوف ویکتور پیتروویچ.

روسی برېښنایي پوهنغونډ ، (۱۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد شاه مسعود او روسانو ترمنځ پټه ليدنه کتنه

«دی ګوت څنډه نې ته منتظر وو، خو موږ ورته د جوړ راتګ وړانديز وکړ»

احمد شاه مسعود د پوځي ځارګر او کشاف «ډګرمن اناتولي تکاچيوف» له ليده.

د احمد شاه مسعود د تکيه ځای پنجشېر په هره خوا کې د جګړو غربا وه، خو افسر «اناتولي تکاچيوف» د خبرو اترو لپاره احمد شاه مسعود ته ورغی. دی لومړنی سړی وو، چې ويي کولای شول، د " پنجشېر له زمري " سره جوړ راشي، او د " ارګومېنتي نبدېليې " لومړنی ورځپاڼه ده، چې په دې اړه کيسه کوي.

پر ۱۹۸۱-۱۹۸۳ زېږدي کلونو ما په کابل کې د کشف په مرکز کې کار کاوه. موږ د مجاهدينو د وسله والو ډلو په اړه کره او رښتوني کشفوي مالومات راټولول. يو داسې دستور (هدايت) شتون درلود، چې په دغو مالوماتو کې موږ بايد د افغاني ټولنې د پوځي - سياسي حالاتو د ودې يوازې مثبت لوري ولټوو، ځکه چې د کشف او پوځي ځارګرۍ له مرکز څخه زموږ مالومات له ښندې (مبالغې) سره لېږدول کېدل. [د شوروي اتحاد د دفاع وزارت په ستر درستيز. ژ] او د کشف د لوی رياست په پېنځمه اداره کې دغه مالومات نور هم سره پړسول کېدل او تر دې بريده بدلېدل، چې د دغو مالوماتو له هماغه لومړني ځېل سره به يې بشپړ توپير درلود. هيڅا نه غوښتل چې دا پازه پر خپله غاړه واخلي، د پېښو او وضعې په اړه رښتونی رپوټ منځۍ ته ورکړي.

هيڅ کومو مثبتو لوريو شتون نه درلود. د هر چا چې به څه ډول زړه غوښتل، هماغسې به يې د وضعې په اړه رپوټ ورکاوه او هغه به يې رښتيا او واقعيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

باله. له پنجشېر څخه په پر له پسې ډول زموږ وژل شوي او ټپي شوي سرتېري او افسران لېږدول کېدل ، خو دې حالت زموږ مشران دومره نه اند ېښنمنول.

زما په اند په پنجشېر دره کې پوځي عمليات د دې لپاره ترسره کېدل ، چې پوځي مشري ببلا ببل انعامونه او مډالونه تر لاسه کړي. دا تصادفي خبره نه وه ، چې د پوځي عملياتو پر مهال به افغانستان ته ډېر پوځي بولندويان راتلل ، د دې لپاره چې وښيي ، دوی خو دنده په ښه ډول ترسره کوي ، ان تر دې چې پخپله هم په پوځي عملياتو کې ګډون کوي.

له همدې لامله له احمد شاه مسعود سره د سوله ييزو خبرو اترو په اړه زما پر وړانديز چا نه غوښتل ځان پوه کړي ، تر هغه مهاله ، کله چې وروسته د کشف لوی ريس " پ. ايواشوتين " او د دفاع مرستيال وزير مارشال " س. سوکولوف " زما ملاتړ وکړ. د دوی له برکته او د دوی پر اجازه موږ له احمد شاه مسعود سره د ليدنې کتنې او د ټولو مسلو په اړه د خبرو اترو د عملياتو پلان جوړ کړ. د دې کار وروستۍ او اصلي موخه د پنجشېر درې او هغې ته په څېرمه سيمو کې د اوربند اعلانول وو.

موږ په کابل کې له پنجشېر څخه راغليو او په کابل کې له مېشت شويو وګړيو سره ډېرې خبرې وکړې ، په تېره بيا له هغه چا سره چې له مسعود سره يې په کوشنيوالي ، د زده کړيالۍ پر کلونو او د همدغه مقاومت پر کلونو پېژندل. په پايله کې له موږ سره د يو اړ وپېچ (ضد ونقيض) انسان تصور پيدا شو ، يانې د يو داسې سړي ، چې مثبتې او منفي ځانګړتياوې پکې يوځای شوې وې. خو يو ټکي موږ ته پرنسيپي ښکاره شو ، هغه دا چې ټولو ويل ، مسعود پر خپله خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ سرې دی. دې ټکي موږ ته دا ډاډ راکاوه ، چې له مسعود سره له ليدنې کتنې وروسته به ژوندي راستانه شو ، ځکه مسعود ژمنه کړې وه ، چې زموږ امنيت به ګرانتي کوي. هغه وو ، چې د منځګړيو له خوا له احمد شاه سره د ليدنې کتنې ځای او مهال وټاکل شو ، هغه هم د احمد شاه مسعود د شرايطو په پام کې نيولو سره . د ده شرايط دا ول ، چې ليدنه کتنه به په پنجشېر کې ، د مجاهدينو تر کنترول لاندې سيمه کې او د ۱۹۸۲ زېږدي کال له پيل څخه يوه ورځ مخکې ترسره کيږي. د ليدنې کتنې ځای ته به د نوي کال پر شپه ورځو . موږ بايد بې ساتندويانو او بې وسلې ورشو .

معمولا پر جشني ورځو دا دود وو ، چې ځلوېښتم اردو به د ټولې وسلې يو باړ چلاوه. خو دا ځل د دې لپاره چې د ناارامۍ لپاره کومه پلمه جوړه نه شي ، موږ د درې سوه پېنځه ځلوېښتم ۳۴۵ پاراشوټي - ديسانت غونډ له مرستيال بولندوی سره داسې جوړ راغلو ، چې هيڅ ډول جشني ډزې به نه وي او بشپړه چوپتيا به وي. پر ځای ده وويل شي ، چې دا سړی [د غونډ مرستيال بولندوی. ژ] جګړن " پاول ګراچيوف " وو ، چې وروسته بيا د روسيې د دفاع وزير شو .

کله چې تياره شوه ، نو د روخې (رخې) له کلي څخه [د خبرو اترو د ترسره کولو ځای ته. ژ] روان شو . د خبرو اترو ځای ته موږ دوه کسه روان وو ، زه او ژباړن " ماکس " . ټاکلي ځای ته ژر ورسېدلو . هلته زموږ د هر کلي لپاره د مجاهدينو يوه ډله منتظره وه ، چې مشر يې د احمد شاه د کشف ضد خدماتو مشر تاج الدين وو . له دغې ډلې سره موږ پلي تر بازارکه ولاړو . موږ په غرونو کې پر نريو لارو نږدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلور ساعته مزل وکړ. پر لاره د یاغیانو له وسله والو ساتندیو پوستو څخه تېر شو.

زموږ په وړاندې د مجاهدینو چلند ډېر دوستانه وو. په بازارک کې یې موږ ته په ښه توده کوټه کې ځای راکړ. برېښنا نه وه، خو د خاورو تېلو څراغ بلېده. له مجاهدینو سره په یوه کوټه کې ویده شولو. موږ له ځان سره وسله نه وه اخیستې، او دې کار زموږ په وړاندې د دوی دوستانه روحیه نوره هم ښه کړه.

د جنوري پر لومړۍ نېټه ګهیځ، تاج الدین خبر راکړ، چې له احمد شاه مسعود سره لیدنه کتنه به د سهار پر نهو بجو او د پرشو دقیقو پیل شي. نه شم ویلای، چې د دغې لیدنې کتنې انتظار دې له ما سره کومه ځانګړې اند ښننه راپیدا کړې وي. دغه انتظار زما تلوسه راپاروله وه، ځکه چې تر موږ مخکې هیڅ کوم شوروي پوځي بولندوی مسعود نه وو لیدلی، ان عکس یې هم نه وو لیدلی. د ده په اړه یوازې د نورو خلکو له خبرو څخه اخیستل شویو مالوماتو شتون درلود، چې هغه د ده د خاصیت، د سلوک ډول یا طرز په اړه مالومات ول، چې د عملیاتو د چمتووالي پر مهال راټول شوي ول. دا مالومات به څومره کره او رښتوني وي؟

پر ټاکلي مهال کوټې ته یو داسې ځوان سړی راننوت، چې ونه یې لوړه نه وه، وېښتان یې تور ول او لږ ډنګر غوندې وو. د ده په څېره کې موږ هیڅ داسې کوم څه د ځناورو ونه لیدل. (له دې سره سره، چې په دې اړه زموږ رسنیو ډېرې لیکنې کولې). ده افغاني دودیز کالي اغوستي ول. په مخ کې یې تمرکزوالی لیدل کېده. لنډه دا چې د حالت سختوالي څو ثانیې دوام وکړ. له دې وروسته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود مخ پرانیستل شو ، په سترگو کې یې مهرباني او ښه نیت ، ان ډېره مهرباني او زړه سواندي وځلېده. داسې ښکارېده ، چې زموږ په مخونو کې هم د دوښمن توب نښې نه وې.

د افغاني دود له مخې له څو ثانیو گډوډ کېدو وروسته مو دوديز روغبړ وکړ. له دې وروسته سباناري ته وروبلل شو.

لکه څنگه چې په ختیځ کې دا دود دی ، تر هر څه ړومبی احمد شاه زموږ د روغتیا پوښتنه وکړه ، بیا یې وویل ، چې د لارې له ستړیا وروسته مو استراحت ښه وکړ او که څنگه ؟ موږ په ځواب کې ورته وویل ، چې هر څه سم دي. موږ هم پر خپل وار د ده د روغتیا پوښتنه وکړه. پر همدې ډول د سباناري کولو پر مهال ورو ورو خبرې پیل شوې. خبرې لومړی له جگړې څخه لرې د عادي ژوندنیو موضوعگانو په اړه وې. موږ ته لکه مېلمنو ته ، دوديز درناوی وشو ، هغه دا چې تر ټولو ړومبی د کوزړي پر اوبو لاس پرې مينځل ، تر ټولو لومړی پر تازه لاس وچوني باندې لاسونه وچول او تر ټولو لومړی له ډوډۍ څخه د گولې راماتولو او تر ټولو لومړی له گډ غوري څخه د پلو د خوراک د پیلولو حق دی ، چې مېلمه ته ورکول کېږي...

له سباناري وروسته احمد شاه مسعود له خپل یوه نږدې کس سره او زه له " ماکس " سره ، ټول څلور کسه په کوټه کې پاتې شولو. خبرې پیل شوې. موږ له احمد شاه څخه داسې پوښتنې وکړې ، چې موږ ته یې د مشرتابه له خوا سپارښتنه شوې او د دندې په توگه راکړل شوې وې. دی لږ هېښ شو ، چې زموږ له لورې ده ته کومه گوتڅنډنه ونه شوه ، چې تسلیم شي او وسله پر ځمکه کېږدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

. ځکه چې تر دې مهاله له ده څخه سختې غوښتنې کېدې او ورلېږل کېدې . د ساري په توګه ، د کارمل د حکومت پر وړاندې مقاومت بند کړه او تسليم شه. زموږ په وړانديزونو کې تر ټولو مهمې مسلې ، په پنجشېر کې د دوه اړخيز اوربند اعلانول او د ځايي وګړيو د عادي ژوند د سمبالولو دوه اړخيزې ژمنې وې.

ولسوالۍ ته د هغو وګړيو ، چې د جګړه ييزو عملياتو لامله يې خپل کورونه پرې اېښې ول ، د بېرته راستنېدا ، په ګډه د دوی د امنيت سمبالتيا او د سوله ييز ژوند لپاره له دوی سره د هر اړخيزې مرستې په اړه وړانديزونو د مسعود ځانګړې لېوالتيا راوپاروله. دا د ده په ګټه وې.

د هر وړانديز پر هره برخه باندې ژور او مفصل بحث کېده . دا د نزاکتونو او مهربانۍ د مراعت خبره نه وه. احمد شاه مسعود څرګنده کړه ، هغه ګوتځنډونې (اولتيماتومونه) چې د جګړې د دوو کلونو په بهير کې ده ته د شوروي او افغان لوريو د استازيو له خوا شوي ، د ده د منلو وړ نه دي. ده په ټينګار دا خبره وکړه ، چې دی نه د شوروي اتحاد او نه هم د شوروي خلکو پر وړاندې دوښمنانه روحيه لري. ده وويل ، چې زموږ ولسونه زموږ مشرانو په جګړه کې ښکېل کړي ، او جګړه ، جګړه ده ، په هغې کې بلهاري حتمي وي. احمد شاه ويل ، کله چې سوله راشي موږ به ښه ګاونډيان شو. خو د کابل د مشرۍ ، چې واک يې په هېواد کې د ده د خبرو له مخې ، يوازې په پلازمېنه او ځينو نورو لويو ښارونو باندې محدود شوی ، پر وړاندې مسعود نه پوخلاکېدونکی دوښمن وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود په ټينګار وويل : د شوروي پوځونو له وتلو سره سم به د کابل رژيم له راتلونکې څخه بې برخې شي.

وروسته ما له احمد شاه سره څو څو واره ليدنې کتنې وکړې ، خو دغه لومړنۍ ليدنه کتنه له ما سره د تل لپاره په حافظه کې پاتې شوه.

د همدغې لومړنۍ او وروسته نورو ليدنو کتنو پايله دا شوه ، چې په عمل کې هم جګړه ييز عمليات بند شول او د پوځلاينې د شرايطو د مراعتولو په برخه کې دوه اړخيز کار پيل شو . پنجشېر ته سوله ييز وګړي راستانه شول ، د کابل او سالنګ لويې لارې وضعه ښه او ارامه شوه . خو دغه حالت د افغانستان د خلق دموکراتيک ګوند کارکوونکيو په زړه برابر نه وو . هغوی په دغه سيمه کې د جګړه ييزو عملياتو پر ترسره کولو ټينګار کاوه او په پرله پسې ډول يې شوروي مشري دې کار ته ورټېل وهله.

همدا لامل وو ، چې له روغې جوړې او پوځلاينې څو څو واره سرغړونه وشوه ، په دې کې زموږ ګناه وه . د ساري په توګه ، له مسعود سره يوه ليدنه کتنه د يوه ځايي وګړي په کور کې ترسره کېده . موږ ناست يو ، خبرې کوو ، چې ناڅاپه د رانږدې کېدونکيو چورلکو د غورا غږ واورېدل شو . ما مسعود ته وويل ، چې اوس خو زموږ او ستاسو ترمنځ پوځلاينه ده ، له چورلکو مه ډارېږئ ، خو ده وړانديز وکړ ، چې بيا هم د احتياط لپاره پټ او مصون ځای ته ننوزو . کله چې موږ دا کار وکړ ، چورلکو سملاسي پر هماغه کور ګوزار وکړ ، کور سم نيمايي ړنګ شو . مسعود د کور کنډوالې ته ګوته ونيوه او ماته يې وويل : " د انترناسيونالستي مرستې عملي بېه دغسې وي " . بيا يې زياته کړه ، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصا زما په وړاندې دی هیڅ کومې ادعاوې نه لري ، خو پر روسانو باور کول ډېر ستونزمن کار دی. دا خبره ربښتیا وه ، ځکه چې پوځي بولنتون (قوماندانۍ) په راتلونکې کې څو څو ځلې خپلې ژمنې ماتې کړې او سر یې ترې وغړاوه.

ما له احمد شاه سره د کار کولو د پایلو د رپوټ ورکولو پر مهال د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد د دفاع وزارت لومړي مرستیال " س. سوکولوف " ته وویل ، چې مسعود د کارمل د حکومت پر وړاندې دوښمنانه چلند لري. «سوکولوف» وپوښتل: «په افغانستان کې له چا سره کېدای شي چې سړی جوړ راشي؟» ما په ځواب کې ورته وویل ، چې په هېواد کې تر ټولو ډېر اغېزمن او با اتوریته سړی احمد شاه دی او له ټاکلیو شرایطو سره کېدای شي ، چې سړی ورسره جوړ راشي ، خو په هیڅ صورت سره اړینه نه ده ، دا هڅه وشي ، چې له کارمل سره همکارۍ ته رامات شي. دی دا کار هیڅ مهال نه کوي. ښکاره خبره ده چې د همدغه لامل له مخې د احمد شاه پرضد عملیات هیڅ مهال نه بندېدل.

ایوان شاپووال

د «ارگومېنتي نیدېلیی» ورځپاڼه، برېښنایي بڼه، د ۲۰۰۶ ز کال د سیپټمبر ۷، (۱۸) ۱۸ گڼه، (۱۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پلځین د واکمنۍ پر مهال هېواد د امریکا له خوا اداره کېده

له جنرال «یگر نیکولایوویچ رودیونوف» سره د مرکې یوه برخه.

پوښتنه: ایگر نیکولایوویچ ، پر ۱۹۸۵ - ۱۹۸۶ ز کلونو تاسو د څلوېښتم اردو ، چې په افغانستان کې وو ، مشري کوله . د پوځي تاریخپوهانو د ارزونې له مخې ، دا په دغه هېواد کې د افغان جگړې یو تر ټولو ډېر ډراماتیک پېر وو . زموږ پوځونو ، د افغانستان د دموکراتیک گوند ، چې ټول مورال یې له لاسه ورکړی وو ، له مرستې پرته یو په یو له دوښمن سره جگړه کوله. په دغه جگړه کې کوم څه تر ټولو ډېر ستاسو په حافظه کې ځای نیولی ؟

ځواب : د دغې جگړې بشپړ نه لرلیدتوب زما په حافظه کې ډېر ځای نیولی . جگړه د یوې کړۍ په ډول روانه وه ، او کال پر کال یې هماغسې پایینه (ادامه) درلوده . زموږ پوځونو به د دوښمن پوځي اډې ونیولې ، " دوخي " مجاهدین به یې غرونو ته وشړل او هلته به تر ډېره ځنډه تم ول . وروسته به زموږ د پوځي ټولگیو مهمات او اوبه پای ته ورسېدې . نیولی ځای به یې " ملي اردو " ته وسپاره او شوروي پوځي ټولگي به خپل مېشتځای ته راستانه شول. دا مهال به " دوخي " دوښمنان له غرونو راښکته شول او ټول هغه ځای به یې بېرته بیا ونیو . پر راتلونکې کال به دا ټول څه بیا تکرارېدل...

څه به یې پټوم : د ډېری افغانانو لپاره موږ بهرني نېواکگر وو . نږدې شپږ میلیونه افغانان پاکستان او ایران ته ولاړل او هلته د کډوالو په پنډغالو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېشت شول. له همدې لامله دوښمنان هيڅ مهال د خلکو يا په بله وينا د بشري ځواک د کموالي له ستونزې سره مخ نه ول.

پوښتنه: تر ټولو ډېرې سختې جګړې په کومه سيمه کې روانې وې؟

ځواب: تر ټولو ډېره سخته وضعه په پنجشېر دره کې وه. دا دره داسې ښکاري، لکه افغانستان چې په منځ نيمايي کوي او د هېواد له لويديزو پولو څخه نږدې د چين تر پولو پورې تللې ده. په دغه سيمه کې د دوښمنانو بولندوی احمد شاه مسعود وو، هغه نامتو احمد شاه، چې نن ورځ له طالبانو سره په جګړه کې دی او په تومنه کې د روسيې متحد دی. [...]

واديم اندريوخين

د «نووېي دېله» ورځپاڼه (۱۸)

افغاني جګړه

[...] احمد شاه نن ورځ تر ټولو هغو سرغوڅوونکو جلادانو، چې د افغانستان په خاوره کې ژوندي پاتې دي، څخه پياوړی سرغوڅوونکی جلاد دی. د ده د پوځ اجيرې پوځي ډلې د پنجشېر په دره کې هماغلته لګيا دي، هماغلته پټې دي، خو کله چې لږ خطر ورته متوجه شي، بيا نو د پاکستان په لور ځان وباسي. احمد شاه د کابل پر ضد په ډېرو هلو ځلو سره جګړه پر مخ بيايي. دی د خپلې ايجنټورۍ شبکه لري، د مخابرې لپاره ده ته تر ټولو ډېر عصري وسايل ورکړ شوي، چې له هغه شمېر څخه تشيالي (کيهاني) وسايل، د مصنوعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمکۍ وسایل هم دي. په ټوله کې د احمد شاه ټول څه بشپړ دي: د ساري په توګه ، توغندي ، ماینونه ، سپکه او درنه وسله ، او انجنیري سامان الات. ښکاره خبره ده ، چې دا ټول څه ده ته له هسکه نه دي رالوېدلي. له پولي [له افغانستانه. ژ] نه بهر ټول پوهیږي ، چې په افغانستان کې باید پر چا باندې حساب وشي او څوک باید خوښ شي ، چې ولسي واکمني پرې له منځه یووړل شي. احمد شاه ډېر چالاک ، پوه او له تعصبه ډک دوښمن دی. [...]

برید جنرال روسلان اوشیف

د افغان ور اوبپانه، (۱۹)

دا ځل افراط غوښتونکیو منځنۍ اسیا په نښه کړې

په دغه سیمه کې د شوروي رژیمونو جګړه ییزه وړتیا ډېره ټیټه ده ، چې له سویل څخه دې د دوښمنانه برید مخنیوی وکړي.

په امریکا متحده ایالاتو کې برید [موخه یې په امریکا کې د ۲۰۰۱ ز کال د سیپټمبر د ۱۱ نېټې پېښه ده. ژ] سړی دې ته اړباسي ، چې د منځنۍ اسیا وضعې ته نوی لید وشي. دا مستثنا نه ده ، چې پر راتلونکي لنډ مهال به همدغه سیمه د اسلامي سخت درېځو لپاره پر ازمایښتي پولیګون بدل شي ، هغه اسلامي سخت درېځه ، چې د لوېدیځ تمدن پرضد یې جګړه اعلان کړې. په خواشینۍ سره باید وویل شي ، چې په لومړي لید کې د دې ډول پرېکنده امر لپاره پوره او بشپړ بنسټونه شتون لري. که څه هم ، تر اوسه لا مالومه نه ده ، چې په امریکا کې یاد برید په نومبړلې (مشخصه) توګه چا ترسره کړی ، خو بیا هم ډېری شنونکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې ګڼي ، چې په دغه بې رحمه پېښه کې د اسلامي بنسټپالو لاس ډېر احتمالي دی. [...]

اړینه ده وویل شي ، چې د امریکا په متحده ایالاتو کې له بریده لږ مخکې ، پر افغان جنرال احمد شاه مسعود ، چې د توکم له پلوه تاجک دی ، باندې زړور برید وشو. مسعود په افغانستان کې د شوروي پوځونو دوښمن وو ، خو نن ورځ یې د کرېملین او منځنۍ اسیا هېوادو د مشرانو له خوا ملاتړ کیږي. (د نېزاویسیمایا ګزېته ورځپاڼې خبریال په تاجکستان کې د مسعود د وسله والو ځواکونو هوایي اډه پخپلو سترګو لیدلې ده.) که چیرې مسعود په ربښتیا هم وژل شوی وي ، نو په منځنۍ اسیا کې د نوې جګړې د پیل احتمال ډېر بد ای شي. [...]

ایګر روتار

اوش - خوقند - تاشکند - الماتا - بیشکېک ، ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۴

د «نېزاویسیمایا ګزېته» ورځپاڼه، د ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۴ نېټې ګڼه. (۲۰)

احمد شاه مسعود

[...] مسعود په لیبیا او عراق کې د ترهګرو د چمتووالي په کمپونو کې زده کړې کړې دي. د اسراییلو پر ضد یې د فلسطین د خپلواکۍ بښونکي سازمان په ترهګریزو کړنو کې برخه اخیستې ده. کله چې پر افغانستان د شوروي اتحاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېرى وشو ، احمد شاه مسعود هېواد ته راستون شو . تر دې مخکې يې په پاکستان کې د امريکايي ښوونکيو له خوا کوټلي پوځي چمتووالى کړى وو .

په افغانستان کې د ډاکتر نجيب الله د شوروي پلوه رژيم له ړنګېدو وروسته ، مسعود ته د افغانستان له ۳۱ ولايتونو څخه ۱۱ ولايتونه په ميراث ورپاتې شول. هغه سيمه چې د ده تر لاس لاندې وه ، " مسعودستان " نومېده . [...] په مسعودستان کې اقتصادي ژوند جوړ شو ، او ټيکاو رامنځته شو .

طالبانو وکولاى شول ، چې مسعود له خپلو نيول شويو سيمو څخه وشړي ، خو په پنجشېر کې پاتې شو . ده په پنجشېر کې په اصل کې ، له اسلامي متعصبو څخه د همګټو هېوادو پوله ساتله. [...]

د «اګېنتورا» اوبپاڼه. (۲۱)

طالبان به بيا هم راشي

د شمالي ټلوالې مشر احمد شاه مسعود له سياسي ډګره وزي. شمالي ټلواله د بنسټپالو پوځونو او په افغان- تاجک پوله کې د روسي پوله ساتو پوځيانو ترمنځ وروستى خنډ وو . نوموړى يو مهال دوښمن ، خو اوس د مسکو او دوشنبې متحد دى. دى په هېواد کې د کورنۍ جګړې يو له لويو پيلوونکو څخه دى. [...]

پر ۱۹۸۳ ز کال مسعود دې ته اړوتى وو ، چې له شوروي بولنتون (قوماندانۍ) سره پوخلاينه وکړي او د ده د غوښتنو پر بنسټ منل شوې وه ، چې د حکمتيار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډلې په اړه ورته مالومات ورکړل شي . خو نه شوروي پوځونو او نه هم افغان پوځونو وکولای شوای ، چې د مسعود ټولې وسله والې ډلې له منځه يوسي . مسعود پر دې ډېر ښه پوهېد ، د هغې چيريکي جګړې ، چې ده د افغان کمونيستانو او شوروي پوځونو پرضد پر مخ بيوله ، برى د پنجشېر له وګړيو سره په اړېکو پورې اړه لري. د هغې سبسايډی ، چې ده لکه د نورو افغان ډګري بولندويانو په څېر له بهره تر لاسه کوله ، لويه برخه له ځايي وګړيو سره پر مرسته لګښتېده . [...]

له افغانستانه د شوروي پوځونو د وتلو پر مهال مسعود د اسلامي اپوزيسيون يو له لويو او اغېزمنو مشرانو څخه وو . د پنجشېر سيمه د ده تر لاس لاندې وه او د ده تر لاس لاندې ټولو پوځي ډلو شمېر ۱۱ زرو ته رسېد . خو کله چې شوروي پوځونه له افغانستانه ووتل ، نو مالومه شوه چې د مسعود کوم اوږد مهاله برى په برخه نه شو ، ځکه د نجيب الله حکومت د شوروي اتحاد د وتېزو مرستو له برکته وکولای شول ، چې دوه کاله نور هم پخپلو پښو ولاړ پاتې شي. احمد شاه مسعود ، چې يوازې يې چيريکي جګړه ښه پر مخ بيولای شوای دا وس نه درلود ، او ويي نه شو کولای ، چې عادي جګړه پر مخ بوزي. ده نه يوازې ونه شو کړای کابل ونيسي ، بلکې ويي نه شو کړای ، چې د کابل او د هېواد د شمالي سيمو ترمنځ تړاو پرې کړي ، هغه سيمې چې د هغوی له لارې د شوروي اتحاد له خوا افغان حکومت ته د مرستو رسولو لار ترې تېره شوې وه. د احمد شاه استعداد ، لکه د نورو افغان ډګري بولندويانو په څېر ، په دې کار کې لا کمزوری وو ، چې د ۱۹۹۲ زېږدي کال په اپرېل کې يې د ډاکتر نجيب الله د حکومت له ړنګېدو وروسته ونه شو کولای ، چې په افغانستان کې سوله ييز ژوند سمبال کړي . د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجاهدینو دغه مشر ، چې ټول ژوند یې په جګړه کې تېر شوی وو ، په بشپړ ډول دې ته چمتو نه وو ، چې دغه جګړه پای ته ورسوي . تر هغه مهاله چې شوروي پوځونه په افغانستان کې ول ، ده د شورویانو پرضد جګړه کوله ، خو کله چې روسان ووتل ، بیا نو د ده لپاره تر ټولو لوی دوښمن د افغانستان جمهوریت حکومت وو . کله چې دغه حکومت هم له منځه ولاړ ، بیا نو احمد شاه مسعود له خپلو پخوانیو اسلامي اپوزیسیوني متحدینو سره پر جګړه پیل وکړ . په هېواد کې کورنۍ جګړې ادامه درلوده او د دغې جګړې د اور په بلولو کې د جنګیالي او ځان غوښتونکي (ځانپرست) احمد شاه مسعود رول لوی وو [...]

له سیاسي ډګره د مسعود لرې کېدل ، د روسیې لپاره په افغانستان کې د وروستني او لوی متحد له لاسه ورکول دي . که چیرې تر ده وروسته د ده ځایناستي کسان ونه شي کولای ، چې د طالبانو پر وړاندې مقاومت پیاوړی کړي ، نو په دې حالت کې به هغوی په سیده ډول په پوله کې له روسي پوله والو پوځیانو سره ، چې پوله ساتي ووزي نو په تاجکستان کې به د روسیې له دوه سوه یو ۲۰۱ شمېره فرقې ، چې په تاجکستان کې ځای پر ځای شوې ، سره مخ شي . په پوله کې ډز و ډوز اوس یو عادي کار ګرځېدلی . طالبان هم د شمال پر لور د خپل وړاندې تګ نیت نه پټوي . لنډه دا چې ، اوسمهال پر امریکا متحده ایالاتو باندې له ترهګریز برید وروسته د افغانستان برخلیک ستونزمن او پېچلی دی .

یوري زوونارېف

د «پروفیل» اوونیزه مجله ، ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۷ ، (۲۵۲) ۳۴ ګڼه . (۲۲)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسعود یاد

د شمالي ټلوالې له مشر مسعود سره ، چې په افغانستان کې د طالبانو پر ضد جنګیږي، ما هم لیدنه کتنه وکړه.

[...] کله چې موږ پنجشېر ته راغلو ، نو په لومړي سر کې مو هلته د شمالي ټلوالې مشر ونه لید ، دی دا مهال په دوشنبه کې وو. داسې وویل شول ، چې د وسلو د تر لاسه کولو لپاره له روسي لوري سره خبرې اترې کوي. [...]

وروسته احمد شاه مسعود په چورلکه کې راغی چې له موږ سره لیدنه کتنه وکړي. څو ساعته وروسته کېدای شو چې دی پخپله د ده په دوتر کې سړی وویني. اړینه ده وویل شي ، چې د " پنجشېر زمري " پنجرې پر ما کوم اغېز ونه کړ. داسې نه ښکارېده ، چې دلته دې څه موده مخکې چا اروپايي رغاونه کړې وي. دوتر یې ببخي ساده وو ، یو مېز ، څو څوکۍ او پر دېوال د افغانستان ځوړنده نقشه.

کله چې ما مسعود ولید ، پوه شوم ، چې دی څومره دیندار سړی دی. ده یوازې یو ساتندوی درلود ، او هغه هم داسې کوم پنډ سړی نه وو ، لکه زموږ روسی ، چې " لرې شه ، چې پرې درغلم ". هغه هم د ده په څېر ډنګر غوندې وو ، لکه د دون کیشوت غوندې .

کله چې مو لاس روغبړ ورسره وکړ ، ماته «دمیتري فومنوف» را په یاد شو ، چې کوشني لاسونه یې درلودل. د مسعود لاسونه هم کوشني ول. [...] دا یوازې څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې وې ، چې ما د ده د مړينې پر نهمه ورځ وکړې. نورې خبرې همدلته پای ته رسوم.

اندری استروفسکي

د «دوې تیسیاچه ۲۰۰۰» اوونیزه خپرونه، ۲۰۰۱ د سیپټمبر ۲۱ - ۲۷ ، (۹۰) ۳۸ گڼه. (۲۳)

روسي جنرالانو د مسعود یاد ته درناوی وکړ

روسي جنرالانو د احمد شاه مسعود ، د پخواني دوښمن یاد ته درناوی وکړ. نن د ده د وژنې پېنځم تلین دی. د ده یاد غونډه یوه ورځ مخکې ، د سیپټمبر پر ۸ په مسکو کې د افغانستان په سفارت کې جوړه شوې وه.

د ولسي جرگې وکیل ، د شوروي اتحاد اتل ستر جنرال ، " والېنیتن وارېنیکوف " ، د افغانستان د جگړې د یادولو پر مهال وویل ، چې " پخپله ده د احمد شاه مسعود پرضد د جگړه ییزو عملیاتو ملاتړ نه کاوه ". ده وویل: " ټول هغه څه چې افغان ولس وزغمل او لا یې زغمي ، د نړۍ نور ډېر ولسونه یې نه شي زغملای. دا هغه ازمایښت دی ، چې د ژوند په ډېرو اړخونو باندې اغېز لري او دا باید نور ختم شي ، خلکو ته باید د سولې او ارامۍ هیله ورکړ شي.» [...]

د دین او سیاست انستیتوت له اوبپاڼې څخه.(۲۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوتین د احمد شاه مسعود یاد ته درناوی وکړ

د روسيې ولسمشر ولاديمير پوتين د شمالي ټلوالې پخواني مشر احمد شاه مسعود " په روسيه کې د درناوی وړ او نامتو سړي " په نامه ياد کړ. دولتمشر دا خبرې نن په هغه غونډه کې څرګندې کړې چې د افغانستان پر ګڼو ن د يو شمېر بهرنيو هېوادو د نويو سفيرانو د باورليکونو د منلو لپاره په کرېملين کې جوړه شوې وه. پوتين وويل ، چې دا فاکټ په مثبت ډول ارزوي ، چې د روسيې په فدراسيون کې د افغانستان نوی سفير د احمد شاه مسعود ورور احمد ضيا مسعود ګومارل شوی دی. [...]

۲۰۰۲ ز کال د مارچ ۱۸ ، د «روس بيزنېس کونسالټينګ» يا «ار. بي. کې» خبري اژانس ويبپاڼه.(۲۵)

د موږ جګړو تر رڼې لاندې استعدادونو ګڼه ګوڼه

...پر افغانستان د شوروي اتحاد له يرغله وروسته له احمد شاه مسعود سره زموږ لوبې پيل شوې. مسعود د تش په نامه " پنجشېر زمري " پر نامه نامتو شو. دی موږ سرتر پايه په وسلو سمبال کړ ، له دې سره سره چې دی د پخواني شوروي اتحاد په ساحه کې د نښه يې توکيو تر ټولو لوی سوداګر وو. د همده له لاسه پر نوي يمو کلونو زموږ ګڼ شمېر زلميان او ځوانان په نښه يي توکيو روږدي او د هيروينو په لمبو کې له منځه ولاړل...خو زموږ د مشرانو لپاره تر هر څه ايډيولوجي ډېره مهمه وه ، هغه دا چې ، مسعود د امريکا متحده ايالاتو پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې ودروي ، خو امريکايانو بيا القاعده ورته رامخکې کړې وه ، د دې لپاره چې د مسعود پر وړاندې انډولي وزن شتون ولري او داسې نور .

وروسته حالت دې ته ورسېد ، چې هم زموږ مسعود او هم د دوی بن لادن له کنټروله ووتل ، غټ شول او ابلوخ (بالغ) شول. مسعود خو يې وکولای شول ، چې په امريکا متحده ايالاتو کې د سپټمبر د ۱۱ نېټې له پېښې مخکې ووژني...خو بن لادن لا ژوندی دی ... څنګه کېدای شي ، چې موږ زبرځواکونه اوس پر دې منښته (اعتراف) وکړو ، چې دا ټول کارونه پخپله زموږ له لاسه شوي ، زموږ زبرځواک لرونکو هېوادو له لاسه. [...]

«اننا پوليتکوفسکايا» د «نووايا ګازېته» ورځپاڼې خبرياله، مانيلا - بن ، **۲۰۰۲ / ۵ / ۱۳** ، (۲۲)

پنجشېر

[...] افغانستان ته د شوروي پوځونو له ننوتو سره سم د پنجشېر ټول وګړي د احمد شاه مسعود تر مشرۍ لاندې زموږ مخې ته ودرېدل . هغه مهال له ستراتېجيکي پلوه د افغانستان تر ټولو لويه شمالي لاره ، چې د سالنګ تونل له لارې د هېواد شمال او سويل سره نښلوي ، او د دغه هېواد په منځ کې تېره شوې ، د دوښمنانو له لوري ډېره پېچلې وه . داسې وختونه هم راغلي ، چې زموږ پوځي بولندويان به له احمد شاه سره جوړ راغلل ، دوی ته به يې تېل ، اوړه ، ډوډۍ ، مهمات ورکړل ، لاره به زموږ پر مخ پرانيستل شوه ، پوځي کاروان به

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له کومه خنډه تېر شو ، خو کله چې به پخپل منځ کې جوړ نه ول ، يا به هم کړې ژمنې مراعت نه شوې ، بيا به نو جګړه ييز عمليات پيل شول. [...]

والېري اوچيروف، د «مونوليت دايجېست» ټولنيزه-سياسي مجله، ۲۰۰۵ ز کال ، (۹) ۳ ګڼه، (۲۷)

«په پاکستان کې پر بانډونو باندې د ګوزار پر بکړه ما پخپله کوله!»

له ستر جنرال وارېنيکوف سره مرکه

ستر جنرال " والينيتن وارېنيکوف " داسې ګڼي ، چې له دوښمن سره لومړی بايد خبرې وشي ، خو که چيرې پر خبرو کار ونه شو ، بيا نو بايد چې له منځه يووړل شي.

د ۲۰۰۴ ز کال په ۳۵ ګڼه کې جنرال " وارېنيکوف " ، د چېچنيا د وضعې په تړاو خپله افغاني تجربه له لوستونکو سره شريکه کړه. لوستونکي پخپله کولای شي دا وارزوي ، چې له هغه مهاله تر دې دمه کوم بدلون راغلی دی.

د روسيې فدراسيون د دفاع وزارت ستر درستيز ډګرجنرال " يوري بالويفسکي " دا ثرګندونې ، چې له هېواده بهر دې د ترهګرو پر اډو د خبرداري (اخطاري) ګوزارونه وشي ، د ډېرو جدي پوځي چارپوهانو له خوا ملاتړ شوې نه دي او د نړوکې پر ليد يې ورته کتلي دي. خو دا ډول ګوزارونه د افغانستان د جګړې پر مهال شوي او اغېز يې ښندلی وو. په خواشينۍ سره ، چې د هغې جګړې تجربه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمالي قفقاز په خاوره کې پر کار نه شوه . د افغانستان د عبرت لوستونو او له نړیوالې ترهګرۍ سره په اوسنۍ هاند و هڅه کې د تېروتنو په اړه ، د " نېزاویسیمایا ګازېته " ورځپاڼې د پوځي څانګې خبریال ، د (۱۹۸۴ - ۱۹۸۹) زېږدي کلونو پر مهال په افغانستان جمهوریت کې د شوروي اتحاد د دفاع وزارت د استازیتابه له مشر ستر جنرال " والینتین وارېنیکوف " څخه هیله وکړه ، چې کیسه وکړي.

پوښتنه: " والینتین ایوانوویچ " ، په دې وروستیو کې په روسیه کې د ترهګرۍ راڅرګند ېدنه له پوځي لید ټکي څخه څه ډول بولې او لامل یې څه ګڼئ. ؟

ځواب: دا پر ۱۹۹۹ ز کال پر داغستان باندې د ناقانونه وسله والو ډلو ، چې د چېچنیا په خاوره کې اوسي، د هغه ناکام برید کسات اخیستل دي ، چې غوښتل یې له همدې لارې په شمالي قفقاز کې اړ و دوړ راپیدا کړي . دا د ولسمشر «باریس یلڅین» پر سپارښتنه، د جنرال «الېکساندر لېبېد یف» او د باندیستانو ترمنځ د «خساویورت» د هوکړه لیک د لاسلیکولو پایله ده ، چې موږ یې وینو . دغه هوکړه لیک باندیستانو ته دا شونتیا ورکړه ، چې خپلې لیکې ډکې او سمبال کړي ، له ترسره کړیو تېروتنو څخه د عبرت لوست واخلي ، د اډو یوه کارنده شبکه جوړه کړي ، د وسلې د لېږدولو او مالي ملاتړ چینلونه جوړ کړي او دوی ته ښه مالومات ور په برخه کړي. دا کارونه نه یوازې د چېچنیا په خاوره ، بلکې د ټول قفقاز په جمهوریتونو کې . لنډه دا چې دا ټول کارونه د نړیوالې شبکې له لارې ترسره کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د دغو فاکټونو د ارزونې له لیدټکي نه د ولسمشر " ولادیمیر پوتین " د دې خبرو بشپړ ملاتړ کوم ، چې موږ د دغو ګوابښونو بشپړه ارزونه نه وه کړې او ناغېړي (سستي) مو ښودلې وه...[...]

پوښتنه: تاسو د ستر درستیز دا څرګندونې ، چې په بهر کې دې د ترهګرو پر بانډونو د خبرداري ګوزار وشي ، څه ډول ارزوئ ؟

ځواب: زه د ستر درستیز د دې څرګندونې بشپړ ملاتړ کوم. روسیه د دغسې ګوزارونو تجربه لري. ما پخپله دا ګوزارونه کړي ، هغه مهال ، کله چې د ۱۹۸۰ یمو زېږدي کلونو له نیمايي څخه د ۱۹۸۹ زکال په فبرورۍ کې د پوځونو تر وتلو په افغانستان کې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد د دفاع وزارت د استازیتابه مشر وم.

پوښتنه: د کوم هېواد پر خاوره مو دا ډول ګوزارونه کول ؟

ځواب: د پاکستان پر خاوره.

پوښتنه: هلته مو په نومېرلي (مشخص) ډول پر چا ګوزارونه کول ؟

ځواب: پر بانډونو ، پر هغو بانډونو چې موږ مالومه کړه ، دوی غوښتل ، چې افغانستان ته ننوزي. د پاکستان په خاوره کې د لوېدیزو هېوادو او له هر څه ړومبی د امریکا متحده ایالاتو د ځانګړیو خدماتو له خوا د دغو بانډونو د روزنې او چمتووالي منځۍ جوړې شوې وې.

پوښتنه: د دغو ګوزارونو پرېکړې چا کولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: پخپله ما کولې.

پوښتنه: له مسکو سره مو خپلې پرېکړې شریکولې ؟

ځواب: یو ځل مې هم دا کار نه دی کړی. تاسو یې پخپله څه ډول تصور کوئ ؟ که چیرې ما مسکو ته دا خبره کړې وای: " اجازه راکړئ ، چې د پاکستان په خاوره کې پر ځای شوي بانډ باندې گوزار وکړم. " ماته به یې په ځواب کې ویلي وای: " ته څه کوې ، ماغزه دې پر ځای دي ؟ ". بله دا چې دې ته اړیزه څه وه ، چې د دفاع وزیر په یو ستونزمن حالت کې ښکېل شي ؟ که چیرې له کوم گوزار نه وروسته د دولتونو ترمنځ ستونزې رامنځته شوې وای ؟ په دغسې حالت کې به دې ته اړوتی وای ، چې ویلي مې وای ، ما خو وزیر ته رپوټ ورکړ ، هغه پټه خوله پاتې شو ، یا خو یې خدای مکړه ، اجازه راکړه ... دې ته څه اړیزه وه ، چې وزیر د ملامتۍ په حالت کې ښکېل کړم ؟ سړی باید پخپله پر دې پوه وي. ما ټوله پازه پر ځان اخیسته ، له چا مې دا پوښتنه نه کوله ، چې د " گراد " او " سمبرچ " توغندیز سېستم وکاروم او که نه. ما امر ورکاوه ، چې دغه توغندیز سیستمونه مورچلیز ډگر ته وباسي او گوزراونه پیل کړي.

پوښتنه: دا گوزارونه د پاکستان په خاوره کې څومره وړاندې کېدل ؟

ځواب: تر لسو کیلومترو پورې.

پوښتنه: پاکستاني مشرتابه یې پر وړاندې څه ډول غبرگون ښووده ؟

ځواب: له دیپلوماتیکې لارې یې د کومو اعتراضیه یادښتونو په اړه خبر شوی نه یم... پاکستان پټه خوله وو ، او تر اوسه یې لا یاده کړې نه ده...

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: د څه ډول وسلې ګوزارونه مو پرې کول ؟

ځواب: د " ګراد " ، " اوراګان " ، " سمېرچ " رياکتيفي توپچي دستګاوو او نورو توپچي وسايلو ګوزارونه مو پرې کول. [...]

پوښتننه: پر هغو باندونو چې تاسو ګوزارونه کول ، شمېر يې له څو څخه تر څو کسانو پورې وو ؟

ځواب: موضوع دا ډول نه وه. باند باند دی. د هغوی شمېر بېلابېل وو: له ۱۵ نېولې تر ۲۰ او ۳۰ کسانو پورې ، همدا راز له ۱۰۰ نېولې تر ۱۵۰ کسانو پورې. په همدغو مره شمېر سره دوی د افغانستان خاورې ته رانتوتل.

پوښتنه: تاسو پر دې ډاډمن وئ ، هغه کسان چې ګوزارونه پرې کېدل په رښتيا هم باند وو ، د ساري په توګه سوله ييز بزګران نه ول ؟

ځواب: ډاډمنتيا بشپړه وه. د مالوماتو او خبرونو په برخه کې ما په افغانستان کې ځان ډېر ډاډمن احساساوه. زموږ کشف او پوځي څارګرۍ ډېر ښه کار کاوه او ماته يې ټول اړين مالومات راکول. دا هم زموږ پوځي کشف او پوځي څارګري وه او هم د هغه مهال د (کې. جي. بي) بهرنۍ څارګري.

پوښتنه: په دغسې حالتونو کې له کوم تاکتيک څخه کار اخيستل کېده ؟

ځواب: د ساري په توګه د وسله وال باند د مشر د له منځه وړلو تاکتيک څخه.

پوښتنه: نو لکه څنګه چې مالومه ده ، هغه مهال احمد شاه مسعود له منځه يو نه وړل شو ، دا ولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب : دا خبره رښتیا ده . د افغانستان ولسمشر نجیب الله پر دې خبره ټینګار کاوه ، چې دی باید له منځه ولاړ شي. هغه [ولسمشر . ژ] د دولتي امنیت [کې. جي. بي. ژ] د لومړي لوی ریاست ریس " ولادیمیر کریوچکوف " ته ویلي وو ، " کریوچکوف " د دفاع وزیر " دمیتري یازوف " ته ، او د دفاع وزیر هم ماته بولی (قوماندہ) راکړه ، چې احمد شاه مسعود له منځه یوسم.

ما ورته وویل ، چې دا کار باید ونه شي . ما د لاسوندونو پر بنسټ ده ته دا په زباد رسوله ، او په دې اړه د ۱۹۸۸ زېږدي کال له رپوټونو څخه یو رپوټ ما پخپل کتاب کې هم راوړی ، چې احمد شاه مسعود د نورو مشرانو پر پرتله کورټ بل ډول سړی دی . دا د دولت د کچې سړی دی . ولس په ده پسې ځي ، خلک پر ده باور لري ، دی د هېواد په شمال کې د لوېې اتورېتې خاوند دی ، په هغه سیمه کې چې تاجکان ژوند کوي . دی غوسه ناک او غضب ناک نه دی ، له ده سره سړی کولای شي سمې خبرې وکړي او سړی ورسره جوړ راشي . ما هم د دفاع وزیر ته لیکل ، چې پر راتلونکي مهال به موږ پر احمد شاه مسعود ډېره لګوو . کوم ډول چې ما ویل کړي وو ، وروسته هماغسې هم وشول ...ما غوښتل ، چې له ده سره وګورم ، خو دا کار ونه شو ...هغه مهال په مسکو کې وضعه پېچلې وه . " یازوف " چې د افغان لېډر په اړه زما له ډاډمنتوبه خبر وو او پرې پوهېده ، ان له ما سره نور ټیلیفوني تړاوونه هم بند کړل او له دې وروسته به یې سیده د څلوېښتم اردو بولندوی " باریس ګروموف " ته ټیلیفون کاوه . خو لکه څنګه چې " ګروموف " هم زما پر دریځ پوهېده ، نو ده به هم له دغو لارښوونو او سپارښتونو ډېره کوله او [د احمد شاه مسعود . ژ] د له منځه وړلو لپاره یې کوم ګامونه نه اوچتول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: مانا دا چې د بانډونو د مشرانو د له منځه وړلو کار مو تل نه کاوه ؟

ځواب: موږ له هغوی سره له خبرو اترو نه خپل کار پیلاوه ، د جوړ جاړي لارې چارې مو لټولې. ما هغه مهال د ډېرو وسله والو بانډونو له مشرانو سره ولیدل ، په تېره بیا کندهار ته نږدې. د پاکستان په خاوره کې هم لیدنې کتنې شوې دي. د کشف د مالوماتو له پایلنیوي څخه وروسته دې پایلې ته راتلم ، چې شونتیا نه لري د بانډونو یو شمېر مشرانو ته سرې قناعت ورکړي ، نو دوی باید له منځه یووړل شي . کشف او پوځي څارگرۍ دوی د افغانستان او پاکستان په خاوره کې لټول ، د پاکستان د خاورې په داسې سیمه کې ، چې افغانستان ته به نږدې وه ، ځکه چې وړاندې یې لټون ناشونی وو ...

پوښتنه: دې کار اغېز او پایله درلوده ؟

ځواب : د بانډمشر له منځه وړلو وروسته ټول بانډ له منځه ته : یا خو به د دغه بانډ غړیو وسلې پټې کړې ، دوی به پخپله خپلو کلیو ته ولاړل ، په خلکو کې به تیت او ورک شول یا خو به له نورو وسله والو ډلو سره یو ځای شول.

که چیرې به ما دا احساس کړه ، چې له بانډمشر سره کېدای شي ، سرې جوړ راشي ، د کشف کسانو به ځانونه د بانډونو مشرانو ته ورسول ، هغوی ته به یې وویل ، چې جنرال غواړي له تاسو سره وگوري او د داسې پرنسیپونو په اړه جوړ راشي ، چې په اصطلاح په دغه سیمه کې د دوه اړخیزو اړیکو د رژیم په نامه یادېده. د لیدنې کتنې شرایط به مخکې له مخکې له دواړو خواوو چمتو کېدل. داسې ډېر پېښ شوي ، چې زه یو ازې له یوه ژباړن سره دوی ته ورغلی یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ د هرات په سیمه کې موږ د ولس کسه بانډمشران سره راټول کړل. دوی په جیپونو کې راغلل ، له هر یوه سره یې له پنځوسو تر سلو کسو پورې ساتندویان ملګري ول. زه دغې سیمې ته په چورلکه کې ورغلم ، هلته له مېشتې فرقې څخه یې ګاز موټر راوست ، په همدغه موټر کې دلیدنې کتنې ځای ته ورغلم. زه د جنرالۍ په ډګري درېشۍ کې وم ...ما له جېب څخه قران ، چې په ورېښمن دستمال کې پوښلی وو ، راوایست. دستمال مې هوار کړ ، قران مې پرې کېښود ، پر قران مې د لاس ورغوی کېښود او له دې سره سره ، چې زه پخپله ارتودوکس عیسوي یم ، داسې مې وویل: " الله زموږ له پاسه دی ، هغه هر څه ویني او اوري یې. راځئ ، چې ربښتوني واوسو او په خپل منځ کې جوړ شو . " زما لپاره څه شی ډېر مهم وو ؟ دا چې دوی وژنې ونه کړي ، زموږ د سرتېرو او افسرانو ژوند وساتل شي. د ساري په توګه ورته وایم " راځئ ، چې دغه ځای تاسو او زموږ پوځونه په ګډه وساتي ، او دغه ځای تاسو پخپله وساتئ. زه دا ژمنه کوم ، چې ستاسو پر ټولو هغو کارونو به سترګې پټې کړم ، چې تاسو یې له ایران سره د سوداګرۍ په برخه کې کوئ. " دوی هغه مهال هلته [ایران. ژ] ته نه یوازې ، چې وریجې او پمبه وړله ، بلکې د نېشه یې توکیو کاروبار یې هم کاوه. " زه ورته وایم ، خو که چیرې په کوم ځای کې زموږ یا پر حکومتي کاروان ډزونه وشي ، بیا نو زه ستاسو پر ضد ډېر سخت ګامونه پورته کوم. " [...]

یګور پلوګاتارېف

د «نېزاویسیمایا ګازېته» ورځپاڼه، ۲۰۰۲ / ۱۱ / ۱۷ ، (۲۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

«احمد شاه مسعود ، يو تبعه ، سياستوال او پوځي»

له کتاب څخه

[...] د ۱۹۹۸ ز کال تر اکتوبر میاشتې پورې په افغانستان کې د طالبانو غورځنګ پرضد یوازې یو ځواک پاتې وو ، چې هغه د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې وې ، خو په افغانستان کې د کارنده جګړه ییزو عملیاتو د سرته رسولو لپاره د ده د وسله والو ډلو قابلیت په سیده ډول د وسلې او مهماتو د تر لاسه کولو په شونتیاوو پورې تړلی وو . په دې برخه کې لومړی روسیه ډګر ته ور ووته او ورمخکې شوه . احمد شاه له روسي استازیو سره تړاوونه ټینګ کړل . ده د افغانستان د اسلامي جمهوریت د باندنیو چارو وزیر ډاکتر عبدالله عبدالله مسکو ته واستاوه . وزیر په مسکو کې د پوځي - تخنیکي همکارۍ ، او د مسعود له ځواکونو سره د روسیې له خوا د پوځي مرستې په اړه یو لړ لېدنې کتنې وکړې . له احمد شاه سره د روسیې استازیو خبرې اترې پر مخ بوتلې ، چې د هغوی له شمېر څخه یو هم د روسیې د ولسمشر " باریس نیکولایوویچ یلڅین " استازی " بفګېني سېواستیانوف " وو ، چې مسعود ته ورلېږل شوی وو. [...]

طالبانو د طالب ضد ټلوالې پر ځواکونو سخت ګوزارونه وکړل ، چې پکې هوایي ځواکونو او زغره وال تخنیک برخه اخیستې وه ، خو مسعود وکولای شول ، چې مقاومت وکړي او طالبانو ته یې زیان ورواړاوه . اړینه ده وویل شي ، چې د شمالي ټلوالې په وسله والو ډلو کې وسله ، مهمات او نور تجهیزات تل لږ ول . هغه مرسته ، چې د اوزبکستان او تاجکستان له خوا ورسره کېدله ، له هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه سره د پرتلې وړ نه وه ، چې طالبانو ته د پاکستان ، سعودي عربستان او امریکا متحده ایالاتو له خوا راتلل.

د ۲۰۰۰ زېږدي کال د اکتوبر پر ۲۲ په دوشنبه کې د احمد شاه مسعود او د روسیې د دفاع وزیر مارشال " ي. د . سېرګېېف " ترمنځ لیدنه کتنه وشوه . په دغه لیدنه کتنه کې د افغانستان په شمال کې د وضعې او طالبانو غورځنګ له خوا د ګوابښ پرضد د ګامونو او چتولو په اړه خبرې وشوې. له دې سره سره ، چې دغې لیدنې کتنې نارسمي ځانګړنه درلوده ، خو بیا هم هغې ته لوی ارزښت ورکول کېده . د خبرو اترو په بهیر کې د اسلامي سخت دریځو له خوا ګوابښ پرضد پر نومېرلو (مشخصو) لارو چارو باندې بحث وشو . همدا راز د احمد شاه مسعود د وسله والو ډلو د پوځي ملاتړ او له هغوی سره د پوځي مرستې په اړه خبرې وشوې. د خبرو په پایله کې روسیې پرېکړه وکړه ، چې د مسعود وسله والو ډلو ته وسله او مهمات نور هم ورزیات کړي . پر دې بله ورځ د طالبانو غورځنګ مشري د روسیې پر پته له ګوابښونو سره څرګندونې وکړې. د طالبانو د جګپوړي چارواکي عبدالوکیل مطمن [دا ښایي چې عبدالحی مطمن وي. ژ] د خبرو له مخې : " د روسیې لپاره اړینه ده ، چې د افغانستان په کورنیو چارو کې له لاسوهنې لاس واخلي ، کنه نو دا به ورته ګڼ شمېر خطرناکې ستونزې راپیدا کړي ، چې درنې پایلې به ولري. " [...]

الېکساندر لیاخوفسکي او ویاچېسلاف نېکراسوف

مسکو ، ۲۰۰۷ زېږدي کال. (۲۹)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې کورنۍ جګړه

د ۲۰۰۱ ز کال د اکتوبر پر ۷ د امریکا متحده ایالاتو او بریتانیا د " نه ماتېدونکې ازادۍ " په نامه عملیات پیل کړل ، هڅه یې وکړه ، یو ځل بیا د افغانستان ټولنیز - سیاسي حالت ته بدلون ورکړي . په رسمي ډول دا کارندتیاوې له نړیوالې ترهګرۍ او طالبانو غورځنګ سره د هاند و هڅې په نامه یادې شوې ، خو له اره دا له افغانستان سره جګړه وه ، ځکه چې د دغو عملیاتو د پیل پر مهال طالبانو د افغانستان په سلو کې ۹۵ سلنه خاوره تر خپلې څارنې لاندې درلوده . د امریکایي او انګرېزي پوځي هوايي ځواکونو د بمبارۍ په مرسته ، د ایټالیا ، جرمني او فرانسې په ملاتړ ، د شمالي ټلوالې ځواکونو وکولای شوای ، چې د افغانستان ټوله خاوره ونیسي . په دې کار کې روسیې هم ټاکلی رول ولوباوه ، ځکه چې د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې یې په خوراکتوکیو ، پوځي تخنیک او وسلې باندې سمبالولې . همدا راز روسیې د کشف او بهرنۍ څارګرۍ د لویې ادارې له لارې ده ته پوځي سلاکاران هم ورلېږلي ول . د ځینو مالوماتو له مخې ، دغو روسي سلاکارانو ان د جګړه ییزو عملیاتو مشري کوله .

د ۲۰۰۱ زېږدي کال له پیله نه یوازې روسیې ، بلکې ایران او هند هم له مسعود سره پراخه مرسته کوله . ترانسپورتي الوتکې ، چې وسله ، مهمات او خوراکتوکي به پکې بار ول ، به دوشنبې ته راتلې ، یا به هم د کورګان تیوبې په پوځي هوايي ډګر کې ښکته کېدلې . له دې وروسته به دغه توکي او وسله له پولې ها خواته ورلېږل کېدل . د مسعود د مرستندوی د خبرو او پخلي له مخې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د همدغې مرستې له برکته ټلوالې وکولای شوای ، چې شل زره کسه نور اضافي جنګیالان خپلو لیکو ته را جلب کړي.

۲۰۰۹ ز کال د فبروری ۹ .

الېکساندر اکوروکوف ، د «چېکیست» اوبپانه. (۳۰)

له مسعود سره د شوروي پوځونو د وتلو په اړه خبرې څه ډول وې؟

د فبروری پر دولسمه مې په «رېن. تي. وي» چینل کې له نامتو ډګري بولندوی احمد شاه مسعود سره د هغو خبرو اترو په اړه خپرونه ولیده ، چې په افغانستان کې د شوروي اتحاد د څلوېښتم اردو په ملاتړ ، د شوروي اتحاد د دفاع وزارت د کشف د لوی ریاست له خوا ترسره شوې وې. هو ، په رښتیا هم همداسې وه. په لومړي پړاو کې یې د کړنیز کار او نوبت چارې د پوځي څارګری د لوی ریاست د ډګرمن " تکاچیوف " له خوا شوې وې. د دغو کارونو د پایلو او بهیر په اړه تل لوړ مشرتابه ته رپوټونه ورکول کېدل.

په خپرونه کې د کشف او پوځي څارګری د لوی ریاست ښودل شوی ډګرمن " دیما وبرېتېنیکوف " له احمد شاه مسعود سره په خبرو اترو کې برخه نه درلوده ، خو په دغه لوري کې یې کار کاوه.

پخپله " دیما وبرېتېنیکوف " یو اتل شخصیت دی. دی له خپلې ډلې سره د " پنجشېر زمري " په سوړه کې ، پخپله د پنجشېر په دره کې ځای پر ځای شوی وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

. د خپل کار او خدمت په تړاو به تل په خپل " وواز " [جیپ. ژ] موټر کې کابل ته ته . تاسو يې پخپله تصور کړئ ، چې په " وواز " (جيپ) موټر کې له نيم افغانستانه تېرېدل څه ډول وي ... " ديما " تل په خپل د سينې جېب کې لاسي بم له ځان سره چمتو ساته ، د دې لپاره چې " دوخي " [دوښمنانو .ژ] ته ژوندی پر لاس ور نه شي.

د ۱۹۸۷ ز کال د نوامبر پر ۱۴ ده مخکې له مخکې خپل " وواز " زموږ په مېشتځای ، چې په گلبهار کې وو ، پرې ښود . د راستنېدو پر مهال له موږ سره يو ځای له کابله پر " بي. تي. ار " زغره وال گاډي سپور راستون شو . " بي. تي. ار " زغره وال گاډی د جگړه مارو له خوا پر ماين والوزول شو . " ديما " له چاودنې څو ثانيې مخکې له هغه نه ووت او زيان ورانه وښت ، خو موټروان يې د چاودنې هوايي څپې وواهه او ژوبل هم شو . موټروان يې له ماسره يو ځای له " بي. تي. ار " زغره وال گاډي څخه ټوپ واچاوه . موږ له يوې ثانيې نه هم لږ مهال وژغورلو . دا کار به په لوی لاس شوی وي ، يا به نه وي ، خو په خپرونه کې داسې ښودل کيږي ، چې د " ديما وېرېتېنيکوف " او احمد شاه مسعود ترمنځ خبرې اترې د ۱۹۸۸ زېږدي کال له جنوري څخه پای ته رسيږي ، او پر ۱۹۹۲ ز کال دا خبرې اترې بيا د روسيې فدراسيون د چارواکيو له خوا پيليږي.

دا ددې مانا لري ، چې دا کار په لوی لاس شوی ، د دې لپاره چې پر رښتيا ويلو خوله پټه کړي. له هغه شمېر نه شوروي پوځي مشري د يوې لويې بلا په توگه وښيي . وروسته له هغه ، چې ډگرمن " وېرېتېنيکوف " ، د کشف او پوځي څارگرۍ د لوی رياست نور گڼ شمېر افسران ، له افغانستانه د شوروي پوځونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

له وتلو مخکې هېواد ته ستانه شول ، ما وکولای شول ، چې په ګلبهار کې د خپل یوه ښه ملګري له لارې ، چې په ښکتني (کوزني) ګلبهار کې د جومات امام وو ، په دغه سیمه کې د امنیت له پازوال ذکرالله سره تړاو ټینګ کړم او د هغه له لارې بیا پخپله له احمد شاه مسعود سره تړاو ټینګ کړم. زه وایم ، لکه څنګه چې په ګلبهار کې زموږ په مېشت ځای کې یوازې زه او ژباړونکی پاتې وو ، نو ښکاره خبره ده ، چې د مخکینیو خلکو له خوا ټول تړاوونه ماته راپاتې ول. خو زما نوي ملګري د جومات امام هغه څه وکړل ، چې تر دې مهاله بل هیڅ یو تړاو پرې نه وو توانېدلی. له ډګرمن " تکاچیوف " نه وروسته له احمد شاه مسعود سره اړیکې نږدې پېنځه کاله وروسته زما له خوا بیا ټینګ شول.

دا خبره رښتیا نه ده ، چې ویل کیږي ، خبرې اترې یوازې د کشف د لوی ریاست او اردو له خوا ترسره کېدې...د ۱۹۸۸ زکال د ډیسمبر پر یوه شپه ، د مسعود تر څارنې لاندې ساحه کې ، د ذکرالله په واسطه زموږ له خوا یو پیغام احمد شاه مسعود ته واستول شو او په هغه کې ورته وړاندیز وشو ، چې د پوځونو د وتلو پر مهال او له جګړې وروسته پړاو کې هم له موږ سره همکاري وکړي ... دغه پیغام په افغانستان کې د شوروي اتحاد د سفیر (د بهرنیو چارو مرستیال وزیر) ، د اردو د استازیو ، جنرال " وارېنیکوف " ، (کې . جي . بي) او جنرال " زایخېف " له خوا لاسلیک شوی وو . امام د احمد شاه مسعود ځری په ټکسي کې سیده زموږ مېشتځای ته راووست ، چې د مسعود له خوا یې زموږ د وړاندیز ځواب له ځان سره درلود . په هغه کې داسې ویل شوي وو : " موږ ګاونډیان یو ، ګاونډیان باید په سوله او دوستۍ کې ژوند وکړي. "

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه وروسته پوه شوم ، چې مسعود ته د " ستېچکین " اتوماتیکې توپانچې د ډالۍ کولو پرېکړه جنرال " وارېنیکوف " پخپله کړې وه او په دې اړه یې د منځۍ (مرکز) رضایت نه وو اخیستی . د " پي . پي . اېس " دغه توپانچه د ذکرالله پر لاس احمد شاه ته ورولېږل شوه ، خو په دې اړه زه دې ته اړوتم ، داسې رپوټ ولیکم : لکه څنګه چې له " زرغونې سیمې " څخه د " دوخي " [یانې دوښمنانو . ژ] د توپ ګولۍ راغله ، له ګلبهار څخه د تګ په موخه زما په راټولو کړیو ، چمتوکړیو شیانو کې ولګېده نو د " ستېچکین " توپانچه هم ورسره تری تم شوه .

د ۱۹۸۸ ز کال د ډیسمبر په پای کې باید له ګلبهاره د حکومتي پوځونو وتل پیل شوي وای ، خو مجاهدینو نه غوښتل چې هغوي بې جګړې پرېږدي . کله چې موږ هغوی ته دا تشریح کړه ، چې که چیرې دوی پر حکومتي پوځونو برید وکړي ، زموږ پوځونه به د متحدینو په توګه لاسوهنه پکې وکړي ، نو له هغه وروسته مجاهدین بېرته شاته ولاړل او د نجیب الله پوځونه پرته له کومه خنډه ووتل . په هغوی پسې له شاه موږ په خپل " بي . ټي . ار " زغره وال ګاډي کې پسې وخوځېدو. جبل سراج (جبل السراج) ته مو پر لاره د " اېپیشېف " مرستیال د سمندري پوځ جنرال (ادمیرال) " میخایلوف " ولید . هغه موږ ته وویل ، چې که چیرې موږ د سالنګ له لارې د پوځونو سوله ییزه وتنه په دې ډول سمبال کړو ، نو ما او ژباړونکي ته به د شوروي اتحاد اتلولي راکړل شي . د اتلولۍ درجې خو موږ ته را نه کړل شوې ، خو له احمد شاه مسعود سره خبرو اترو پایینه (دوام) وکړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده له استازي سره يوه بله ليدنه كتنه هم په سالنگ كې وشوه . په هغې كې د شوروي پوځي بولنتون (قوماندانۍ) استازي بريد جنرال " كريووشېېف " مسعود ته وړانديز وكړ ، چې د شوروي پوځونو د وتلو پر مهال له حكومتي پوځونو سره په گډه [د سالنگ . ژ] غاښې تر ساتنې لاندې ونيسي . خو احمد شاه مسعود د راډيوگرام له لارې ماته داسې ځواب راكړ : " مشاور " باريسه " ، موږ لس كاله د شوروي پرضد جگړه كړې ، ځو ورځې به نور هم صبر وكړو ، له نجيب الله سره به هيڅ مهال يو موټى نه شم ، خو د شوروي پوځونو د وتلو په لاره كې به خنډ وا نه چوو . " له دې سره سره ، چې زموږ د پوځونو له وتلو مخكې ، د سالنگ غاښې ، د پنجشېر دره او شاوخوا ځېرمه سيمې د هوايي ، توپچي او " بوراتينو " د ځواكونو له خوا بمباري شوې ، احمد شاه مسعود پر خپله خبره ودرېد او پر شوروي پوځي كاروانونو يې بريد ونه كړ .

ده هممهال د افغانستان د اسلامي گوند (حزب اسلامي) جنگيالان نه پرېښودل ، چې سالنگ ته نږدې شي . [...]

[...] له خپرونې او زما له ليكنې (مقالې) نه ښكاري ، چې د كشف په لوى رياست كې څه ډول خلكو كار كاوه او كوي يې . يوازې يو ډگرمن " تكاچيوف " ۱۴ ځلي د جبهې شاته دوښمنانو ته ورغلى ، د دې لپاره چې د احمد شاه مسعود له استازيو او پخپله له ده سره وگوري . [...]

له افغانستانه د شوروي پوځونو د سوله ييزې وتنې او له جگړې وروسته پړاو كې د ۱۹۸۸ – ۱۹۸۹ ز كال د فبرورۍ تر پايه د همكارۍ په اړه له احمد شاه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود سره د خبرو اترو ترسره کوونکی ، د سمندري پوځ ډگروال " ب . ف . برېمېنکو ".

۱۵ / ۲ / ۲۰۰۹

د «اتکریتایا اېلېکترونایا گازېته» ورځپاڼه، (۳۱)

افغاني جگړه پرون او نن

[...] پربېږدئ افغانان هغسې ژوند وکړي ، لکه څنگه چې يې دوی غواړي. زموږ لپاره مهمه داده ، چې دغه رژيم به د روسيې په تړاو څه ډول چلند کوي. کله کله خلک وايي: زموږ څومره پوځيان د طالبانو له لاسه ووژل شول ! له افغانستانه د شوروي پوځونو له وتلو وروسته زموږ څومره پوځيان ووژل شول ؟ دولسمه تاڼه (پوسته) په ياد راولئ ، پرې شوي سرونه. په دې کار کې د احمد شاه مسعود خلکو برخه درلوده ، مسعود چې وروسته بيا زموږ متحد شو او موږ وسله ورکوله. [...]

د «راسييه-۳» اوبپاڼه، (۳۲)

هغوی موږ ته منتظر دي

د " ايشيمبای " په انځورگرۍ موزيم کې د " افغانستان ، د باشکرتوستان (باشقرتستان) د ښارگرو په برخليکونو کې " په نامه د عکسونو د نندارتون پرانيستلو ته د ورتگ پر مهال ما دا اټکل هم نه کاوه ، چې دا پېښه به ناڅاپه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما مخې ته داسې څه رامخته کوي ، چې له هغه نه دې ان په سېنما کې هم کار واخیستل شي. [...] خبره دا ده ، چې دغه نندارتون د دوو پوځي ملګریو ، چې په یوه غونډ کې یې خدمت کاوه ، له ۲۲ کلن بېلتونه وروسته د لېدنې کتنې لپاره یوه پلمه شوه . له هغوی څخه یو د روسیې فدراسیون د امنیت د فدرالي ادارې ډګروال " رینات امینوف " ، چې د اوفا له ښاره څخه دی ، او د فدرالي ادارې جګړن " ویکتور مارفین " دی ، چې اوس رسمي دنده نه لري. د ۱۹۸۰ یمو کلونو په سر کې ، لومړی کس د پوځي کشف او څارګرۍ سلاکار وو ، خو دویم کس د باګرام په هوایي پوځي ډګر کې د ځانګړې څانګې کارمند وو . [...] په رسمي مراسمو کې د ډګروال " امینوف " له وینا څخه : " زموږ له پښت څخه هر انسان خپل برخلیک درلود او په افغاني جګړه کې یې خپله برخه درلوده. ځوک سلاکار وو ، او ځوک وسله په لاس مخامخ له وسله وال اپوزیسیون سره جنګېده. [...]

زه د خپل کار له مخې له خپلو ملګریو سره په اړیکو کې وم ، د پوځي څارګرۍ له ملګریو سره مې مالګه او ډوډۍ شریکوله. زه د باګرام په هوایي ډګر کې د پوځي کشف او څارګرۍ په برخه کې سلاکار وم ، بیا په اتمه پلې لوا کې وم ، وروسته مې په اووه د برشمه کوماندویي لوا کې دنده درلوده. زما دوه ژبې پښتو او درې دواړه زده وې ، ځکه خو ماته د ځایي وګړیو د هځوب (کولتور) اروا پوهنه او ځانګړنې د پوهېدو وړ او نږدې وې.

[...] زما برخلیک داسې وو ، چې ما درې ځلي له احمد شاه مسعود سره لیدنې کتنې کړې دي. موږ له هغه سره په ګډه په افغانستان کې د تری تم شویو شوروي پوځیانو د لټون په اړه خبرې اترې وکړې . دا دنده ماته د همګټو هېوادو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومتونو په شورا کې د انترناسیونالیستي پوځیانو د کومېټې مشر جنرال " روسلان اوشېف " له خوا سپارل شوې او په افغانستان کې پر همدې دنده بوخت شوی وم. زما په یاد دي ، دی په دې اړه ډېر خواشینی وو ، چې زموږ د پوځونو د وتلو د وروستي پړاو پر مهال ، د نجیب الله تر فشار لاندې ، زموږ پوځونو د مسعود پر مورچلو پیاوړی ګوزار وکړ. خو له دې سره سره احمد شاه مسعود په خپل زړه کې زموږ د هېواد په وړاندې دوښمني نه وه ساتلې. دی د هغې مرستې لامله ډېر منندوی وو ، چې موږ د طالبانو غورځنګ پرضد وسله واله مبارزه کې له ده سره کړې وه...

رامیل کاګیروف، د «پودمېتکي» خپرونه، ۳۸ ګڼه، ۲۰۰۹ / ۹ / ۱۲ ، (۳۳)

د افغاني پټو د ګډولو ډول

[...] لکه څنګه چې د پخواني شوروي اتحاد د دفاع وزارت مرستیال وزیر جنرال «وارېنیکوف» د «یتوګي» مجلې خبریال ته په مرکه کې وویل ، هغه مهال مهمه خبره دا وه ، چې د نجیب الله او احمد شاه مسعود تر منځ د دوښمنانه اړیکو غوټه پرې شي. جنرال " وارېنیکوف " په افغانستان کې د هغه مهال شوروي سفیر " یولي ورونڅوف " سره په ګډه زموږ د ځارګرو له لارې د تاجکو له مشر مسعود سره اړیکي ټینګ کړل. " وارېنیکوف " کیسه کوي چې : " موږ له " یولي میخایلوویچ " سره په ګډه ان یو لیک ، چې د سفارت له خوا ټاپه شوی او زموږ دواړو له خوا پرې لاسلیک هم شوی وو ، ورولېږه. دا مو ورته وړاندیز کړه ، چې پر هغو مسلو په ګډه خبرې وکړو ، چې [د افغانستان. ژ] د شمال او شمال ختیځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاجک مېشتي وګړي ورسره لېوالتيا لري. نجيب الله د دې مسلې په بهير کې وو ، موږ هغه ته په دې اړه خبر ورکړی وو . دی په خبرو کې له موږ سره راضي شو او د دغې ليدنې کتنې د ايډيې ملاتړ يې وکړ. خو زه په دې اند يم ، چې ده سملاسي په پټه خپلو لاس لانديو ته بولۍ (قومانده) ورکوله چې د دغې ليدنې کتنې مخنيوی وکړي. موږ درې ځلې دا ليدنه کتنه وټاکله ، خو همدا درې ځلې د هغې مخنيوی وشو . نجيب الله ځان داسې ښوده ، چې دی د مخنيوی لامله ډېر خواشينی دی. زه فکر کوم ، چې ده پخپله د خبرو اترو شونتياوې له منځه وړلې ، ځکه چې احمد شاه پر ده باندې ښه نه لګېد . " [...]

والېريا سيچووا ، ايرينه مېلنيکووا ، د «يتوګي» مجله، ۲۰۰۱ / ۱۲ / ۴ ، ۲۸۲ (۴۸) ګڼه. (۳۴)

د پنجشېر عمليات

دا يو شمېر هغه عمليات ول ، چې په افغانستان کې د شوروي پوځونو د شتون د ۱۹۷۹ – ۱۹۸۹ ز کلونو پر مهال په پنجشېر دره کې د شوروي اردو له خوا د احمد شاه مسعود د ډلې پرضد ترسره شوي ول.

۱۹۸۰ ز کال د اپرېل ۹ ، د پنجشېر لومړي عمليات . مجاهدينو له مخامخ مقاومت څخه ډډه کوله ، په وړو ډلو وېشل کېدل ، تيتېدل او له ځايي وګړيو سره ګډېدل.

۱۹۸۱ ز کال ، مارچ ، د پنجشېر ۳ عمليات.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹۸۱ ز کال د سیپتمبر ۲ ، د پنجشیر ۴ عملیات.

۱۹۸۲ ز کال د می ۱۲ ، د پنجشیر ۵ عملیات. دا عملیات د جنرال " ن. گ. تیرگریگوریانیځ " تر بولندویي لاندې ترسره شول. په دغو عملیاتو کې ۱۲ زره پوځیانو ، ۱۰۴ چورلکو او ۱۲ نورو الوتکو گډون درلود. تر ټولو لویې پېښې د می د ۱۲ نېټې پر شپه پیل شوې ، کله چې د کشف ټولګیو (د کشف ۱۱ ټولیو) د پنجشیر درې په خوله کې پرته له جګړې ټولې واکمنې لوړې (غونډۍ) ونیولې. پر راتلونکې شپه د ۱۷۷ موتوریزه غونډ یو کنډک ، د کشف ټولګیو په ملاتړ ، په دره کې لس کیلومتره وړاندې نورې لوړې واکمنې څوکې ونیولې. د مې پر ۱۷ ، پر دره باندې د هوايي پوځي او توپچي له پیاوړیو گوزارونو وروسته ، درې شوروي کنډکونه درې ته ورننوتل. له هغوی څخه یې دوو پلیو کنډکونو د درې پر لوړو غرنیو لړیو ، د درې ښي او کیڼ لور ته وړاندې تګ او تعرض کاوه. دریم کنډک د درې په منځ کې په ګړندي تګ سره د رخې او بازارک په لور مخ پر وړاندې روان وو. د وړاندې تګ ګړندیتوب په ۲۴ ساعتو کې له ۷ څخه تر ۱۰ کیلومترو پورې وو.

۱۹۸۲ ز کال اگست - سیپتمبر ، د پنجشیر ۶ عملیات. د مجاهدینو له مشر سره د لومړي ځل لپاره پوخلاینه وشوه ، چې دوه کاله مراعت شوه. شوروي پوځونو ان دا ژمنه هم کړې وه ، چې " له نورو سیالو ډلو سره د وسله والو ټکرونو پر مهال به له احمد شاه مسعود سره پوځي هوايي او توپچي مرسته هم کوي. " تر ټولو دا سکالو ډېره په پام کې نیول شوې او منل شوې وه ، چې " پرپنجشیر باندې دې هوايي گوازرونه نه کیږي. " له احمد شاه مسعود سره ځانګړی کار د] شوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتحاد د دفاع وزارت. ژ] د کشف د لوی ریاست ډگرمن کاوه ، چې ده ته ورلېږل شوی وو. دې ډگرمن " مسعود د شوروي اتحاد د ژوند له طرز او د مارکسېزم - لېنینېزم له اثارو سره بلداوه او ورپېژندل یې. "

۱۹۸۴ ز کال د اپرېل ۱۹ - د می ۵ ، د پنجشېر ۷ عملیات. (مارشال س. ل. سوکولوف) په دغو عملیاتو کې ۱۱ زره شوروي ، ۲۶۰۰ دوه زره شپږ سوه افغان پوځیانو ، ۲۰۰ الوتکو ، ۱۹۰ چورلکو برخه اخیستې وه. د اپرېل پر ۲۲ ، وروسته له هغه ، چې سیمه د درنو بم غورځوونکو الوتکو له خوا بمباري شوه ، متحدو پوځونو پر پنجشېر تعرض وکړ. دغه عملیات تر یو بریده بریالي ول. هغه لارې او نور سمبالوونکي ځایونه ، چې مجاهدینو پر ۱۹۸۲ – ۱۹۸۳ ز کلونو د پوخلاینې پر مهال جوړ کړي ول ، ټول له منځه ولاړل او ویجاړ کړای شول. د مسعود یو پلوی او ملگری عبدالواحد یرغمل شو. ببرک کارمل سوبه شوي پنجشېر ته یو پروپاګنډي او تبلیغي سفر وکړ. پنجشېر د یو څه مودې لپاره په بې خطره سیمه بدل شو. له پټې لارې د مالوماتو د ترلاسه کولو له برکته مسعود وکولای شول ، چې له خپلو لویو ځواکونو سره مخکې له پنجشېره ووزي او له گوزار څخه ځان وژغوري. دا مالومه شوه ، وروسته له هغه چې شوروي پوځونه بېرته خپل دایمي مېشتځای ته ولاړ شي ، مجاهدین به په پاکستان کې خپلې لیکې بیا ډکې کړې او بېرته به هر څه له سره پیل شي. د اپرېل پر ۳۰ په هزاره دره کې د ۶۸۲ موتوریزه غونډ لومړی کنډک له منځه ولاړ: شوروي پوځ ته ۶۰ کسه د سر زیان واوښت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹۸۵ ز کال ، د پنجشېر ۸ او ۹ عملیات. د نهمو عملیاتو په بهیر کې پوځونو وکولای شول ، چې د مسعود ډلې د درې له مرکزي برخې نه پر شاه وتمبوي.

د ۱۹۸۲ زېږدي کال له پیله راهیسې د احمد شاه د وسله والو ډلو پرضد کوم عملیات نه ترسره کېدل.

د ۱۹۸۲ ز کال پوځلاینه:

د پنجشېر د عملیاتو یو له ډېرو مرموزو پېښو څخه د احمد شاه مسعود ژوندي وتل ، د چا پر لاس نه ورتګ وو او د ۱۹۸۲ ز کال پوځلاینې حالات او لاملونه ول . داسې مالومات شته ، چې د شوروي ځارګرۍ مشري له مسعود سره جوړه راغلې وه . د عملیاتو له پیل نه ، د ده د ترورولو له پېښېدو نه مخکې به یې پر خپل مهال ده ته خبر ورکاوه . شوروي ځارګرۍ په افغانستان کې د شوروي او افغان پوځونو او افغان ځانګړیو خدماتو د هغو عملیاتو ، چې د مسعود تر لاس لاندې سیمه کې به ترسره کېدل ، په اړه ده ته مخکې له مخکې خبر ورکاوه او د دغو عملیاتو په مخ کې به یې خنډونه اچول. د دې یو لامل هم زمرد ګڼل کیږي. د شوروي اتحاد د کشف د لوی ریاست ډګروال " اناتولي تکاچیوف " باندې دا شک شوی وو ، چې دی د مسعود لور ته وراوښتی ، ځکه خو دی په تسلیمۍ تورن شو . " اناتولي تکاچیوف " د شوروی اتحاد د دفاع وزارت د کشف او پوځي ځارګرۍ د لوی ریس سترجنرال " پ. اي. ایوا شوتین " له خوا دې کار ته ګومارل شوی وو ، چې له مسعود سره اړیکي ټینګ کړي.

۲۰۱۰ ز کال د جنوري ۲۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسي برېښنايي پوهنغونډ (ویکیپېډیا) (۳۵)

د افغانستان په اړه : ځمکه ، خلک ، تاریخ

[...] د افغانستان په شمال ختيځ کې د مسعود د اوځارتيا په پام کې نيولو سره ، د ده د ډلو بشپړه ماتې به د شوروي سو سياليستي جمهوريتونو د اتحاد له پولې سره په همپوله افغاني ولايتونو کې کړکيچ سخت ژور کړی وای.

په دې اړه په افغانستان کې د شوروي ځلوبښتمې شمېرې اردو لوی بولندوی " باريس فسېولودوويچ گروموف " داسې ليکي:

" دا به د ډېر ساده سړي خبره وي ، اټکل وشي ، چې پياوړي ځلوبښتم اردو ونه شو کړای ، د احمد شاه مسعود وسله واله ډله په بشپړه توگه له منځه يوسي. په افغانستان کې شوروي پوځي بولنتون د دې لپاره ټولې شونتياوې درلودې ، چې ان د **۱۹۸۵** زېږدي کال له دوبني کمپاينه مخکې ده ته په پنجشېر او دغې درې ته څېرمه سيمو کې بشپړه پوځي ماته ورکړي. که چيرې دې ته اړيزه پيدا شوې وای ، موږ به مسعود له منځه وړی وای. له ما سره په دې برخه کې هيڅ مهال کوم شکونه نه راپيدا کېدل ، او اوس هم راسره نشته. پخپله احمد شاه هم پر خپل حالت ډېر ښه پوهېده ، چې ښکاره خبره ده ، له شوروي پوځيانو سره يې د ده پر سياست اغېز کاوه: دی تل په دې پوهېده ، چې د کوم کار کولو اجازه ده ته ورکړل شوې او د څه شي په خاطر به ده ته سخته سزا ورکړل شي. "

ب. و. گروموف، «محدود پوځي ټولگي». **۲۰۰۸ / ۱۰ / ۱۱** ، (**۳۶**)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوونۍ سیاسي پایلنیوی

د ۲۰۰۱ ز کال د سیپټمبر ۷ - ۱۴

د پنجشنبې پر ورځ ماښام ، د سیپټمبر پر ۹ ، په افغانستان کې د شمالي ټلوالې د ځواکونو پر مشر احمد شاه مسعود باندې ځانمرگی برید وشو . [...] اوس د ده مرستیال ، د امنیتي خدماتو پازوال محمد فهیم د ده پر ځای د شمالي ټلوالي د مشر په توگه ټاکل شوی دی . شمالي ټلواله د پخواني شوروي اتحاد د منځنۍ اسیا د جمهوریتونو او طالبانو ترمنځ وروستی خنډ وو . د منځنۍ اسیا جمهوریتونو هڅه کوله ، چې د شمالي ټلوالې ملاتړ وکړي . دغو جمهوریتونو او روسیې تر هر چا ډېر د شمالي ټلوالې او احمدشاه مسعود ملاتړ کاوه ؛ وسله ، دارودرمل او خوراکتوکي یې ورکول . ایران او هند هم له مسعود سره ډېره لېوالیتا درلوده ، او مرسته یې ورسره کوله.

[...] دا تصادفي خبره نه ده ، چې د مسعود له مړینې وروسته سملاسي د " ولادیمیر پوتین " او تاجکستان ولسمشر امام علي رحمانوف تر منځ بېړنۍ ټیلیفوني خبرې وشوې . پر راتلونکي لنډ مهال باید په دوشنبه کې د روسیې ، ایران ، تاجکستان ، هند او اوزبکستان د بهرنیو چارو وزارتونو او ځانگړیو خدماتو د استازیو تر منځ لیدنه کتنه وشي . [...]

د «نیکولو . ابم» د سیاسي سلا مشورو مرکز اوبپانه . (۳۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

«د کارفاګېن دولت باید رنګ شي» دویمه برخه

[...] په پنجشېر کې د طالبانو له خوا د تاجکانو ماتو شویو ځواکونو له شاتګه وروسته سملاسي ، رباني چې د پیاوړتیا له پلوه یوازې له حکمتیار سره پرتله کېدای شو ، بیا هم په هر ډول چې وو د اوړو د پوزې په څېر د افغنستان قانوني هېوادمشر [؟. ژ] په توګه په بشپړه توګه ځان سیوري ته کړ او پټ شو. د شمالي ټلوالې مشري مسعود پر خپله غاړه واخیسته.

[...] د پنجشېر د زمردو کانونو ده ته په کال کې تر ۳۰۰ میلیونه ډالرو پورې عاید ورکاوه. د ده د تره [او یا ښایي چې تروزی وي. ژ] پر ۱۹۸۰ او ۱۹۹۰ یمو کلونو کې په اروپا کې د قیمتي ډبرو د سوداګر په توګه نامتو وو او هر مهال کېدای شو ، چې رانیونکی ترې په لویه اندازه قیمتي ډبرې رانیسي. [...]

دا خبره له هیچا پټه پاتې نه ده ، چې شمالي ټلواله پر خپل تاکتیکي مهارت لرونکي مشر او ستونزمن لاري غرونو سربېره ، د بهرنیو مرستو له برکته پر پښو ولاړه وه. پر پورته یادو شویو کورنیو عایداتي سرچینو سربېره ، هند ، چې په افغان ډګر کې یې د پاکستان پرضد کوټلی رول لوباوه ، له شمالي ټلوالې سره سترې مالي مرستې کولې. د " واجپای " داو ډېر ستر وو : د بري په صورت کې له هند سره په لانجه کې د پاکستان ستراتېجیکي حالت ، چې بې له دې هم ښه نه وو ، له لا لوی کړکېچ سره مخامخېده. وسله ورته د ایران او روسیې له خوا پرېمانه ورکول کېده ، په تېره بیا روسیې خو خپل دا کار دومره نه پټاوه. د ۲۰۰۰ ز کال په مني کې د روسیې د امنیت شورا ریس " س. یوانوف " په ډانګ پېیلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل ، چې " په سیمه کې د خپل ستراتېجیکي ملګري [مسعود . ژ] ملاتړ کوي " . مسعود هم روسیې ته په هماغه ډول ځواب ورکاوه : هغه څوک ، چې د ۱۹۸۰ یمو کلونو په نیمایي کې یې د سر په خاطر ، په افغانستان کې شوروي محدودو ټولګیو یو نیم میلیون افغانی انعام ټاکلی وو ، هغه اعلان وکړ ، چې روسیه د افغانستان تر ټولو مهم ملګری دی.

له طالبانو وروسته د افغانستان د راتلونکې انځور په ټوله کې څرګند وو . له مسعود سره برابر بل داسې کوم ډګري بولندوی نه لیدل کېده . بل تر ټولو پیاوړی بنسټپال حکمتیار ، چې ایران ته تښتېدلی وو ، خپل خلک له لاسه ورکړل او له طالبانو سره یو ځای شول . ده خپله اتوریته له لاسه ورکړه . د نورو افغان سیاستوالو قطر ډېر کوشنی وو . د نورو ټولو افغاني ، ملي لړه کیو ، دیني ځانګړنو تر څنګ ، د هند ، ایران او روسیې لپاره ګټوره وه ، چې مسعود د افغانستان مشر شي . په منځنۍ اسیا کې د روسیې د ملګرو هېوادو سویلي پوله د امو سیند پر غاړه تېره شوې . دې ډول بدلون خپل منفي اړخونه درلودل ، چې هغه پاکستان او امریکا متحده ایالات وو ، چې یوې خواته پاتې کېدل . متحده ایالاتو د افغانستان د خاورې له لارې د غاز نللیکې د تېرولو له پلان څخه لالاس نه وو اخیستی . [...]

۲۰۰۲ ، ک. بوګدانوف ، م . برماکوف ، س . ستارکوف. د «ابمپېرسکي ګېنېرالني شتاب» اوبپانه. (۳۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان: د رغاونې کارونه

د فبرورۍ پر ۱۵ ، له افغانستانه د شوروي پوځونو د وتلو شلمه کالیزه پوره شوه . زما په یاد نه دي ، چې پر ۱۹۹۹ زېږدي کال دې په روسیه کې د دغې پېښې لسمه کالیزه چا شانداره لمانځلې وي. د " بلځین " د واکمنۍ پر مهال خلک پر دغه جگړه باندې شرمېدل ، خو اوس خبره بل ډول ده. پخپله قضاوت وکړئ. [...]

احمد شاه مسعود پر ۱۹۹۲ – ۱۹۹۸ زېږدي کلونو د خپلواک افغانستان د دفاع وزیر وو . د طالبانو واک وځواک ته له رسېدو وروسته د شمالي ټلوالې مشر شو او د طالبانو پرضد یې هاند و هڅه پیل کړه . دی هغه مهال د روسیې متحد وو . [...]

اي. داویدوف، د «روبېژ» اوبپانه (۳۹)

له سي . ای . اې تر تهرانه

[...] روسیه د افغانستان د نږدې گاونډیانو له شمېر څخه نه ده او له افغانستان سره د مرسته کوونکیو هېوادو ، چې د دغه هېواد د وټې (اقتصاد) د بیا رغاونې لپاره په میلیونونو ډالر بېلوي ، په شمېر کې نه راځي . خو روسیه د منځنۍ اسیا پر هېوادو باندې د خپل اغېز او په افغانستان کې له شمالي ټلوالې سره د خپلې ډېر کلیزې همکارۍ په پام کې نیولو سره ځانگړی ځای لري. داسې ښکاري ، چې د همدغو لاملونو او حالت په پام کې نیولو سره ، په روسیه کې د افغانستان نوی سفیر گومارل کیږي. په روسیه کې د افغانستان نوی سفیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد شاه مسعود کشر ورور احمد ضیا مسعود شو . له احمد شاه مسعود سره د روسي پوځیانو نږدې او ټینګ اړیکي د هیڅا لپاره کومه پټه خبره نه وه : د ده الوتکې د تاجکستان د کولاب په پوځي هوايي ډګر کې ځای پر ځای شوې وې . دا فاکټ ، چې د مسعود د میراث خوړونکي ټاکنې په دوشنبه کې ترسره شوې او په هغو کې جګپوړو روسي پوځي چارواکیو برخه درلوده ، پخپله په دې اړه د ډېرو خبرو او مسلو ثرګندويي کوي . اوس نو په مسکو کې د افغانستان نوی سفیر د روسیې د متحدو ځواکونو یانې شمالي ټلوالې استازی شو . [...]

۲۰۰۲ / ۳ / ۱۳

د «نیوز ایران. رو » خبري اژانس اوبپانه. (۴۰)

د مسعود یاد

له الېکساندر کنیازېف سره د مرکې یوه برخه

پوره لس کاله پخوا د ۲۰۰۱ زېږدي کال د سیپټمبر پر ۱۰ افغان مجاهد احمد شاه مسعود د یو ځانمرګي برید پر مهال له سخت ټپي کېدو وروسته مړ شو . نن په دې اړه د روسیې د پوهنو اکاډېمۍ د ختیځ پېژندنې انستیتیوت له پوهنیز کارکوونکي «الېکساندر کنیازېف» سره مرکه شوې ده. کنیازېف له مسعود سره ښه پېژنګلوي درلوده، پر ۱۹۹۰ یمو ز کلونو یې په افغانستان کې ډېر ځله ورسره لېدنې کتنې کړې، په بېلابېلو سفرونو او جبهه کې ورسره ملګری وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: په افغانستان کې د شوروي کمپاین پر مهال مسعود زموږ پرضد جنګېده. دی کله او پر کومه شېبه زموږ ملګری شو؟

ځواب: د ۱۹۸۰ مو ز کلونو تاریخ تر اوسه لا نه دی لیکل شوی. ډېر لږ خلک پوهیږي او خبر دي چې د هغې جګړې پر مهال احمد شاه مسعود یو له هغو ډګري بولندویانو څخه وو چې د شوروي اتحاد له لوري ورسره پرله پسې خبرې اترې کېدې او هڅه کېده چې د همکارۍ اړیکي ورسره ټینګ شي. له هغه سره په پرله پسې ډول دوه اړخیز ګډ کارونه ترسره کېدل او ډېر ځله ورسره د ځایي پوخلاینې په اړه هوکړه لیکونه لاسلیک شوي دي. د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو د اتحاد د دفاع وزارت د کشف د لوی ریاست ډګرمن، چې نوم یې نه شم کولای یاد کړم، اوږده موده له احمد شاه سره یو ځای وو او هڅې یې کولې چې د شوروي پلوه ځواکونو پر لور یې رامات کړي. ده مسعود د شوروي ژوندانه له برياوو (لاسته راوړنو) او مارکسیزم-لېنینېزم له اثارو سره پېژانده. ...[...]

۸ / ۹ / ۲۰۱۱

د «فرغانه نیوز» نړیوال خبري اژانس. (۴۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب دویمه برخه

مسعود ، نښه يي توکي او قيمتي ډبرې

د روسيې فدراسيون د گمرک دولتي کومېټه

د ۲۵/۹/۱۹۹۷ نېټې ۴۴۷۵ / ۰۷ - ۰۷ شمېره رسمي ليک (مکتوب)

له افغانستانه د نښه يي توکيو د قاچاق په اړه

په اداره کې د شتو مالوماتو له مخې ، په افغانستان کې د پوځي - سياسي لانجې د ټولو په خپل منځ کې مخامخ شويو مخالفو لوريو يو له تر ټولو لويه مالي سرچينه د نښه يي توکيو توليد او سوداگري ده. د نښه يي اومو توکيو د پخولو کار او سمهال له پاکستان سره څېرمه قبايلي سيمې ته لېږدول شوی دی. له دې لامله ، چې د افغانستان د وگړيو ډېری برخه د کار او عايد نورې سرچينې نه لري ، د طالبانو مشري د نښه يي توکيو د توليد د بندولو په برخه کې کوم گامونه نه اوچتوي.

د روسيې خاورې او وړاندې لوېديځې اروپا ته نښه توکي د منځنۍ اسيا د دولتونو د خاورو له لارې په ترانزيټي ډول لېږدول کېږي . د نښه يي توکيو د لېږدولو تر ټولو لويې لارې دادي: اشکاشم - خروگ - اوش - مسکو - لوېديځه اروپا او عشق اباد - باکو - مسکو . د اومو نښه يي توکيو ، نيم چمتو شويو

(c) ketabton.com: The Digital Library

توکیو او چمتو شویو هیرویینو د پېرودلو کار په هېلمند ، کندهار ، غزني ، ننګرهار ، لوګر ، کندوز او کونړ کې ترسره کیږي.

داسې مالومات شتون لري ، چې جنرال مسعود [احمد شاه مسعود . ژ] د نېشه یي توکیو په سوداګرۍ کې لاس لري ، او دې لور ته د نېشه یي توکیو د رالېږدولو لپاره له تخاره د تاجکستان کولاب ته دهلیز نه کار اخلي . دغه توکي له تاجکستانه بیا روسیې او د همګډو ټولنې نورو هېوادو ته لېږدول کیږي . همدا راز له دوشنبې څخه اروپا ته د نېشه یي توکیو د لېږدولو کار د دوبی له لارې د "Tanzanian Airlines", هوایي چلند د دوو " ان - ۱۲ " ډوله الوتکو پر مټ تر سره کیږي . دا الوتکې د قیمتي ډبرو د صادراتو تر نامه لاندې په پټه د نېشه یي توکیو د لېږدولو کار کوي.

دا لیک په کار کې د کارولو لپاره د ادارې د سرپرست له خوا ولېږل شو .

ا . و . کلېپوف

د «یورا سېروېس» اوبپانه. (۴۲)

د قرغزستان د هېوادمشرۍ څوکۍ ته د نوماند «کوبانیچبېک توګوچبای اولو اپاس» له وینا څخه

د منځنۍ اسیا په سیمه کې ډېره اند ېښمنه وضعه رامنځته شوې. د منځنۍ اسیا دولتونو کورنی او بهرنی سیاست د ښکاره سیاسي او هغو ټولنیزو پروسو د ټولو څیزونو غبرګون نه کوي ، چې په دغو جمهوریتونو او هغوی ته نږدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځمکو کې پېښېږي . د منځنۍ اسيا د ډېری دولتونو د مشرانو له لوري بې غورۍ داسې حالت رامنځته کړی ، چې کېدای شي ډېر کړکېچن وبلل شي . د ۲۰۰۱ زېږدي کال تر پسرلي پورې د دغې وضعې وده کېدای شي چې په کارنده جګړه ييز پېر باندې بدل شي.

د دې دليل په پام کې نيولو سره ، زه غواړم په منځنۍ اسيا کې د اوسنۍ سياسي وضعې په اړه ښکاره سياسي څرګندونه وکړم او هغه دا چې:

لومړی: د اوزبکستان ، قزاقستان او قرغزستان د حکومتي پوځونو تر منځ ، د بېلابېلو وسله والو افراطي ډلو ، چې له تاجکستان سره سياسي تړاو لري (د اپوزيسيون د چينل له لارې) د وروستيو دريو - پېنځو کلونو په بهير کې پرله پسې کارنده جګړه ييزه مخامختيا روانه ده.

دويم: د هغو اورپکو ډلو ، چې د تاجکستان پر پلوۍ جنګيږي ، شمېر نن ورځ تر ۱۳۰ يو سلو دېرش زره کسانو پورې رسيږي ، چې لاندينۍ ډلې پکې شاملې دي:

- هغه افغاني جګړه مارې ډلې چې د احمد شاه مسعود تر لاس لاندې ، د افغانستان د خاورې په نږدې سيمو کې ځای پر ځای دي او د پلان له مخې په پرله پسې ډول د تاجکستان خاورې ته ننوزي ، چې شمېر يې نږدې ۸۰ زرو کسانو ته رسيږي ؛
- د تاجکستان په خاوره کې ، د تاجکستان د متحد اپوزيسيون وسله والې ډلې ، چې شمېر يې نږدې دېرشو زرو ته رسيږي ؛
- د اوزبکستان اسلامي غورځنګ ، چې شمېر يې نږدې پېنځو زرو ته رسيږي ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د تاجکستان پوځي وسله والې ډلې ، چې شمېر يې نږدې ۱۵ زرو ته رسيږي ؛

دريم : پوځي عمليات له ۴ تر ۷ زرو کسانو په شمېر سره ، د موسم د دوراني غونډال په پام کې نيولو سره ترسره کيږي . وسله والې ډلې له سنجول شوي تاکتيک څخه کار اخلي او په داسې اوپراتيفي ډلو وېشل شوې ، چې شمېر يې له ۱۵ تر ۱۰۰ کسانو پورې رسيږي. دوی د جيرگتال ، غرني بدخشان ولايت او قره تېگين درې په غرنيو سيمو کې ځای پر ځای دي.

د اوش ولايت ، د قرغزستان سويلي سيمې ، د اوزبکستان د خاورې يوه برخه ، او نږدې ټول تاجکستان د تاجکستان د متحد اپوزيسيون د جوړښتونو تر څارنې لاندې دي.

څلرم: په اوسني وخت کې د تاجکستان ، اوزبکستان او قرغزستان غرنيو سيمو ته په نږدې سيمو کې پوځي ډلې ، د وسلو او تخنيک زېرمتونونه چمتو شوي ؛ د قزاقستان خاورې ته د وسله والو پوځي ډلو د ننوتو اډه جوړه شوې ، چې پر راتلونکي مهال بيا له هغه ځايه د روسيې فدراسيون د تاتارستان او باشقورتستان جمهوريتونو ته ننوزي.

پېنځم : د دغو جگړه مارو ډلو سياسي او مالي ملاتړ ، د هغوی د کار او کارندتيا د سمبالولو چارې د ايران ، پاکستان او سعودي عربستان د ځانگړيو خدماتو له خوا ترسره کيږي. (دوی په کارنده توگه د دې چارو نوبت له تورکيې څخه په خپلو لاسو کې اخيستی دی) . د دې لپاره له داسې چينلونو څخه کار اخيستل کيږي ، چې د نېشه يي توکيو په نړيواله سوداگرۍ کې لاس لري ، لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود ، د تاجکستان متحد اپوزیسیون ، د اوزبکستان اسلامي غورځنګ ، او د تاجکستان هغه پوځي ډلې ، چې له آره د اسلامي افراط غوښتونکیو جوړښتونو تر څارنې لاندې دي .

منځنۍ اسیا د نېشه یي توکیو د سوداګرۍ پر یوه ترانزیټي ، د نړیوالې تربنګلتیا او ترهګرۍ د سرچینې په سیمه بدلیږي.

شپږم : په دې شرایطو کې رسمي تاجکستان او د هغه ولسمشر رحمانوف په ښکاره دا وس نه لري ، چې د تاجکستان د اپوزیسیوني مشر سید عبدالله نوري او د تاجکستان د متحد اپوزیسیون په وړاندې مقاومت وکړي ، ځکه دوی ته دا شونتیا ورکړ شوې ، چې د دغه هېواد د واکمنۍ په جوړښتونو کې ځای ونیسي.

د تاجکستان پر پوله د روسیې ۲۰۱ دوه سوه یو شمېره فرقه د څه شي لپاره جنګیږي ، په داسې حال کې چې ټول تاجکستان د اسلامي افراط غوښتونکیو ځواکونو ته بې جګړې تسلیم شوی ؟

اووم : په اوسني وخت کې وضعه موسمي فاکټور تم کړې ، ځکه چې د ژمي پر موسم ، د منځنۍ اسیا په غرنیو سیمو کې غاښي یا کوتلونه ، او نرۍ لارې واورو بندې کړې دي . په پسرلي کې به کارنده پوځي ننوتنې او وسله واله مخامختیا پیل شي.

اتم : وضعه تر یو بریده تر مثبت او سمونې اغېز لاندې راغلې. سربېره پر دې ، سوله ییزه دموکراتیکه لاره غوره شوې. د دې لپاره اړینه ده ، چې د قرغزستان مشر یو کارنده او پرېکنده سیاستوال شي. دا به وضعه په بنسټیز ډول بدله کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

، اسلامي افراط غوښتونکي به له ډاډمنې شاتنۍ جبهې او په ډېرو ستراتېجيکي لوريو کې به يې د جګړه ييزو کارندتياوو له شونتيا بې برخې کړي [...] .

بيشکېک ، ۲۳ / ۹ / ۲۰۰۰

د «سلاويانسکي مير» خبري اژانس اوبپانه. (۴۳)

د نېشه يي توکيو بهرنۍ پيسې

له تاجکستان څخه تر روسيې پورې دا بيه سل ګرايه لوړېږي

د يکشنبې پر شپه له افغانستان سره په ګډه پوله کې د تاجکستان د سنګير په سيمه کې ، د دغه هېواد د کورنيو چارو وزارت کارکونکيو د نېشه يي توکيو يوه بله جوپه نېولې ده . د نېشه يي توکيو له لېږدونکيو کسانو سره ۷۰ کيلوګرامه هيرويين نيول شوي. دا نېشه يي توکي پر راتلونکي لنډ مهال بايد لومړۍ قرغزستان او له هغه ځايه بيا روسيې ته لېږل شوي وای.

د روسيې د فدرالي سرحدي خدمتونو د مرستيال ريس ډګرجنرال " الېکسی کوژېونيکوف " په وينا ، په خو اشينۍ سره بايد وويل شي ، چې په دې وروستيو کې د تاجکستان په خاوره کې د دومره لويې جوپې (پارټۍ) نېشه يي توکيو نيول کومه کمپيښه خبره نه ده . په دې وروستيو ځو مياشتو کې د نېشه يي توکيو افغان لېږدوونکي ځانګړې کارندتيا ښيي. يوازې په جولای او اګست مياشتو کې ، پوله ساتو څه د پاسه ۳۰۰ کيلوګرامه هيرويين نيولي ، چې د دوو

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړو حجم د پولې پخواني او اوسني ټول ساتونکي هېښ کړل. د جولای پر ۲۴ د مسکو په نامه پوله ساتې ډلې ۱۵۰ کيلوګرامه هيرويين ونيول. د اګست پر ۱۵ د پولې په هماغه ځای کې د نېشه يي توکيو د لېږدوونکيو يوه ډله ونيول شوه ، چې هڅه يې کوله ۱۱۰ کيلوګرامه هيرويين د تاجکستان خاورې ته پورې باسي.

له افغان-تاجک پولې څخه نه يوازې هيرويين راتېرېږي . " الېکسی کوژيونيکوف " وويل ، چې د تېرې چهارشنبې (جمعې) پر ورځ پوله ساتو يو ټن اومه اپين ونيول. بې ښندې بايد وويل شي ، چې دا د سرحدي فدرالي خدمتونو په تاريخ کې د نېشه يي توکيو تر ټولو لويه نيول شوې جوپه ده. [...]

د پولې بشپړه بندونه په اصل کې ناشونې ده. د نېشه يي توکيو لېږدوونکي له هر ډول شونتياوو ، ان له ډېرې کوشنۍ شونتيا څخه هم کار اخلي. روسي پوله ساتي هره ورځ له ۷ تر ۱۰ پورې له پولې د راتېرېدو هڅې شنډوي. د دې هڅو ډېری يې د نېشه يي توکيو د لېږدونکيو له خوا کيږي ، خو د کشف ډلې هم پکې ليدل کيږي. دا ډلې تاجکستان ته د تېرېدو موخه نه لري ، بلکې غواړي پوه شی ، چې د پولې کومه برخه کمزورې ده. کله چې د پولې کمزورې برخه ومومي ، بيا نو د نېشه يی توکيو لېږدوونکي هماغه ځای ته ورځي. د جنرال " کوژېونيکوف " په وينا ، دا ډلې ډېرې ښې منظمې دي. په دغو ډلو کې د کشف کسان ، پنډيان او د پوښښ (حمايې) ډله شتون لري. د پوښښ ډله په افغان لوري کې پاتې کيږي او که چيرې د نېشه يي توکيو لېږدوونکي کسان پر سرحدي کمين وربرابر شي ، بيا نو هغوی پر پوله ساتو باندې سخت اور بلوي او خپل کسان حمايه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له افغانستانه د نښه يي توکيو د قاچاق په اړه د پوله ساتو اټکلونه او ارزونې ډېرې نا اراموونکې دي. د کشف د مالوماتو له مخې ، تاجکستان ته ځېرمه په افغان خاوره کې په ټنونو نښه يي توکي زېرمه شوي او تاجکستان ته د رالېږدولو لپاره چمتو دي. دا کومه هېښنده خبره نه ده. په افغانستان کې جګړه روانه ده ، او مخالف لوري ډېرو پيسو ته اړتيا لري. هم طالبان او هم احمد شاه مسعود په دې ډېر ښه پوهيږي ، چې د جګړه ييزو بوديجو يو له ډېرو لويو سرچينو څخه د نښه يي توکيو ډالر دي. د نښه يي توکيو تر ټولو ډېره نږدې او ګټوره لار د تاجکستان له پولې تېره شوې. د "الېکسی کوژېونيکوف" په وينا " شننه دا ښيي ، چې په افغانستان کې د يوه کيلوګرام نښه يي توکيو بيه په منځنۍ شمېر تخمينا ۷۰۰ ډالره ده . له پولې تر راتېرولو وروسته يې د يوه کيلوګرام بيه ۸۰۰ ډالره کيږي ، خو په دوشنبه کې يې بيا بيه له ۱۵۰۰ تر ۲۰۰۰ ډلرو پورې لوړيږي. په قرغزستان کې د هماغه يوه کيلوګرام بيه له ۲۰۰۰ تر ۷۰۰۰ ډالرو پورې ده، خو په روسيه کې يې بيا بيه ان تر اويا زره (۷۰۰۰۰) ډالرو پورې لوړيږي.»

فدرالي سرحدي خدمتونه وايي ، چې له همدې لامله خو هغه او دغه لوري هيڅ وخت نه غواړي ، چې د هيروييِنو د راتېرولو کار بند کړي. [...]

رومان اوکولوف، د «سېم دنی» اونيزه مجله، ۲۰۰۰ ز کال د سيپټمبر ۲، (۴۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شیطان خاوره

[...] تاسو خبر شئ چې مسعود ، چې پلویان یې د پنجشېر زمري په نامه یادوي ، د مهماتو ، د زغره وال تخنیک د اضافي پرزو او خوراکتوکیو لګښت په منظم ډول راکاوه. ده د دغه لګښت یوه برخه د هغو لعلونو (یاقوتو) څخه پوره کوله ، چې د نړۍ یو له ډېرو لویو کانونو څخه یې په پنجشېر دره کې دی. دا بشپړه شونې ده ، چې د لګښت یوه برخه یې پر نېشه یي توکیو پوره کوله. دغه نېشه یي توکي اروپایي هېوادو ته لېږدول کېدل. د هیروینو دغه پیسې په پټو عملیاتو باندې لګښتېدې او یا هم د ټاکلیو اشخاصو جېبونو ته تللې. په دې ډول مسعود نه یوازې چې د مسکو پوروړی نه دی ، بلکې له مسکوه یې یو ځل هم د نغدي مرستې د زیاتوالي هیله نه ده کړې. [...]

«ېفګېنی دوانوف» د جګړې د ګډون کوونکیو د ترهګرۍ ضد ټولنې «الفا» ورځپاڼه. د ۲۰۰۰ ز کال اکتوبر، (۴۹) ۱۰ ګڼه ، د «سپېڅناز-رو» اوبپاڼه، (۴۵)

کرېملین د نېشه يي توکیو له کاروبار کوونکیو سره ګډه برخه لري

روسي پوځیان له مسعود سره د نېشه يي توکیو په سوداګرۍ کې نږدې اړیکي لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خواشيۍ سره ، چې د ليکنې سرليک استعاره (کنايه) نه ده او کورټ هيجان راپاروونکې هم نه ده . زه غواړم هغه فاکتونه دلته ياد کړم ، چې ټولو ته څرګند دي ، خو ډېر يې نه غوړاي چې ويې وينې او ځان پرې پوه کړي.

زه د خپل هېواد-روسيې د تبعه په توګه غواړم خپل وګړنی دريځ څرګند کړم. کله کله د سړي زړه کيږي ، چې له روسي چاروا کيو سره همدردي وکړي. دوی ډېرې هڅې کوي، خو څه نه ترې جوړيږي. د نېشه يي توکيو پېښنه د ټولو لپاره په ډانګ پېيلې خبره ده. نه غواړم خبره اوږده کړم ، اصلي فاکتونو ته به راشم.

لومړی فاکټ. په اوسنۍ ټولنه کې نېشه يي توکي او د هغوی کارېدنه يو لوی غم دی. دې غم په روسيه کې ګواښوونکې مقياسونه خپل کړي دي.

په وروستيو لسو کلونو کې ، په روسيه کې پر نېشه يي توکيو د روږديو کسانو شمېر ، لکه څنګه چې تل کم ښودل کيږي ، ۱۲ ګرايه زيات شوی دی.

دويم فاکټ. د ټولو نېشه يې توکيو (په تېره بيا هيروييتو) غټه برخه روسيې ته له منځنۍ اسيا ، که کره وواېم له تاجکستانه راځي.

درېيم فاکټ. په تاجکستان کې د امام علي رحمانوف ، چې د کولاب له قبېلو څخه دی ، روسی پلوه رژيم د واک واګي په لاس کې لري. تاجکستان د همګټو هېوادو ټولنې غړی دی او هلته د روسيې پوځي اډې پرتې دي.

څلورم فاکټ. تاجکستان ته له افغانستانه نېشه يي توکي راځي. دا تصديق او تاييد په مسکو کې کوي. موږ به هم دا تاييد ومنو ، ځکه چې له دوی سره باندې (موافق) يو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پینځم فاکټ. پر ۱۹۸۹ ز کال له افغانستانه د شوروي پوځونو له وتلو وروسته ، شوروي پلوه هېوادمشر نجیب الله پر ۱۹۹۲ ز کال د ډګري بولندویانو له خوا راوپرزول شو ، خو له دې پېښې سره کورنۍ جګړه پای ته ونه رسېده ، بلکې تاجکستان ته هم پسې راواوښته. یو کال وروسته پر ۱۹۹۴ ز کال د هېواد په سویل کندهار کې د طالبانو غورځنګ راپیدا کېږي. دوی خلک دې ته رابولي ، چې په هېواد کې باید خونړۍ ګډوډۍ د اسلام سپېڅلي دین له لارې پای ته ورسیږي. اړینه ده وویل شي ، چې د افغانانو په منځ کې ګڼ شمېر خلکو له دوی ملاتړ ښکاره کړ.

دلته خبره یوازې د پاکستان له لوري د مالي سخاوت په اغېز کې نه وه ، هغه هېواد چې حکومت یې په رښتیا هم نه غوښتل ، د برهان الدین رباني داړه مار حکومت پر ځنګ ولري.

طالبان په هېښنده توګه ډېر ژر د افغانستان ټوله خاوره نیسي او د ۱۹۹۶ ز کال په سیپټمبر میاشت کې د ډګري بولندویانو حکومت له کابله پر شاه تمبوي. دا مهال افغانستان پر دوو برخو وېشل شوی وو.

د ډګري بولندویانو شمالي ټلواله ، چې احمد شاه مسعود یې تر ټولو اغېزمن ګڼل کېده ، د افغانستان د خاورې نږدې پینځه سلنه ، د هېواد په شمال کې غرنۍ سیمه ، چې له تاجکستان سره همپوله ده ، تر څارنې لاندې لري.

د شمالي ټلوالې وسله والې ډلې په ټوله کې له تاجکانو جوړې دي. (مسعود هم له توکمیز پلوه تاجک دی). د هېواد نوره خاوره د طالبانو تر لاس لاندې ده. دوی په ټوله کې پر پښتنو تکیه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې سره سم ، اړينه ده پر دې منښته وشي ، چې طالبان د شريعت په وړاندې د ټولو وګړيو د برابرۍ سياست په کارنده توګه په مخ کې نيسي ، چې د افغانانو نورې توکميزې ډلې هم ورو ورو د طالبانو لوري ته ورجلبيږي.

شپږم فاکټ. له افغانستان څخه د نېشه يي توکيو راتلونکی بهير شمالي ټلواله کنټرولوي . اړينه ده وويل شي ، چې له تاجکستان سره نږدې خاوره ، چې هيرويين ترې راځي ، د مسعود تر لاس لاندې ده.

لکه څنګه چې د " وېرسيه " ورځپاڼه د (۱۵ (۱۳۹) ګڼې په اووم مخ کې ، د " اندری چېرتانوف " د " ټول واک طالبانو ته ") په ليکنه کې خبر راکوي ، چې " د افغانستان د نېشه يي توکيو ډېری کارو بار کوونکي تاجکان دي . " شمالي ټلواله ، چې په بدخشان کې د طالبانو له خوا راايساره شوې ، په کومو پيسو جنګيږي ؟

د طالبانو مالي ملاتړ اسلامي سازمانونه ، او پاکستان کوي ، چې د خپلو شمالي پولو ساتنه يې په ګټه ده او تر دې څه موده مخکې پورې هم د «يونيکال» په نامه امريکايي نفتي کمپنۍ. اړينه ده وويل شي ، چې نېشه يي توکي پخپله د شمالي ټلوالې له سيمې څخه روسيې او اروپا ته ځي . دا هر څه پخپله ټوله موضوع روښانوي چې : د احمد شاه مسعود وسله والې ډلې ، د کولمبيايي چيريکيانو په څېر د نېشه يي توکيو د پلور له برکته سمباليږي.

اووم فاکټ. د پورته يادې شوې ليکنې ليکوال ليکي ، " روسيه د مسعود ملاتړ کوي " . وړاندې داسې لولو : " د دولتي دوما د صنعتي چارو د کومېټې مشر " انتون سوريکوف " ، پوځي ځانګړيو خدماتو ته نږدې سړی دی . دی وايي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود یوازې د روسیې د پټ ملاتړ له برکته کولای شي ، چې د طالبانو پر وړاندې مقاومت وکړي.

مسعود د افغانستان په شمال کې یوازې کوشنۍ سیمه تر کنترول لاندې لري. د "سوریکوف" په وینا ، د پنجشیر درې ته ، چې د مسعود ځواکونه پکې مېشت دي ، د روسیې له لوري خوراکتوکي ، پوځي تخنیک او وسله لېږل کیږي. همدا راز د کشف د لوی ریاست له خوا پوځي سلاکاران هم ور استول کیږي ، چې د نورو ټولو چارو په څنګ کې ، د جګړه ییزو عملیاتو مشري هم کوي. سربېره پر دې ، د تاجکستان د کولاب پوځي هوايي ډګر د مسعود د هوايي ځواکونو لپاره د اډې په توګه غوره شوی دی."

هماغه مسعود ، چې روسیې ته د نښه یي توکیو د بهیر څارنه کوي ؟!

زه د روسیې د یو تبعه په توګه غواړم وپوښتم: ولې ؟ رسمي پوښښ داسې وو ، چې: طالبانو د منځنۍ اسیا او روسیې د نیولو او هلته د اسلامي رژیمونو د راوستلو ګواښ کاوه. راځئ ، چې وضعې ته له رښتوني لیده وګورو. طالبانو په خپله خاوره کې اسامه بن لادن ته ځای ورکړی. د امریکا متحده ایالات وایي ، چې همدغه بن لادن د ۱۹۹۸ ز کال په اګسټ کې په ختیځه افریقا کې امریکایي سفارتونه الوزولي.

دې کار له امریکا سره اړیکي خړپړ کړل او متحده ایالاتو سملاسي پر افغانستان باندې د توغندیو ګوزار وکړ. پاکستان په امریکا پورې تړلی دی. طالبان دومره ځواکونه او پیسې نه لري ، چې منځنۍ اسیا دې سوبه کړي. په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړاو زموږ ځینې سیاستپوهان او چارپوهان وایي ، چې طالبانو څو واره دا خبره خلکو ته تر غوږ ورتېره کړې ، چې له روسیې سره کېدای شي جوړ راشي.

پر ۱۹۹۵ ز کال د روسي پیلوټانو ، چې شمالي ټلوالې ته د وسلې رسولو لپاره اجیر شوي ول ، ازادېدنه د دې ښه بېلګه ده...

دا خبره شکمنه ده ، چې یو نېستمن دولت ، چې په نړیوال ګوښې توب کې واقع دی ، دې د روسیې امنیت ته ګواښ پېښ کړي.

که چیرې د کرېملین حکومت په رښتیا له اسلامي اوښتونه (انقلابه) ډارېږي ، نو دا ډار یې بې ځایه دی ، ځکه په دې برخه کې ډار له شتمن او اغېزمن سعودي عربستانه په کار دی. [...]

۲۰۰۱ د جولای ۹

«الېکسی ایوانېنکو»، د روسیې تبعه، په ځانګړې توګه د «قفقاز-څېړنتر» اوبپانې لپاره. (۴۲)

د ولادیمیر پوتین ملګري د نېشه يي توکیو پر سوداګرۍ بوخت شول

[...] د ملګرو ملتو سازمان د نېشه يي توکیو د څارنې پروګرام د مالوماتو له مخې ، سږ کال په افغانستان کې د کوکنارو د کښت حاصلاتو د بشریت په اوسني تایخ کې لوړ ریکارډ وواهه او ۱۱۰ یوسلو لس ټنه سوچه هیرويين شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. د دې لپاره ، چې لوستونکی د دغه رقم په مانا ښه پوه شي ، تشریح کوو یې ، چې دغه حجم هیرویین د دووسوو میلیونو هغو پوډریانو یا په بله وینا په هیرویینو روږدیو کسانو ، چې د هیرویینو د کارونې یوکلنه مخینه ولري ، لپاره د یوه شواروز دوز (اندازه) جوړوي او بسنه کوي. یا هم نږدې د یو میلیون مزمنو روږدیو کسانو د یوه کال اندازه پوره کولای شي. سربېره پر دې ، د " خپلواک " افغانستان په لابراتوارونو کې څه د پاسه زر ټنه د لوړ څرنګوالي اپیین تولید شوي ، چې د نورو تخمینا پېنځو میلیونو پر نښه یي توکیو روږدیو کسانو لپاره د یوه کال کارونې اندازه ده.

پر ۲۰۰۰ ز کال دا رقم نږدې پېنځه ګرایه ټیټ وو ، او طالبانو ، چې د خپل دیني - سیاسي حیثیت په غم کې ول ، د خشخاشو د کښتونو د له منځه وړلو په لاره کې ځینې ګامونه پورته کړل ، هغه هم د هغو خشخاشو ، چې د دوی د تولیدوونکیو تر ځارنې لاندې نه ول. اړینه ده وویل شي ، چې پر ۱۹۹۹ زېږدي کال د افغانستان ټولې خاورې ، د هغو سیمو پر پرتله ، چې د شمالي ټلوالې تر ځارنې لاندې وې ، درې ګرایه کم اپیین تولید کړي ول. د ملګرو ملتو ټولنې د نښه یې توکیو د ځارنې پروګرام د مالوماتو له مخې ، یوازې احمد شاه مسعود پر ۱۹۹۹ ز کال نړیوال بازار ته په لسګونو ټنه هیرویین وړاندې کړل. ((څلور نهه لرونکي هیرویین)) ، مانا د لوړ څرنګوالي هیرویین.

هماغه مهال ډېرو شنونکو له ربښتونې وضعې سره د لویدیځ پروپاګنډ ناسموالی او نابرابروالی په ګوته کړ. د شمالي " ښې " ټلوالې د " بدو " طالبانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر پرتله ، اروپا او د پخواني شوروي اتحاد نه پاتې هېوادو ته دري گرایه زیات اپین او هیرویین ولېږدول ، خو پر دې ټولو باندې سترگې پټېږي. [...]

«ولادیسلاف شوریگین» ، ۱۵/۱۲/۲۰۰۲ ، د «اې. پي. ان» سیاسي خبرونو اژانس ، د ملي ستراتېجۍ د انستیتیوت پروژه. (۴۷)

د سي . ای . اې او مي– ۶ د نېشه يي توکيو سوداگر

د جرمونو ، جنايتونو د مسلو کارپوه او نامتو سياستپوه «ولاديمير فيلين» سره د مرکې يوه برخه:

پوښتنه: ايا مورږ پخوا د نېشه يي توکيو ترانزيټ تر څارنې لاندې درلود ؟

ځواب: څه به درته ووايم ؟ پر ۹۴ ز كال له پاكستانه افغانستان ته طالبان راغلل او د هېواد سويلي سيمه يې ونيوله. پر ۹۲ ز كال طالبان كابل ته ننوتل. دوه كاله وروسته دوی كندوز ته راغلل. هغه مهال احمد شاه مسعود ته يوازې پنجشېر او له تاجكستان سره پولې ته څېرمه كوشنۍ سيمه پاتې وه . پخپله په تاجكستان كې له كورنۍ جگړې وروسته كولابيان [موخه يې له امام علي رحمان څخه ده ، چې د تاجكستان له كولاب ولايت څخه دی. ژ] واک وځواک ته ورسېدل . دوی په بشپړه توگه له روسيې سره تړلي ول ، زمورږ له ۲۰۱ شمېرې فرقې سره يې تړاو درلود . مسعود هم له روسيې سره تړاو درلود . له ده سره زمورږ سلاكاران ول ، اكمالات يې زمورږ له لوري كېدل. د ده هوايي ځواكونه د كولاب په پوځي هوايي ډگر كې ځای پر ځای شوي ول. مانا دا چې هم مسعود او هم تاجكانو پر روسيې باندې بشپړه تكيه كړې وه. زمورږ اغېزډېر لوی وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتیا دا چې هماغه مهال په پامیر کې انگرېزان راپیدا شول ، که کره ووایو د اغا خان فوند راپیدا شو . دا یوه سیمه ییزه (ځایي) ښکارنده وه .

اوس به د " ځانگړیو توکیو " [نېشه یي توکیو . ژ] په اړه ویل وکړم . د دغو توکیو تر ټولو لویه برخه تل او اوس هم اروپا ته د ایران او تورکیې له لارې ځي . د تاجکستان له لارې هم ځي ، خو تر ۱۵ سلنې څخه یې زیاته برخه له دې لارې څخه نه ځي . [...]

الېکساندر ناگورنی

۱۴/۹/۲۰۰۴، د «پراودا اېنفو» اوبپاڼه. (۴۸)

له بېلاروسیې څخه لیک ، ۸ شمېره . د یوویشتمې پېړۍ «د اپینو جگړه» څوک پر مخ بیایي؟

[...] پخپله په افغانستان کې ، د امریکا له یرغله او د سیپټمبر د ۱۱نېټې له پېښنو لږ مخکې ، طالبي رژیم تر خپلې څارنې لاندې سیمو کې د نېشه یي توکیو پر کر بندیز ولگاوه او هر څوک چې به د نېشه یي توکیو پر کر ونیول شو د هغه لپاره یې د سولۍ (اعدام) سزا وټاکله . ملا عمر او د هغه خوسر بن لادن داسې وگڼله ، چې د " کایف " له لارې لاسته راتلونکې پیسې دوی د هر ډول ملگریو له مرستې پرته هم تر لاسه کولای شي .

شمالي ټلوالې او له هغه شمېره احمد شاه مسعود په پرله پسې ډول وسلې او پیسو ته اړتیا درلوده ، او دوی هم د نېشه یي توکیو له سوداگرۍ څخه ډډه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله . د مسعود لپاره دا داسې يوه وسيله وه ، چې د هغې پر مټ يې کولای شوای جگړې ته دوام ورکړي . فکر نه کيږي ، چې دی دې په بشپړه توگه په دې مسله پوه شوی وي ، چې وسلې ته تلپاتې اړتيا دی په څه ډول سيالۍ کې ښکېل کړ . مسعود نه غوښتل ، چې د " کايف " [نېشه يي توکيو . ژ] له لارې ورتلونکې پيسې له کوم چا سره ووېشي . ان د انگلستان له داسې ملگريو ، لکه اغا خان سره يې هم نه غوښتل چې دغه پيسې ووېشي . لکه څنگه چې وايي ، ملگرتيا ، ملگرتيا ده ، خو پيسې بېل څيز دی ... احمد شاه مسعود ، چې په ښکاره " د امريکا د ملگريو " په شمېر کې نه گڼل کېده ، ناڅاپه ووژل شو . مالومه نه ده چې ځانمرگي د چا له خوا ورلېږل شوي ول ، هغه هم په امريکا متحده ايالاتو کې د نړيوالې سوداگريزې منځۍ پر اسمان څکو ودانيو باندې له بريده څو لسگونه ساعته مخکې ... [...]

۲۰۰۴ / ۱۱ / ۲۹ ، د «پوليميک ټکی رو» اوبپانه . (۴۹)

د يوويشتمې پېړۍ «د اپينو جگړه»

[...] مسعود ډېرو خلکو ته مزاحمت کاوه ، تر هر څه ړومبی طالبانو ته ، په همدې ډول بن لادن ته هم مزاحم وو ، ځکه بن لادن د طالبانو روحاني مشر او همهال خزانه دار (زېرمه وال) وو . د مسعود او بن لادن تر منځ له پخوا څخه د افغانستان د اصلي ژوغورنکي لقب پر سر سيالۍ شتون درلود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود تل وسلې او پیسو ته اړتیا درلوده ، او د نېشه یي توکیو له سوداګرۍ څخه یې ډډه نه کوله. له دغې سوداګرۍ څخه د ده کلنی عاید په ځینو کلونو کې نیم میلیارد ډالرو ته رسېده. [...]

میخاییل نیکولایف

د «سبم دنبې» اوونیزه خپرونه، د ۲۰۰۵ زېږدي کال د جنوري ۲۷ ، څلورمه ګڼه. (۵۰)

مثلث ، میاشت او لانجې

[...] په زړه پورې خبره داده ، چې د شوروي اتحاد د پوځونو له وتلو وروسته ، د کورنۍ جګړې لا تودېدو نویمو کلونو کې په افغانستان کې د نېشه یي توکیو تولید کم شو . د طالبانو رژیم ، چې په ټوله نړۍ کې ډېر سخت غندل کېده او زموږ له خوا هم ، پر ۲۰۰۰ زېږدي کال وکولای شول ، چې د سختو ګامونو په اوچتولو سره د نېشه یي توکیو تولید کورټ بند کړي. په داسې حال کې ، چې زموږ لپاره د په زړه پورې او جالبو احمد شاه مسعود او دوستم تر څارنې لاندې سیمه کې د نېشه یي توکیو تولید مخ پر زیاتېدو وو ، او اوس چې د امریکا متحده ایالاتو پوځونه په افغانستان کې شتون لري ، هم وده کوي. کله چې د پنج سیند له غاړو څخه د روسیې پوله ساتي رالرې شي ، بیا به نو د زرینې میاشتې لپاره سم زرین وخت راشي. [...]

پاول کوزمېنکو ، اېکاتېرینه ستېپانووا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «نېزاویسیمایا گزېټه» ورځپاڼه، د ۲۰۰۵ / ۴ / ۷ نېټې ګڼه. (۵۱)

د یو میلیون ډالرو بې سده کوونکي پوډر

د ښو طرحه شویو عملیاتو په پایله کې د پیټربورګ څارندویو وکولای شول ، چې د نېشه یي توکیو یوه ډله سوداګر ونیسي. له دغې ډلې سره پېنځه د برش نیم کیلوګرامه هیرویین نیول شوي ، چې ټوله بیه یې څه د پاسه یو میلیون ډالر کیږي. د شتو مالوماتو له مخې ، نیول شوي کسان د یعقوب سلیموف د نېشه یي توکیو د مافیایي ډلې غړي دي. یعقوب سلیموف د شوروي اتحاد د کلونو پر مهال دوه ځلي د جنسي تېري او لوټمارۍ پر جرم محاکمه شوی دی. د دغه سړي په مشرۍ پر ۱۹۹۰ زېږدي کال په دوشنبه کې روسي ژبې وګړي ووهل شول او لوټ شول. دی وروسته د خپلواک تاجکستان د کورنیو چارو وزیر او هممهال د تاجکستان د ګمرک د دولتي کومېټې مشر شو.

همدا درې کاله مخکې د سانت پیټربورګ د نېشه یي توکیو سوداګري د ازربایجانیانو په لاس کې وه ، خو د څو میاشتو په بهیر کې ټول حالات بدل شول . د طالبانو له خوا د افغانستان د نږدې ټولې خاورې نیول ، د دوی د مخالف تاجک احمد شاه مسعود او د هغه د ملګریو د تاجکستان د اسلامي بنسټپالو د نېشه یي توکیو د سوداګرۍ او لېږدولو دودیزې لارې بندې کړې. لکه څنګه چې دوی ماته وخوړه ، نو یې په خپل وار په شمال کې د سلیموف د نېشه یي توکیو د سوداګرۍ پر ډلې لارې تنګې کړې. سلیموف بیا د ازربایجانیانو تر لاس لاندې سیمو ، د پیټربورګ پر شمول ، پر نیولو لاس پورې کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰۰۹ / ۱۰ / ۲ ، د « مارک-ادېگی» اوبپانه. (**۵۲**)

د اوباما د نېشه يي توکيو د لېږد کرېملين لاره

[...] کرېملين دا زړه ونه کړ ، چې په افغان جګړه کې د امريکا متحده ايالاتو په پلوی، مخامخ ورګډ شي. ده ته دا مهال ورستېدونکی ققفاز ور په برخه شوی وو . له افغانستانه د جستي تابوتونو راتګ او د طالبانو له لوري په روسيه کې د چاودنو د پېښو په وړاندې غبرګونونو کولای شول ، چې نه اټکلېدونکې پايلې ولري . خو اړينه ده وويل شي ، هغه غرونه ، چې د شوروي سوسياليستي جمهوريتونو اتحاد لپاره تباه کوونکي ول ، هغوی د " برېژنف " ميراث خوړونکي ډېر زيات ځانته راجلبول. لکه څنګه چې مالومه ده ، شوروي پوځونه پر ۱۹۸۹ ز کال له افغانستانه راوتلي . د طالبانو غورځنګ پر ۱۹۹۴ ز کال راپيدا شو . د هغه ډېرو مشرانو د " محدودو ټولګيو " پر وړاندې جګړه کړې ، خو طالبانو د يوه سازمان په توګه نه شو کولای چې له شوروي اتحاد سره کومه لانجه ولري او له روسيې سره يې هم کومه لانجه نه درلوده .

له مسکو سره د طالبانو سرسخت دوښمن ډګري بولندوی احمد شاه مسعود او د هغه همقومي له طالبانو مخکې د افغانستان هېوادمشر برهان الدين رباني جګړې ته دوام ورکاوه . لکه څنګه چې دوی دواړه له توکميز پلوه تاجکان ول ، دواړو د تاجکستان په کورنۍ جګړه کې کارنده برخه درلوده . د روسيې ضد " اسلامي ـ دموکراتيکې " ټلوالې ، چې جنګيالان يې په تاجکستان کې د روسي ژبي وګړيو په له منځه وړلو کې خورا تکړه ول ، د همدغه رباني او مسعود

(c) ketabton.com: The Digital Library

تګلارې ته ځان عيار کړی وو . د مجاهدينو مشرانو له دوی سره د وسلې او بشري ځواک مرستې کولې او همهال يې د روسيې پر لوري د نښه يي توکيو د لېږد او ترانزيټ په چارو کې ورسره ملګرتيا کوله . حکومتي پوځونو ، روسي پوله ساتو او د روسيې ۲۰۱ شمېرې موتوريزه فرقې له جنګيالانو سره سختې جګړې پر مخ ببولې ، چې ناڅاپه طالبانو د مسعود او رباني د جبهې پر شاه ګوزار وکړ .

داسې برېښېده ، چې د کرېملين لپاره به دا منطقي وي ، چې که چيرې د خپلو سرسختو دوښمنانو په ځپلو کې مرسته ونه کړي ، نو لږ تر لږه طالبانو ته خو مزاحم نه شي . برعکس مسکو په بېړې سره مسعود ته د وسلو لويې جوپې ورولېږلې او پر ۱۹۹۷ زېږدي کال يې د تاجکستان ولسمشر په دې راضي کړ ، چې د واک په جوړښتونو کې اپوزيسيون ته هم ځای ورکړي . هغه وو ، چې تر ټولو لويه برخه د مسعود نږدې ملګري ډګري بولندوی ميرزا ضيابف ته ورسېده او د بېړنيو چارو وزير شو . ښکاره خبره ده ، چې [د تاجکستان . ژ] د بېړنيو چارو وزارت سملاسي د ضيابف د جنګيالانو پر اډه بدل شو . ده خپل کسان نه يوازې د خپلو دوښمنانو د له منځه وړلو او له احمد شاه مسعود سره د مرستې په برخه کې کارول ، بلکې قرغزستان او اوزبکستان ته يې د اسلامي اوښتون د صادرولو لپاره هم کارول ، د هغې ايډيولوجۍ د پلي کولو لپاره ، چې طرحه کوونکی يې د ده پخوانی ملګری ، د اوزبکستان د اسلامي غورځنګ مشر جمعه نمنګاني وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کرېملين دې سياست " خپل ووهه ، چې پردي وډار شي " تاشکند په غوسه کړ او پر ۱۹۹۹ زېږدي کال اوزبکستان په روسي ضد سازمان " گوام " (GUAM) ، يانې د دموکراسۍ او وتېندويې ودې په خاطر سازمان کې شامل شو . طالبان هم سخت په غوسه شول او د مسکو له لوري د مسعود د ملاتړ په ځواب کې يې له چيچيني بېلتون غوښتونکيو سره مرستې پيل کړې. له بنه مرغه د دغې مرستې کچه دومره لويه نه وه ، خو تر ټولو بده يې لا په مخ کې وه . وروسته له هغه ، کله چې د ناټو پوځونو له شوروي هوايي دهليزونو نه په کار اخيستنې پر ۲۰۰۱ ز کال پر افغانستان تېرى وکړ او طالبان يې غرونو ته وشړل ، له افغانستانه د هيروينو بهير ډېر گرايه لوړ او زيات شو . [د روسيې . ژ] د نېشه يي توکيو د څارنې د فدرالي ادارې مشر " ويکتور ايوانوف " په څه موده مخکينۍ مرکه کې د نېشه يي توکيو دغه زياتوالى ۴۴ گرايه ياد کړ . ځينې نور يې بيا ان تر دې هم زيات بولي . [...]

۲۰۰۹ / ۱۲ / ۱۵ ، يوري نېرسېسوف

د «اى. پي. ان» د سياسي خبرونو اژانس اوبپانه. (۵۳)

د مسعود له وروستۍ مرکې څخه

[...] د ځينو مالوماتو له مخې ، احمد شاه مسعود په افغانستان کې يو له ډېرو شتمنو کسانو څخه وو . دى د قيمتي ډبرو د کاروبار مشر او خاوند وو [...]

د «ابم.کا» (مسکوفسکي کامسامولېڅ) ورځپانه، د ۲۰۰۱ زېږدي کال د سيپتمبر ۱۷. (۵۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوښمن «پنجشېر زمري» په ياد

[...] په افغانستان کې د احمد شاه مسعود د وسله والې ډلې پرضد لومړنې عمليات ، چې شورويان په افغانستان کې ول ، د ۱۹۸۰ زېږدي کال په اپرېل کې ترسره شول. دا هغه مهال وو ، چې د ده وسله والو ډلو به په پر له پسې ډول ، هره ورځ د کابل او ترمز تر منځ لاره کې پر افغاني او شوروي پوځي کاروانونو بريدونه کول.

د کشف د مالوماتو له مخې د مسعود د وسله والې ډلې شمېر د لسو زرو په شاخوا کې وو ، چې ډېری يې له ځايي خلکو نه ول.

په پنجشېر کې د عملياتو د ترسره کولو لپاره درې شوروي کنډکونه ، چې يو موتوريزه ، دويم پراشوتي - دېسانت ، درېيم د ديسانت - يرغليز کنډک او دوه افغاني کنډکونه ول ، بېل شول. همدا راز د افغانستان د دولتي امنيت او گوندي کارندويانو کوشنۍ ډلې هم ورسره ملگرې وې.

جگړه ييز عمليات گړندي ول او يوازې څلور ورځې يې دوام وکړ. ياغيانو ته د سر ډېر زيان ورواوښت. اړينه ده وويل شي ، چې د وژل شويو کسانو په شمېر کې گڼ شمېر ملکي سوله ييز وگړي هم ول ، چې تر دې مهاله يې د شوروي وسلې زور لا نه وو زغملی. دې کار مسعود دې ته اړ ايست چې په افغانستان کې د شوروي پوځونو له بولنتون (قوماندانۍ) سره پټ هوکړه ليک لاسليک کړي. په دغه هوکړه ليک کې ده داسې ژمنې وکړې ، چې د حکومتي او شوروي پوځونو پرضد به دوښمنانه کړنې نه ترسره کوي. د دې په ځواب کې ده ته دا ژمنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وشوه ، چې پر پنجشېر باندې به هوايي گوزارونه نه کيږي ، د ده کاروانونه به درې ته د ننوتو او له هغې څخه د وتو لپاره پرې ښودل کيږي. که چيرې احمد شاه مسعود له نورو سيالو وسله والو ډلو سره په وسله وال ټکر کې ښکېل شي ، نو د ده له وسله والو ډلو سره به د هوايي او توپچي ځواکونو مرسته کيږي.

د دغه هوکړه ليک د اعتبار موده د ۱۹۸۲ ز کال په مې کې پای ته رسېده. په ټوله کې دواړو لوريو خپلې ژمنې مراعتولې . مسعود د لويو لارو په اوږدو کې ورانکاري بنده کړه او ټول پام يې په پنجشېر کې د دفاعي ، سنگريزو اړخونو او د خپلو وسله والو ډلو پياوړي کولو ته واړاوه.

اړينه ده وويل شي ، چې مسعود د وسله وال مقاومت په ټول پېر کې [د افغانستان. ژ] له دولتي واکمنۍ سره تړاو ټينگولو ته نه حاضرېده.

مسعود د افغانستان د دموکراتيک جمهوريت په حکومتي او گوندي اورگانونو کې د خپلې څارگرۍ پراخه شبکه جوړه کړې وه . ده خپله د کشف ضد اداره جوړه کړه. [...]

له نورو ملي گوندونو څخه يې بېل خپلواک سياست چلاوه او وسله والو ډلو يې له اره پر کوټلې وټندوی (اقتصادي) بنسټ او پر هغه مرسته تکيه درلوده ، چې د عربي هېوادو او چين له خوا له ده سره کېده. خبره دا ده ، چې په پنجشېر دره کې د زمردو ډېر شتمن کانونه شتون لري ، او په بدخشان ولايت کې هم د لاجوردو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قیمتي ډبرو د را ایستلو ځایونه د هوایي دفاع ځواکونو ، "د . ش . کا " ، د " پي . ز . ار . کا " ، " ستریلا -۲ " ، ستېنگر او " ز . گ . و " توغندیو او ماشینگڼو په واسطه ساتل کېدل.

د زمردو د راایستلو لپاره چاودنې د شپې پر مهال کېدې. درونند فزیکي کار په ټوله کې شوروي یرغملو ، او د افغانستان د حکومتي پوځونو پوځي یرغملو کاوه. خو د شوروي یرغملو په وړاندې د مسعود چال چلند د نورو وسله والو ډلو د مشرانو له چال چلند څخه توپیر درلود . ده یرغمل نه شکنجه کول او ریشخند یې پرې نه واهه.

اړینه ده یادونه وشي ، چې اوس خو مالومه شوې چې د مسعود د ساتندویانو بولندوی روسی وو . کېدای شي ، چې له همدې لامله به د شوروي یرغملو په وړاندې د مسعود چلند داسې وو ، لکه پاس چې یې په اړه یادونه وشوه ، خو د ځینو نورو کیسو پر بنسټ برعکس ویل کیږي ، او هغه دا چې یرغمل به یې په وحشیانه ډول شکنجه کول.

د قیمتي ډبرو د راایستلو د کارونو مشري پرانسي او لوېدیځو جرمني انجنیرانو کوله. د قیمتي ډبرو د راایستلو په چارو کې جاپانی برمه یي تخنیک کارېده.

پر ځای ده وویل شي ، چې کابل ته نږدې د څرخي پله زندان لوید یځو جرمنیانو جوړ کړی ، البته د هغه مهال د وروستي او نوي تخنیک په کارولو سره . دغه بندیخانه یوه له ډېرو لویو او تر اوسه پورې ښو ساتل شویو بندیخانو څخه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قيمتي ډبرو له پلور څخه ټولې ورتلونکې پيسې د احمد شاه د وسلې او د دفاعي ځايونو د جوړولو لګښت پوره کاوه. يوازې په هند ، پرانسه او پاکستان باندې د څه د پاسه پينځو ميليونو ډالرو په بيه زمرد پلورل کېدل.

همدا راز د بدخشان د لاجوردو او سيلان (ګرانات) راايستنې او پلور ، او پخپله په افغانستان کې له هغوی څخه د غميو او نورې ګاڼې جوړولو ډېره ګټه ورکوله . له شوروي افسرانو څخه داسې کسان ډېر لږ ول ، چې شوروي ته د راستنېدو پر مهال دې چکونه ، د سيلان غاړه کۍ او يا له نورو کمپېښه منرالونو څخه کوم څه له ځان سره يو نه سي. هغه شترنج (شطرنج) چې له څو بېلابېلو نيم قيمتي ډبرو او منرالونو څخه جوړېده ، ډېر شيک او قيمت وو.

احمد شاه نور لګښتونه د ځمکو له خاوندانو څخه د خوراکتوکيو له راټولولو ، له دولتي مامورينو څخه د باج ، له پوځيانو څخه د نغدو پيسو ، د کورنيو چارو وزارت له کارکوونکيو او سوداګرو څخه د پيسو پر راټولولو پوره کول. يو څه وسله يې هم پر شوروي او افغان حکومتي پوځي کاروانونو باندې د بريدونو په پايله او له پوځي خدمت څخه تښتېدونکيو کسانو له لارې تر لاسه کوله. [...]

ښځي پټ مالومات:

احمد شاه مسعود د انقلاب ضد يو له ډېرو اغېزمنو مشرانو څخه دی . د افغانستان د خلق دموکراتيک ګوند او حکومت سرسخت مخالف دی او دوی خپل دوښمنان بولي . ډېر کارنده ملتپال دی . د مخکښو پانګوالو هېوادو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

استازیو سره ټینګ اړیکي لري ؛ له پرانسویانو سره ځاني اړیکي له ډېرې لېوالتیا سره ټینګوي ، پر پرانسي او انګرېزي ژبو رواني خبرې کولای شي.

د سازمانولو ښه قابلیت لري. د لویې یاغي ډلې د مشرۍ چارې په ډېر ښه ډول پر مخ بیایي. با انرجي دی ، تکړه دی ، پرېکنده دی. ټاکلیو موخو ته د رسېدو له لارې ببېرته ستنېدونکی نه دی. ژمن دی ، پر ورکړې ژمنه او خبره ولاړ دی.

خپلې کارندتیاوې په ډېر مهارت سره پټوي . پټ او بااحتیاطه دی ، شهرت غوښتونکی او واک وځواک ته د رسېدو ډېره لېوالتیا لري. د ده د نږدې کسانو د شننې په پایله کې اړینه ده وویل شي ، چې دی تر لاس لاندې کسانو باندې په هیڅا بشپړ باور نه لري...

پر یو ځای تلپاتې منځی نه لري. د خپل موقعیت ځای تل بدلوي. دینداره دی ، د اسلامي ژوند طرز په کوټلې توګه مراعتوي. په عادي ژوند کې یې ساده والی شتون لري. د ستونزو پر وړاندې کلک دی. ساده او عادي کالي اغوندي. ځاني وسله یې د " اکسو " کونداغ قاتېدونکې ماشینګڼه او توپانچه ده...

(د مسعود په اړه دوسیې څخه)

پر ۱۹۸۴ ز کال د افغان مشرتابه په ډېر ټینګار سره پرېکړه وشوه ، چې په پنجشېر کې پراخ پوځي عملیات ترسره شي. ډېر وروسته بیا دا مالومه شوه ، چې د شوروي مشرتابه له پټو نیتونو سره سره ، د عملیاتو په اړه خبر مخکې له مخکې مسعود ته رسېدلی وو . د دغو عملیاتو د ترسره کولو ټولو نقشه او په هغې کې د جګړه ییزو عملیاتو د ترسره کولو ځایونه او پلان د احمد شاه مسعود

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس ته ورغلل. دې کار ده ته دا شونتیا ورکړه ، چې د عملیاتو له پیل نه مخکې له پنجشېر څخه وګړي او خپل ډېری وسله وال کسان چاریکار ، اندراب ، نجراب او نورو شمالي سیمو ته وباسي.

عملیات هغه مهال پیل شول ، کله چې په دره کې هیڅوک هم پاتې نه ول ، ځکه خو دوی ته دا سې کوم ډېر د سر زیان وانه وښت. [...]

۱۹/۱۱/۲۰۰۷، «موسکالېنکو لیونید ګریګورېویچ»، د وروستیو جګړو د ګډونوالو پنځونه. د «ولادیمیر ګریګورېف» په نامه اوبپانه. (**۵۵**)

بن لادن ډېر ارزښتناک لاس له لاسه ورکړ

جنرال دوستم د نوي پوځي بري جشن نیسي ، ځکه ، د کندزو د د فاع پر مهال ترهګر جمعه نمنګاني وژل شوی دی . نمنګاني د شوروي اتحاد په دیسانت پوځونو کې خدمت پیل کړی وو ، چې وروسته د بن لادن ملګری شو . دی د اوزبک ولسمشر کریموف سرسخت دوښمن ګڼل کېده او د وژل شوي احمد شاه مسعود سوداګریز انډېوال وو .

[...] د خپرو شویو اوازو له مخې ، په افغانستان کې د امریکا متحده ایالاتو له لاسوهنې مخکې ، نمنګاني له چالاکۍ نه په کار اخیستنې سره له شمالي ټلوالې او طالبانو سره اړیکي ټینګ کړل. وروستیو نمنګاني ته د هیرویینو د ورکولو کار سمبال کړی وو . نمنګاني د مسعو له تر لاس لاندې خلکو سره په ګډه د سرو زرو او قیمتي ډبرو د قاچاق کار کاوه. [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماریيا ځوښتکووا

۲۰۰۱/۱۱/۱۹، د ګزېته ټکی رو اوبپاڼه. (۵۲)

افغانستان کولای شي، ټولې نړۍ ته مس، وسپنه او زمرد ورکړي

[...] په افغانستان کې جګړې د دغه هېواد په ځمکپوهنه (جیولوجۍ) کې جدي بدلونونه رامنځته کړي دي. په کابل کې شوروي پلوه رژیم نه شو کولای، چې ټول هېواد تر خپلې څارنې لاندې راولي، نو هغه وو چې د زرګرۍ او مو توکيو په زېرمه ځايونو کې، د دغو توکيو نامسلکي را ایستنه پيل شوه. قیمتي ډبرې "د ګروهې مبارزینو" لپاره د عاید په یوه له ډېرو لویو سرچینو بدله شوه. د بدخشان ولایت په لاجوردو کانونو کې ۲۴ ساعته کار روان وو. د ورځې به يې ډبرې راایستلې او د شپې له خوا به دلته له پاکستانه چورلکې راتلې، قیمتي ډبرې به پکې باربدې او بېرته به الوتلې. د پنجشېر درې زمردو هم مجاهدینو ته ډېرې غټې پیسې پر لاس ورکړې. دلته د زمردو د کاروبار کنترول د ډګري بولندوی احمد شاه مسعود په لاس کې وو. زه يو ځل د نویېمو زېږدي کلونو په پای کې پنجشېر ته ولاړم او هلته مې د خینج د زمردو کان له نږدې ولید، چې تر اوسه لا کار پکې روان دی. د کان بڼه داسې ده، چې ګڼ شمېر سوري (سمڅې) لري، چې د غره پر اړخ کې ښکته ژورې تللې دي. د ډبرو د را ایستلو میتودونه ډېر ابتدایي دي: اړخونه او پاڼونه چاودول کیږي، وروسته له هغې ورته خلک ورځي، هغه ځای ګوري او د زمردو ټوټې پکې لټوي. چاودنې زمرد ماتوي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوټې کوي يې ، خو د را ايستنې دغه داره مار مېتود هم مجاهدينو ته ډېر لوی عايد ور په برخه کوي. د عربي رسنيو د مالوماتو له مخې ، د دغو قيمتي ډبرو د سوداګرۍ له لارې دوی په کال کې تر سلو ميليونو ډالرو پورې پيسې تر لاسه کوي. دغه قيمتي ډبرې په ټوله نړۍ کې خپرېږي. د افغاني قيمتي ډبرو د کانونو لړه اوڅارتيا هم د ډبرو پر بيه کوم منفي اغېز نه ښندي او په اروپا کې منځګړي سوداګر دغه قيمتي ډبرې ډېرى مهال د کولمبيا د ډېرو ښو او لومړۍ درجه زمردو په نامه پلوري. [...]

دميتري ګلومسکوف، الما اتا

د «فرغانې» خبري اژانس اوبپانه. (۵۷)

د شمالي ټلوالې پخوانی غړی هيله لري چې د زمردو سوداګري به د افغانستان په وټندويه بيا رغاونه کې بنسټيز رول ولوبوي

د شمالي ټلوالې لړ اوڅار غړی او د احمد شاه مسعود له نږدې خلکو څخه يو کس رشيد محمدي لس کاله کيږی چې د زمردو سوداګري کوي. محمدي هيله لري چې افغانستان به په سيمه ييزه سوداګرۍ کې خپل دريځونه بيا خپل کړي او د قيمتي ډبرو د ګڼ شمېر کانونو درلودونکي هېواد درجه به وګټي. محمدي اوسمهال په عربي متحده اماراتو کې د افغانستان د ديپلوماتيک استازي څوکۍ لري. دی وايي چې د شوروي اتحاد د يرغل په کلونو کې دی ۱۲ کلن وو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود ته به يې ډوډۍ وروړله . د پنجشېر له تاجکانو ښخه ، د مسعود ځينې پخواني پلويان او سمهال د حامد کرزي په منځمهاله حکومت کې لويې څوکۍ لري . محمدي وايي ، وروسته له هغه چې واک ته ورسېد ، نو ده داسې لار ومونده چې د شمالي ټلوالې د امنيت ساتلو لپاره وسله او چورلکې رانيسي . د پيسو لويه سرچينه همدغه د زمردو سوداګري وه ، ځکه چې زمرد په افغانستان کې ښه ډېر دي . محمدي د افغانستان په شمال کې په هندوکش ولايت کې [دلته ليکوال تېروتنه کړې ، په افغانستان کې د هندوکش په نامه ولايت نشته ، کېدای شي موخه يې د هندوکش غر وي . ژ] په وسله باندې د زمردو د بدلولو پټو سوداګريزو معاملو په اړه بيان وکړ . ۳۲ کلن محمدي وايي ، چې دی د دغسې دندې له ترسره کولو سره روږدی شوی ، چې د هغې په ترسره کولو کې سړی ډاګيزه او افشا نه شي . دی په يوه داسې کورنۍ کې لوی شوی ، چې د مسعود يانو له کورنۍ سره يې ټينګ تړاو درلود : پر ۱۹۸۸ زېږدي کال د ده خور پر احمد مسعود واده شوه . محمدي وايي ، چې د ده [احمد شاه مسعود . ژ] ونډه داوه ، چې له برکته يې د زمردو سوداګري سمبال شوه . د قيمتي ډبرو په نړيوال بازار کې افغان زمرد د کولمبيايانو تر اغېز لاندې د کولمبيا د زمردو په نامه پلورل کېدل . نوموړی وايي ، چې په بازار کې خرابه وضعه له دې لامله هم نوره خرابېده ، چې افغانانو زمرد په داړه ماريۍ او بربريت ډول سره را ايستل . د زمردو د راايستلو ځای به يې په چاودېدونکيو توکيو الوزاوه ، چې دې کار زمرد ماتول او له منځه يې وړل . د مسلکي کسانو له خوا د ځانګړيو سامان الاتو په واسطه د دغو زمردو د را ايستلو او نه ماتېدو په صورت کې هغوی پر اروپايي غمي جوړونکيو او زرګرانو باندې ښه پلورل کېدای شوای .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود چې د زمردو د پلور له لارې پر ډېر لوی عاید او ګټې باندې ډاډمن شو ، نو يې د سوداګريزې عملياتي ستراتېجۍ د جوړولو لپاره يوه ډله راټوله کړه. په دې برخه کې د ده اوښی محمدي يو تر ټولو ډېر لوی سوداګر شو. محمدي کويټ ته ولاړ ، هلته يې عربي ژبه او ادبيات زده کړل ، وروسته د ۱۹۹۰ يمو کلونو په سر کې سعودي عربستان ته ولاړ. پر ۱۹۹۲ ز کال د جګړه ييزو عملياتو له سختېدا وروسته يې زده کړې پرې ښودې ، او ځان يې په بشپړه توګه سوداګرۍ ته ځانګړی کړ. محمدي (EurasiaNet) (يور اسيا نېټ) اوبپانې ته وويل ، چې غرونو ته يې د يوه سفر پر مهال ، د شمالي ټلوالې د کشف له خدماتو او د پنجشېر له واکمن سره يو ځای د سوداګرۍ شبکه جوړه کړه. ده پر دريو ژبو ښې خبرې کولې ، پر نړۍ باندې يې سفرونه کول ، او ټوله اروپا يې تر پښو تېره کړه ، تور «کېپس» ديپلومات بکس به يې په لاس کې وو. په دغه ديپلومات کې به يې د پنجشېر د زمردو بېلګې له ځان سره ګرزولې. د شمالي ټلوالې مشر ډاکتر عبداله عبداله ، [عبدالله د شمالي ټلوالې مشر نه دی. ژباړن] چې اوس د افغانستان د بهرنيو چارو وزير دی ، داسې ګڼي ، چې د محمدي له برکته د مسعود ځواکونو ته پېنځه ميليونه ډالر رسېدلي دي. [...] محمدي وايي ، لکه څنګه چې اوس افغان حکومت هڅې کوي ، د ماليې او نورو سوداګريزو عايداتو ته يو مرکزيت ورکړي او ويې اوډي ، شمالي ټلوالې پر خپل مهال هڅې کولې ، چې د زمردو له سوداګرۍ څخه ډېره ګټه تر لاسه کړي. نوموړی وايي ، چې مسعود د بيو څارنه (کنترول) لرې کړه ، په دې ډول چې خپلواک سوداګر ونه شي کولای ښکته پورته يې کړي. له دې سره سره ، چې په افغانستان کې نه حکومت وو ، نه بانکي غونډال ، زمردو بيا هم نړيوال بازار ته لار پيدا کړې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه مهال یوه پولبندۍ کمپنۍ اوس هم شتون لري ، خو مالومه نه ده ، چې دغه کمپنۍ له محمدي او د افغانستان له نوي حکومت سره څه ډول اړیکي لري . اړینه ده وویل شي ، چې په افغانستان کې د زمردو کورنی (دننني) بازار اوس هم د پخوا په څېر خپلو دودونو ته دوام ورکوي ، او دغه دودونه د ولسمشر حامد کرزي د حکومت له هغو یا دغو وټندویو پرېکړو څخه په خپلواک ډول شتون لري . د زمردو بیې او نرخونه د ځانګیزو کسانو د شورا ، چې له افغان سوداګرو او ځایي چارواکیو له استازیو جوړه ده ، له خوا ټاکل کیږي . رانیوونکي ولایتي حکومت ته لس سلنه د مالیې په نامه ورکوي . تر هغو چې مالیه تحویل شوې نه وي ، ډبرې له دولتي ساتنځي څخه د باندې نه ایستل کیږي . محمدي نیت لري ، چې د خپل کار پولې نورې هم پراخې کړي . دی پلان لري ، چې د ۲۰۰۳ زکال په مني کې د افغانستان په تاریخ کې د قیمتي ډبرو لومړنی نندراتون په کابل کې جوړ کړي . داسې انتظار کیږي ، چې له ټولې نړۍ څخه به سوداګر دغه نندارتون ته ورشي او د هندوکش دغه قیمتي خزانه او غنا به وګوري . [...]

د خبر نېټه : ۲۰۰۲ / ۱۰ / ۱۲ او ۱۷ نېټې

د «یورا اسیا» نېټ اوبپاڼه ، نیوز ټکی ایران ټکی رو اوبپاڼه . (۵۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وتې جګړه

د قیمتي ډبرو زور

د مسکو د ځمکپوهنې د کشفیاتو دولتي پوهنتون استاد پروفیسر " ګیورګي پیلیپېنکو " ، چې پر ۱۹۸۰ یمو کلونو په کابل کې استاد وو ، وایي ، چې همدغه د پنجشېر زمرد ول ، چې ډګري بولندوی احمد شاه مسعود ته یې دا شونتیا ورکړه ، چې خپل اردو جوړ کړي ، او د هېواد په تر ټولو ډېرو اغېزمنو ځواکونو په کتار کې یې ودروي.

کنستانتین روژنوف، د ۲۰۰۴ ز کال د ډیسمبر ۱۲، پنجشنبه.

د بي بي سي راډیو د روسي څانګې اوبپاڼه. (۵۹)

د «پنجشېر زمري» په سوړه کې

[...] له مسعود سره شوروي پوځونو ۹ کاله جګړې کړې دي . [...] خو نن ورځ شوروي پوځي ټولګي د ده مېلمانه دي . تر دې ، چې ان د ده له ټټيې نه هم سړی کار اخیستلای شي ، چای څښلی شي ، د ده ورزشي تمرینوونکی کتلای شي .

شاوخوا کورونه دي ، " مسعودیان " خپل ژوند لري . ښځې نشته ، کله کله کومه یوه نیمه چېرته وړاندې د انسان تر نظر تېره شي . کورنی ژوند نشته : لکه څاروي ، کتمن ، یوم او داسې نور . ټول وسله وال دي ، لکه ټول چې نوکریوالان وي . وخت ناوخته له پنډغالي (کمپ) څخه له جنګیالانو ډک موټر راووزي او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې فکر لپاره دا سې کومو غټو مغزو ته هم اړیزه نشته ، چې سړی پوه شي ، چې دوی په سالنګ کې څه ډول کمین نیوه . د دوی د هغه مهال د کار پایلې اوس هم مالومې دي ؛ د دوی له خوا ویشتل شوې شوبلې ، زغره وال ګاډي او نور له منځه تللی تخنیک اوس هم د سړک غاړو ته نږدې ، د مړینې سړک ، د مرګ لارې ته نږدې پروت دی.

زه دا پوښتنه نه کوم ، چې دی خپل اردو په څه شي ساتي . احمد شاه د افغانستان یو تر ټولو ډېرو شتمنو کسانو څخه دی ، او کېدای شي ، چې د ټول منځني ختیځ یو له ډېرو شتمنو خلکو څخه وي. دی د قیمتي ډبرو د را ایستلو او له هغوی سره د ټولو تړلیو چارو خاوند دی. دی دغه قیمتي ډبرې د لوېدیځې اروپا هېوادو او امریکا متحده ایالاتو د زرګرۍ پر مخکښو کمپنیو پلوري. په دې کار سره دی زښتې ډېرې پیسې تر لاسه کوي. [...]

د «اګانیوک» مجله، ۱۹۹۲ ز کال. (۲۰)

هانزه او بالتیک

[...] زموږ په زمانه کې د ځاني (شخصي) اردو په لرلو سره هیڅوک هېښولای نه شي . هغوی نن ورځ په پراخه پیمانه کارېږي ، لکه د لاتیني امریکا د نښه یي توکیو سوداګر ، د برما ، میانما ، لاوس ، ټایلنډ زرین مثلث ځاني اردوګان لري . همدا راز په افغانستان کې د احمد شاه مسعود اردو هم د ځاني اردوګانو په شمېر کې راتلای شي. دی خپل دغه اردو د قیمتي ډبرو ، په تېره بیا د لاجوردو د را ایستلو او سوداګرۍ له برکته ساتي. [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښفګېني کيسېلېف

د «کومي. نارود» اوبپاڼه. (۲۱)

د غميو کسټ

د ياقوتو (لعلونو) ، زمردو او شنو ياقوتو يوه جوپه ، په دې ورځو کې د مسکو ښاري ځارندويو له اقتصادي جرمونو سره د مبارزې د ادارې کارکوونکيو له خوا په داسې حال کې ونيول شوه ، چې د دغې جوپې لېږدوونکي غوښتل ويې پلوري. دغه قيمتي ډبرې او غمي د افغانستان په خاوره کې له هغو کانونو څخه راايستل شوې ، چې له احمد شاه مسعود سره يې تړاو درلود.

د مسکوفسکي کامسومولېڅ ورځپاڼه خبر راکوي چې د دغو قيمتي ډبرو خاوند ۳۵ کلن تاجک دی ؛ اوپراتيفي کارکوونکيو دی تر تعقيب لاندې نيولی او هغه مهال يې ونيو ، کله چې يې غوښتل د خپلو قيمتي ډبرو دغې جوپې ته سوداګر پيدا کړي. له اقتصادي جرمونو سره د مبارزې کارکوونکيو ، د جنايتکارو قاچاقي سوداګرو په ښه (تر پوښښ لاندې) روسيې ته له راغليو کسانو سره پېژندګلوي وکړه. د دې لپاره چې هر څه سم او طبيعي وي ، نو يې د پلازمېنې د شمالي حوزې د زرګرۍ په يوه هټۍ کې د قيمتي ډبرو د پېرودلو لپاره له پلورونکيو سره د ليدنې کتنې مهال وټاکه. چارپوهان ، چې د زرګرانو او قيمتي ډبرو د رانيونکو رول يې لوباوه ، د ياقوتو او شنو ياقوتو ځلا ، پوره رنګ او سوچه توب ډېر هېښ کړل. له پلورونکي څخه پوښتنه وشوه ، چې دغه قيمتي ډبرې يې له کومه کړې ؟ هغه په ځواب کې له افغانانو سره پر اړيکو وياړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښرګند کړ. ده وویل ، چې دا ډول قیمتي ډبرې یوازې له هغو کانونو ښخه را ایستل کیږي ، چې د طالبانو د واکمنۍ پر مهال یې په احمد شاه مسعود پورې اړه درلوده.

تاجک ژمنه وکړه ، چې پر راتلونکي مهال به پر له پسې دا ډول قیمتي کاڼي راوړي. ده وویل ، چې کولای شي په کال کې د یو میلیون ډالرو په بیه قیمتي ډبرې راورسوي. ده د ډبرو پېرودونکو باندې دومره ډېر باور وکړ ، چې ان د دغو ډبرو د رالېږدولو لار یې هم ورته تشریح کړه ، چې دوی په څه ډول وکولای شول دغه ډبرې راوړي. مالومه شوه ، چې دوی قیمتي ډبرې په ویډیویي کسټ کې دننه پټې کړې وې. د کسټ په دننه کې ورته ځانګړی ځای جوړ شوی وو.

۲۹ / ۴ / ۲۰۰۵

د «ډبلیو. پي. ایس» اژانس او بپاڼه. (۲۲)

له پوتین او کرزي سره به ژوندی مسعود مرسته وکړي

د افغانستان د لنډمهاله اداري مشر حامد کرزی مسکو ته راورسېد. د روسیې د باندینیو چارو مرستیال وزیر " الېکساندر لوسیوکوف " پرون د دغه سفر وړاندوینه په دې ډول وکړه : " زموږ په تیاره ماضي (موخه یې پر افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد یرغل او په افغانستان کې د شوروي پوځونو شتون دی. ل) باندې اړیکي نه جوړیږي. اړینه ده زموږ ښه ماضي هم په یاد شي ، د هغو لسګونو کلونو همکاري او دوه اړخیز اړیکي ، چې د شلمې پېړۍ پر شلمو کلونو پیل او د اویایمو کلونو تر پایه یې پایینه درلوده. "

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی کرزی د روسیې پلازمېنې ته ماښام د یو ګڼ شمېره پلاوي په سر کې ، چې په تشکیل کې یې یو تر ټولو ډېر د پام وړ شخصیت احمد ضیاء مسعود هم شامل وو ، راورسېد . د نیم کال مخکې وژل شوي احمد شاه مسعود کشر ورور احمد ضیا مسعود به اوس په مسکو کې د افغانستان سفیر وي. دی **۴۵** کلن دی . دا دده لومړنۍ دیپلوماتیکه دنده ده . ضیا مسعود پخوا ډېر مهال په لندن کې تېراوه او هلته یې د افغان قیمتي ډبرو سوداګري کوله. د قیمتي ډبرو سوداګري د افغانستان د شمالي ټلوالې ، چې د ده ورور یې مشري کوله ، لپاره یوه له ډېرو لویو مالي سرچینو څخه وه. نوی سفیر په پرانسي (فرانسي) ژبه پوهیږي او ان روسي ژبه یې هم لږ لږ په یاد کې پاتې ده . روسي ژبه یې د کابل په پولیتخنیک انستیتوت کې د زده کړیالۍ پر کلونو زده کړې وه . [...]

ارکادي دوبنوف

د «ورېمیه نووستی» ورځپاڼه، د ۲۰۰۲ ز کال د مارچ ۱۲، ۴۲ ګڼه. (۲۳)

د کرزي لپاره ډانګورۍ

[...] افغانستان د قیمتي او توږل کېدونکیو ډبرو له پلوه ډېر شتمن دی : د افغانستان د سرسنګ په څېر لاجورد د فرعونانو په قبرونو او د " توري " په کېندنو کې موندل شوی وو . له دغو لاجوردو څخه جوړه شوې ګاڼه لوړترینه درجه لري. په پنجشېر کې د زمردو د را ایستنې ځای ، چې پر اویایمو زېږدي کلونو کشف شوی وو ، د نړۍ یو له لویو زمردي ځایونو څخه دی. دغه زمرد د ځرنګوالي (کیفیت) له پلوه هم د کولمبیا له نامتو زمردو څخه کم نه دي. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنجشېر زمرد د احمد شاه مسعود ، چې پنجشېر يې تر خاړنې لاندې وو ، لپاره يوه لويه او بنسټيزه مالي سرچينه وه . لکه څنګه چې ويل کيږي ، نږدې د ده د ټولو برياوو بنسټيز لامل همدغه زمرد ول . مسعود دا شونتيا درلوده ، چې په شوروي پلوه کابل کې جګپوړي ماموريـن په پيسو خپل کړي او د ده پر وړاندې له چمتو کېدونکيو عملياتو څخه مخکې له مخکې خبر شي . له کابل نه ختيځ لور ته د پېګماتيتو کان پيدا شو ، چې له لعلونو (ياقوتو) ، بيريلو ، او ډېرو کمپېښو قيمتي کاڼو سپودومينو او ګيدېنيتو نه ډېر شتمن وو . د مسکو د ځمکپوهنې د کشفياتو پوهنتون پروفيسر " ګيورګي پيليپېنکو " ، چې ډېر کلونه يې په افغانستان کې کار کړی ، مجلې ته په مرکه کې وويل ، ارزښتناکه داده ، چې د پيګماتيتو دغه سيمه د ليتيومو ، بيريليومو ، تنتاليومو او نيوبيومو ډېره شتمنه سرچينه ده . له دغو فلزاتو پرته اوسنۍ تکنالوجي نه شي کولای چې وده وکړي ، له الوتکې جوړولو نيولې تر اټومي انرجۍ پورې . نن ورځ په بازار کې يو کيلوګرام بيريليوم ۱۵۰ ډالره قيمت لري . د پروفيسر په وينا ، افغاني زېرمه يې څه د پاسه ۷۳۵۰۰ درې اويا زره پېنځه سوه ټنو ته رسيږي . دا په نړۍ کې د زېرمو په اړه تر ټولو لوی کشفي مالومات دي . [...]

بفګېني پاخوموف

۲۰۰۳ / ۴ / ۲۹ ، اوونيزه مجله ، ۲۷ ګڼه . (۲۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پياوړتيا زېرمه

[...] «يگر ولاديميرووېچ» د پنجشېر په دره کې عملياتو په اړه مفصل بيان وکړ ، هغه عمليات چې د ځلوېښتم اردو د بولندوي له خوا يې د ۱۹۸۴ ز کال د اپرېل له پيله د اگسټ تر پايه دوام درلود . د دغو عملياتو بنسټيزه دنده د نامتو ډگري بولندوی احمد شاه مسعود د بانډ ايستل او له منځه وړل وو . دی په پنجشېر کې واکمن وو ، ځواک يې درلود ، د قيمتي ډبرو د را ايستلو سيمه يې تر لاس لاندې وه ، پيسې يې هم درلودې . ده ان لا پر ۱۹۷۹ ز کال په پنجشېر کې ښه کلکه دفاعي سيمه جوړه کړه . له دغې سيمې څخه د ده جنگيالانو په ډېرې ښېړې او اوپراتيفي ډول پر افغان حکومتي او شوروي پوځونو بريدونه کول. [...]

ولاديمير گوندوسوف

د «دميتري سميرنوف» په نامه نړيوالې پروژې اوبپانه. (۲۵)

خاورو ته د مسعود سپارل د ده د وژنې پخلی کوي

[...] احمد شاه مسعود د خپل ځان پر شاوخوا طالب ضد شمالي ټلواله راټوله کړې ، چې اصلي شمزۍ يې له توکميز پلوه له تاجکو جوړه ده . د ده له مړينې وروسته د شمالي ټلوالې يووالی تر گواښ لاندې راغی. د طالب ضد ټلوالې په منځ کې به هرو مرو اختلافونه راپيدا شي ، اختلافونه هم د هغو مالي سرچينو پرسر ، چې د مسعود تر څارنې لاندې وې . مسعود د خپلو پلويانو لپاره په افغانستان کې د ژوند تر ټولو لوړه کچه سمبال کړې ده . ده د خپلې جگړې لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیسې په ټوله کې د زمردو او د بدخشان د لاجوردو له پلور څخه تر لاسه کولې. ده په اسانۍ سره د پرانسي کالج د پخوانیو اړیکو له لارې د افغاني قیمتي ډبرو لپاره پېرودونکي پیدا کړي ول. [...]

اولگه نیکوشکینه

د «کومېرسانت» ورځپاڼه، د ۲۰۰۱ / ۹ / ۱۷ نېټې (۲۲۹۸) ۱۲۸ گڼه. (۶۶)

د پنجشېر شپږم زمری

[...] د پنجشېر وټه هغه زمرد او لاجورد دي ، چې را ایستل کیږي. زرغونې او شنې ډبرې د مسعود لپاره ستراتېجیکي توکي ول. دغو قیمتي ډبرو ده ته دا شونتیا ورکړه ، چې پرله پسې او دایمي عاید ولري ، د دې لپاره چې وکولای شي وسله رانیسي او خپلو مجاهدینو ته ترې ښه معاشونه ورکړي. همدا راز " په سره کابل " کې جگپوړي مامورین پرې رانیسي. د دغو جگپوړیو مامورینو له برکته د پنجشېر خاوند له هغو عملیاتو مخکې له مخکې خبرېده ، چې د ده پرضد به چمتو کېدل. [...]

پاول بفداکیموف

د «سپېڅناز راسیي» خپرونه، د ۲۰۰۱ ز کال نوامبر، (۲۲) ۱۱ گڼه، برېښنایي بڼه. (۶۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

طالبان د همګټو هېوادو په پوله کې

د افغان پوځ محدود ټولګي د روسيې پولې ته نږدې شوي دي

طالبان بدخشان ته ننوتل

[...] د مسعود په خاوره [پنجشېر . ژ] کې د زمردو کانونه شتون لري ، چې په افغانستان کې يې په اړه ډېرې هيبتناکې کيسې خپرې دي . د لوېديځو کارپوهانو د ارزونو له مخې ، د زمردو صادرات مسعود ته په کال کې په سلګونه ميليونه ډالر عايد ورکوي . د تاجک ډګري بولندويانو د عايد بله لويه سرچينه د نېشه يي توکيو سوداګري ګڼل کيږي.

پېټر ګامېلين

د «کومېرسانت» ورځپاڼه، د ۱/۳/۱۹۹۷ ، نېټې (۱۲۰۴) ۲۲ ګڼه. (۲۸)

د شاه مسعود کانونه

پر احمد شاه مسعود باندې د برې نه موندلو راز يوازې په ښه جګړه کولو کې نه دی، بلکې د زمردو په کانونو کې هم دی.

(له پنجشېر څخه د «يتوګي» اونيزې مجلې د خبريال راپورتاژ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

قيمتي غرونه:

دلته لومړنی زمرد ۲۵ کاله پخوا په تصادفي ډول د محمد نګین په نامه یو سړي موندلی وو ، چې وروسته یې شاوخوا سیمه کېندلې وه ، نو یې د زمردي کانو یوه شپندل شوې کوټه موندلې وه . خلک وایي ، چې دی بیا میلیونر شو . د زمردو د سیمې جوړلو او را ایستلو ته د چمتو کولو کار لا هغه مهال پیل شوی وو ، مخکې له دې چې افغانستان د تل جګړه کوونکي دولت پر سمبول بدل شي ، یانې د داود د واکمنۍ پر مهال . پر راتلونکي لنډ مهال شوروي څمکپوهان دلته راغلل ، خو د دغو ځایونو کوټلی کشف سرته ونه رسېد ، ځکه چې څمکپوهان ولاړل او پر ځای یې شوروي سرتېري راغلل . جګړه پیل شوه .

زمرد د پنجشېر درې د خاوند احمد شاه لپاره یوه لویه او ارزښتناکه مرسته شوه . زمردو ده ته دا شونتیا ورکړه ، چې یو تلپاتې عاید ولري ، د دې لپاره چې وکولای شي وسله پرې رانیسي ، خپلو مجاهدینو ته ښه معاشونه ورکړي ، په شوروي پلوه کابل کې جګپوړي ماموران او افسران پرې رانیسي ، ځکه خو دی ډېری مهال له ټولو هغو عملیاتو څخه مخکې له مخکې خبرېده ، چې د ده پرضد به چمتو کېدل .

زمردو د پنجشېر نېستمنه دره چې افغان تاجکان پکې مېشت دي، پر مېني دولت [کوشني دولت . ژ] بدله کړه ، چې خپله وټه او نړیوال اړیکي یې درلودل . له شوروي اردو سره د جګړې پر مهال ، زمرد د غاښیو (کوتلونو) له لارې پاکستان ته تلل . مسعود له پاکستاني ، هندي ، اروپايي او امریکايي هغو کمپنیو سره اړیکي ټینګ کړي ، چې د زرګرۍ کارونه او معاملې کوي . د زمردو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د را ایستلو ځایونه د درې لپاره یو پوځي راز دی. نوي کانونه ډېر پټ ساتل کېدل. د دې لپاره چې له هوا څخه ونه لیدل شي ، ډېری مهال د زمردو د را ایستلو کارونه د شپې ترسره کېدل. شوروي بولندویانو څو واره هڅې وکړې ، چې په سیمه کې یې دیسانت ښکته کړي ، چې مجاهدین له قیمتې خزانې څخه لرې کړي ، خو دا کار یې ونه شو کړای.

د احمد شاه تر لاس لاندې خاوره یوازې په زمردو شتمنه نه ده. د افغانستان په شمال ، بدخشان کې لا نامتو افغاني لاجورد هم را ایستل کیږي. افغاني لاجورد ډېر ښه تېینګ شین رنګ لري ، چې د زرین رنګه پیریت بخري هم پکې وي ، او داسې ښکاري لکه په شنه هسک کې چې زرین ستوري ځلیږي . د لاجوردو صادرات هم عایدات ورکوي ، خو بهر ته د درغلۍ (جعلي) ډېرې ایستل ستونزمن کار دی: دا دومره قیمته نه دی ، لکه زمرد ، له پولې نه بهر لېږلو ته یې لېږدوونکي ډېر دي ، چې د څرمنې کوشنۍ کڅوړه ورسره وي. [...]

دا چې زمرد احمد شاه ته څومره عاید ورکوي ، څوک څه نه وایي ، دا یو راز دی. مسعود له پرانسۍ ورځپاڼې " لیبېراسون " سره په مرکه کې وویل ، چې " عایدات یې له طالبانو سره بریمنې جګړې لپاره بسنه کوي. " د عربي رسنیو د مالوماتو له مخې ، د پنجشېر زمری په کال کې تر شپېتو میلیونو ډالرو پورې عاید تر لاسه کوي. د نورو مالوماتو له مخې د ده عاید تر دې هم ډېر دی ، یانې څوسوو میلیونو ډالرو ته رسیږي. د دغو عایداتو لویه برخه پر جګړه لګیږي. پاکستاني رسنۍ وایي چې ، د طالبانو غورځنګ یوازې په دې کال کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسعود پرضد پر جگړه ییزو عملیاتو اتیا میلیونه ډالر لګولي. فکر نه کیږي ، چې د مسعود لګښتونه دې تر دې کم وي.

نن ورځ د زمردو کانونه د مجاهدینو د ځانګړیو وسله والو ډلو له خوا ساتل کیږي. دغو کانونو ته بهرنیان دومره نه ورپرېږدي. د مسعود مرستندوی ښاغلي داود پنجشېري وویل ، دا لومړی ځل دی ، چې یو روسي رسنوال ته د نوموړیو کانونو د لیدنې اجازه کارت ورکوي.

د خینج کلی د پنجشېر سیند پر غاړه دی ، شاوخوا ترې د زمردو کان لرونکي غرونه راتاو دي. د سیند پر غاړه یواځینی اوم (خام) سړک تېر شوی. نور " زمردي " کلي لکه اومرز ، سفي چیر ، دشت ریات ، چې نومونه یې د پنجشېر د هر کوشني هلک په یادو زده دي ، له مرکزي لارې څخه ګوښه پراته دي ، ځکه خو خینج د قیمتي صنعت منځی ګڼل کیږي. دلته د کانونو د چارو د کومپنۍ مشر ښاغلي نعمت الله ، چې د مسعود تر اداري لاندې کار کوي ، وویل چې ځینې کانونه پر کال تر شلو زرو کیراتو (قیراطو) پورې زمرد راکوي.

نعمت الله وایي ، چې دا قسمت دی. دی د خپلې کومپنۍ په ډېره غریبه کوټه کې پر غالۍ ناست دی. څوک سملاسي ډېرې ډېرې مومي ، خو یو بل څوک بیا بشپړ کال یا یو نیم کال کار کوي ، خو هیڅ هم لاس ته نه ورځي ... هر څه د الله پاک په رضا کیږي.

دا ډبرې په ټوله کې کوشنۍ دي ، خو بیا هم ، لکه څنګه چې د دې سیمې اوسېدونکو وویل ، کله کله سترې ډبرې هم پیدا کیږي. " یو سړي یوه قیمتي ډبره ومونده ، چې درې سوه کیراته وه. " د دې ځای د زمردو څرنګوالی ډېر لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی ، ځکه خو یې ډېر ښه پېږي . او سمهال د خینج پر شاوخوا ۱۱۰ یوسلو لس کانونه فعال دي ، چې نږدې ۱۵۰۰ یو زر او پېنځه سوه کسان پکې کار کوي.

په ځایي چایخانه [سماوات. ژ] کې موږ د [زمردي. ژ] ډېرو د څرنګوالي پر سر د ژوندي بحث شاهدان شو ، چې له کانه یې راوړې وې . هر څه پرته له شور ماشوره ، چې په دودیز ډول د سیمه ییزو بازارونو ځانګړنه ده ، ترسره کېدل . احساسېدل ، چې د معاملې ټول برخه وال له پخوا یو بل ښه پېژني . قیمتي ډبرې په عادي فلزي تالۍ (کاسه) کې راوړل شوې وې . کله چې زمرد په ځانګړې تله کې وتلل شول ، نو سوداګر سبحان الله په بې پروایي وویل : " دا د ډېرشو زرو ډالرو دي ".

د کانونو چارو په ریاست کې وویل شول ، چې د پنجشېر هر اوسېدونکی کولای شي ، د ځان لپاره یو کوشنی ځای غوره کړي ، د کرښې په ایستلو یا مېږویو پر ټک وهلو سره یې په ښنبه کړي ، ټاکلې اندازه پیسې تحویل کړي ، وروسته له دې کولای شي ، د زمردو د را ایستلو لپاره په هماغه خپل ځای کې پر کېندنو پیل وکړي . د ټولو را ایستل شویو زمردو په سلو کې لس سلنه باید د مسعود دوتر (دفتر) ته ورکړي . پاتې زمرد کولای شي ، چې د ځان لپاره وپلوري . د کانونو په کېندونکیو کې داسې کسان ډېر لږ دي ، چې له پولې نه بهر اړیکې ولري . په خینج کې ګڼ شمېر منځګړي سوداګر اوسي ، چې یو یې هم سبحان الله دی . دوی احمد شاه ته مالیه ورکوي . د مسعود له اجازې پرته یو زمرد هم بهر ته نه شي لېږدول کېدای . پخوا دا ډبرې ګاونډي پاکستان ته لېږدول کېدې . اوس چې پاکستان د طالبانو ملاتړ کوي ، په خینج کې د زرغونو ډبرو په بازار کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدلون راغلی ، ځکه چې مسعود پر اسلام اباد باندې د قیمتي ډبرو پلور بند کړ. اوس د دې ډبرو ټول کار و بار کوونکي ، د مسعود په ګډون ، نوي اړیکي او بهر ته د هغوی د لېږد نوې لارې لټوي. سبحان الله پر ما باندې د پوښتنو باران جوړ کړ ، همدا پوښتي ، چې په روسیه کې د زمردو نرخونه څه ډول دي.

د قیمتي ډبرو د کېندنو او پلور کاروبار کوونکي ډېری کسان چې پیسې وګټي ، بیا نو له هېواده بهر ته ځي. ډېری یې اوس په امریکا متحده ایالاتو ، لویه بریتانیا ، هالېنډ او نورو هېوادو کې ژوند کوي.

د خینج په سیمه کې د ژوند ځانګړتیاوې پر انسان اغېز ښندي . د کان یو کارکوونکي ماته سر ټکاوه او ویې ویل : " نه شم کولای ، چې واده وکړم. د افغانستان په نورو سیمو کې ولور څلور سوه ډالره دی ، خو دلته په خینج کې څو زرو ته رسیږي. !»

د زرغونو ډبرو د را ایستنې بې نظمه ډله ییز کار:

ګهیځ وختي په بازار کې کار له جوش او خروش سره پیلیږي. لنډمهاله کورونو او خېمو ته نږدې شور ماشور وي. دلته هاغه د ښکته په څېر زړه تنګې څېرې ، چې له بېکارۍ د خپل کور انګړ ته نږدې ناست وي ، نه لیدل کیږي.

ماته یوه نوي پېژند ګلوي عبدالرحیب ، چې یو مهال یې په مسکو کې د جراحۍ په څانګه کې زده کړې کړې وې ، په روسي ژبه وویل: " کله چې میلیونر شوم نو بیا امریکا ته ځم. " د ده د بریګاد (ډلې) ټول کان کېندونکې او کارګران دا ارمان لري ، چې ډېرې پیسې وګټې او له افغانستانه بهر ته ولاړ شي. درې کاله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږي چې عبدالرحیب دلته کار کوي. ما پوښتنه ترې وکړه: " په دې دریو کلونو کې دې ډېرې پیسې ګټلې؟" "تر اوسه مې دومره نه دي ګټلې.. "

دود او دستور دلته ډېر وچ او سخت دی. پخپله د کان کارګرانو کیسه وکړه، چې د ښه او ګټور ځای پر سر کوټلي ټکرونه او جګړې هم پېښیږي. ټولې موندل شوې ډېرې سملاسي ښکته لېږدول کیږي: " د دې لپاره، چې هغه د چا خبره د کوم چا زړه خاربنت ورته ونه کړي. دلته هر ډول پېښې پېښیږي..."

کار یې زښت ډېر دروند او سخت دی. کان کېندونکي د لویو ځټکونو په واسطه د غره په ډډه کې لومړی سوړه جوړوي، بیا په دغه سوړه کې ډینامیت ږدي او چاودوي یې. له چاودنې وروسته د ماتو شویو ډبرو ټوټې په کره ډول او پام سره ګوري، چې چېرته پکې زرغون پڅرکی ځلیږي او که نه. کارپوهان د کانې توکیو دا ډول را ایستنه د داړه ماری او بربریت طریقه بولي، ځکه چې چاودنې زمرد خرابوي او ټوټې کوي یې. خو دلته د قیمتي ډبرو د را ایستنې لپاره اوسمهاله (عصري) وسایل نشته. د بې خطرۍ او احتیاط کارۍ تخنیک تر ټولو ډېر لومړنی (ابتدایي) دی. [...]

مخکې له دې چې کان ته ورښکته شم، د ډلې مشر محمد سلیم زه دې ته اړ ایستلم، چې خپل سر پر افغاني دسمال وتړم، له سره یې راتاو کړم، خوله او پزه هم وتړم (مول ووهم). کان څه د پاسه ۸۰ اتیا متره ژور وو. که یو څوک یو ځلي دغه واټن په خاپوړو ووهي، بیا به زما پر حال هم پوه شي. دا له اره یوه ژوره سوړه وه، چې لاندې په تل کې یې د خاورو تپلي څراغ په رڼا سره څو کسانو هغه ډبرې په کره ډول کتلې، چې له چاودنې وروسته رالوېدلې او له غره څخه راجلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې وې. " شورويه ته بختور يې ، تا وکړای شول ، له نږدې يې ووينې ، چې زمرد څه ډول لاس ته راځي ! " د يوه په ورغوي کې څو زرغونې کوشنۍ ټوټې پرتې وې. لنډه دا چې ماته يې وويل ، چې دا دومره قيمت نه لري. [...]

ښفګېني پاخوموف

تالقان-پنجشېر-خينج

د «يتوګي» اوونيزه مجله، د **۱۹۹۹** ز کال د اکتوبر **۵**، **۴۰** (**۱۷۵**) ګڼه، **۴۵-۴۸** مخونه. (**۶۹**)

د مړينې سوداګر

[...] د ځينو مالوماتو له مخې، د شمالي ټلوالې مشر احمد شاه مسعود د وسلې رانيولو او ده ته د ور رسولو په بدل کې «ويکتور بوت» ته زمرد ورکول. [...]

نادېژدا بانچيک

د «واستوک او زاپد» اوبپاڼه ، **۲۰۰۸ / ۱۰ / ۳** ، (**۷۰**)

«ويکتور اناتولېويچ بوت» د وسلو او مړينې سوداګر

«ويکتور اناتولېويچ بوت» د **۱۹۶۷** ز کال د جنوري پر **۱۳** د تاجکستان په دوشنبې ښار کې زېږېدلی دی. دی [د وسلو . ژ] يو سوداګر او د روسيې تبعه دی . «بوت» په نيويارک کې د نياوتون (محکمې) له خوا د وسلې په ناقانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوداګرۍ ، د امریکا متحده ایالاتو د اتباعو په وژنه ، د کولمبیا د انقلابي وسله والو ځواکونو او د ولسي اردو د ملاتړ له لارې د توغندیو پر پلور او له دې لارې له ترهګرۍ نه د ملاتړ په تور تورن شوی دی. دی په رسنیو کې " د وسلو او مړینې سوداګر " په نامه یادیږي. د ۲۰۱۲ ز کال د اپریل پر ۵ د نیویارک فدرالي نیاوتون " بوت " پر ۲۵ کاله بند محکوم کړ.

"ویکتور بوت " په ښوونځي کې الماني ژبه زده کوله. وروسته یې د کازان په پوځي ښوونځي کې زده کړې وکړې. پر ۱۹۸۵ ز کال یې هڅه وکړه ، چې د مسکو د نړیوالو اړیکو په انستیتوت کې شامل شي ، خو ویې نه شو کړای. وروسته له دې پوځي خدمت ته جلب شو ، پوځي بېړنی خدمت یې په " زاکارپاتیا" کې ترسره کړ. پر ۱۹۸۷ ز کال له ترخیصېدو وروسته د شوروي اتحاد د دفاع وزارت په سره نښان لرونکي پوځي انستیتوت کې شامل شو. د دغه انستیتوت له پای ته رسولو وروسته یې پر ۱۹۸۹ - ۱۹۹۱ ز کلونو د " ویتېب " د پوځي هوايي ترانسپورت په غونډ کې د ژباړن په توګه دنده درلوده ؛ څو څو ځله یې د انګولا او نورو افریقايي هېوادو له پاسه الوتنیزې دندې ترسره کړې دي. پر ۱۹۸۹ – ۱۹۹۰ ز کلونو په موزمبیق کې د شوروي پوځي ماموریت ژباړن وو.

پر ۱۹۹۱ ز کال یې خپل لومړنی شرکت پرانیست او د هوايي سامان الاتو د پلور منځګړی وو. پر ۱۹۹۲ ز کال د سویلي افریقا جمهوریت ته ولاړ او هلته د توکیو په هوايي ترانسپورتي چارو کې بوخت شو. ده له ورځپاڼې سره په یوه مرکه کې په دې ټینګار کړی وو ، چې له ۱۹۹۳ ز کاله په عربي متحده اماراتو کې اوسېده ، خو " هیڅ مهال یې دا هڅه نه ده کړې ، چې له روسیې څخه بهر ته کډوال شي. "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده کمپنۍ د " شارجي " په هوايي ډګر کې د ګلونو ، کور سامان ، پوځي قانوني پېټيو ، همدا راز د پرانسي او بېلجمي سوله ساتو پوځیانو پر لېږدولو بوخته وه . پر ۱۹۹۲ ز کال يې مالېزيا ته روسۍ جګړه ييزې - يرغليزې الوتکې لېږدولې .

د ۱۹۹۰ يمو کلونو په نيمايي کې د لومړي ځل لپاره په رسنيو کې دا خبرونه خپاره شول ، چې " ويکتور بوت " د نورې سوداګرۍ په څنګ کې ، په ناقانونه توګه پر هغو هېوادو وسله پلوري ، چې نړيوال بنديز پرې لګېدلی دی . د وسلو د رانيونکو حکومتونو او چيريکي وسله والو ډلو په شمېر کې دا هېوادونه راغلي ول ، لکه افغانستان ، انګولا ، توګو ، رواندا ، لايبيريا ، سېراليون ، د طالبانو غورځنګ ، او القاعده . د دغو اټکلونو ښه دليل د الوتکو د پيلوټانو شاهدي وه ، چې هغه پېټۍ چې دوی به لېږداوه تل به په ډېرو کلکو صندوقونو کې خوندي شوی وو . په روسي رسنيو کې داسې اټکلونه څرګند بدل ، چې ښايي " بوت " د روسيې د وسلې جوړولو موسسې يو داسې پټ استازی وي ، چې وسله په خپل نامه پر بهرنيو هېوادو پلوري ، او ښايي چې دی د روسيې فدراسيون يو له ډېرو پټو راز لرونکيو کسانو څخه هم وي .

" بوت " پر ۱۹۹۵ ز کال د روسيې د هغې " يل - ۷۶ " ډوله الوتکې او د هغې د پرسونل د راخلاصولو په خبرو اترو کې برخه درلوده ، چې په افغانستان کې نيول شوې وه . [په دې اړه په دې کتاب کې د (له کندهاره تېښته) ليکنه کې مفصل بيان راغلی دی . ژ]

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر ۱۹۹۵-۱۹۹۸ ز کلونو یې له بېلجیم څخه خپله سوداګري کوله، خو لکه څنګه چې پر دې مهال د ده په اړه د حقوق ساتونکو اورګانونو له خوا پلټنې پیل شوې ، نو دی هم دې ته اړوت چې عربی متحده اماراتو ته ولاړ شي . د ده د هوایي کمپنۍ ، چې (Air Cess Liberia) نومیږي او د نړۍ په بېلابېلو هېوادو کې څه د پاسه ۵۰ الوتکې لري ، دوتر (دفتر) په عربي متحده امارتو کې دی.

" ویکتور بوت " د وسلې او مهماتو د ناقانونه سوداګرۍ او د ملګرو ملتو سازمان د بندیزونو د په پام کې نه نیولو په تړاو ، د ملګرو ملتو د امنیت شورا د ۲۰۰۰ ز کال ، د (Amnesty International) سازمان د ۲۰۰۵ او ۲۰۰۲ ز کلونو ، او د امریکا د متحده ایالاتو د بهرنیو چارو وزارت په رپوټونو کې یاد شوی دی.

د دې پر څنګ د " ویکتور بوت " کمپنۍ یا هم د ده تر څارنې لاندې کمپنۍ ، له ۲۰۰۳ ز کاله راهیسې په عراق کې امریکایي پوځیان له مادي پلوه سمبالول.

د ۲۰۱۱ ز کال په نوامبر کې ، په ترېپولي کې د لېبیا د کشف او بهرنۍ څارګرۍ په مرکزي دوتر کې داسې لاسوندونه موندل شوي ، چې په هغو کې پر ۲۰۰۳ ز کال د لېبیا له جګپوړیو مامورینو سره د " بوت " اړیکي بربنډوي.

نوموړی پخپله د نړۍ د ډېرو سرو (تودو) سیمو ته د وسلې د لېږدولو په اړه منښته (اعتراف) کوي ، خو د وسلې سوداګري ردوي. ده پخپله داسې څرګنده کړې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د هوا له لارې د انګولا ، کانګو ، برازيل او رواندا ، همدا راز په افغانستان کې د رباني حکومت ته هغه مهال، کله چې له طالبانو سره جګړه روانه وه، وسله لېږدولې ده. خو د وسلې د پېر او پلور کار مې نه دی کړی.

پر ۲۰۰۱ ز کال پر ده باندې د خلکو د شکونو د زياتېدو لامله " بوت " دې ته اړ وت ، چې له عربي متحده اماراتو څخه ووزي . پر ۲۰۰۲ ز کال بېلجيم له لوېديځو هېوادو څخه لومړنی هېواد وو ، چې دی يې د الماسو پر قاچاق او له ناقانونه لارې څخه د نږدې ۳۰۰ ميلونو ډالرو په تر لاسه کولو باندې تورن کړ او دی يې په نړيواله پلټنه کې اعلان کړ . نوموړی په داسې حال کې ، چې له نيول کېدو څخه ډارېده ، پر ۲۰۰۲ ز کال په روسيه کې مېشت شو ؛ هڅه يې کوله ، چې بهر ته ولاړ نه شي ، د خلکو پام ځانته راوا نه ړوي ، او د ده د مېرمنې په وينا ، له هوايي سوداګرۍ څخه يې لاس واخيست. د بلجيم هېواد له لوري د ده د تورنېدو په پام کې نيولو سره ، ملګرو ملتو پر ۲۰۰۲ ز کال له يو ځايه بل ځای ته د ده پر تګ راتګ بنديز ولګاوه ، او پر ۲۰۰۵ ز کال يې له امريکا متحده ايالاتو سره په ګډه دا غوښتنه وکړه ، چې بانکي حسابونه دې يې کنګل شي . همدا راز د هغو اشخاصو او کمپنيو ، چې له ده سره تړاوونه لري ، بانکي حسابونه دې هم کنګل شي. " بوت " وروسته دا خبره څرګنده کړې وه ، چې د ملګرو ملتو ټولنې له خوا د لګول شويو بنديزونو په پايله کې ده نږدې ۱۷ ميليونه ډالر له لاسه ورکړل.

د ۱۹۹۰ ز کلونو په پای کې د امريکا متحده ايالاتو حکومت د " ويکتور بوت " د کار پلټنه (تحقيق) اعلان کړه . پر ۲۰۰۲ ز کال د امريکا متحده ايالاتو ولسمشر کشر جارج بوش يو فرمان لاسليک کړ او د هغه په ترڅ کې يې د " بوت

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اکتیفونه کنګل اعلان کړل، ځکه چې د ده کار او کارندتیا د کانګو په دموکراتیک جمهوریت کې د امریکا متحده ایالاتو د بهرني سیاست پلي کېدو ته ګواښ پېښاوه.

پر ۲۰۰۸ ز کال د امریکا متحده ایالاتو له نښه یې توکیو سره د مبارزې د ادارې کارکوونکیو د کولمبیایي پاڅونوالو په نامه " بوت " په چل سره بانکوک ته وروغوښت ، په دې مانا چې دوی غواړي له " بوت " سره ، دوی ته د نوې وسلې د ورکولو په برخه کې یوه معامله وکړي. دوی د " بوت " د نومبدلو لپاره کومه ټایپي ثبتونه هم کړې وه ، چې وروسته یې بیا د امریکا متحده ایالاتو په نیاوتون (نیاوځي ، محکمه) کې د یو ثبوت په توګه خدمت وکړ. د ۲۰۰۸ ز کال د مارچ پر ۶ " بوت " د «Sofitel Silom Road» په نامه مېلمستون کې د تایلېنډ څارندویو له خوا ونیول شو . د ده د نیولو امرلیک د تایلېنډ د نیاوتون له خو ورکړ شوی وو . په هغه کې دی له کولمبیایي ترهګرو سره د مرستې په نامه تورن شوی وو ، هغه کولمبیایي ترهګر ، چې له اره امریکایي څارګران ول ، خو ځانونه یې " بوت " ته د کولمبیایانو په نامه وروپېژندلي ول.

په تایلېنډ کې له " ویکتور بوت " سره " اندری اېندریو سمولیان " ، چې د لویې بریتانیا تبعه وو ، هم یو ځای ونیول شو ، خو وروسته بیا خوشي کړای شو . داسې ښکاري ، چې د بریتانیا دغه تبعه د ده مرستندوی وو . اټکل کیږي ، چې " سمولیان " په دغه وخت کې له امریکایي ځانګړیو خدمتونو سره همکاري درلوده ، چې د دوی او " بوت " تر منځ خبرو اترو کې منځګړی وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۲۰۰۹ ز کال د اګست پر ۱۱ د تایلېنډ نیاوتون ونه غوښتل ، چې "بوت" له خپل هېواد څخه بهر کړي. لامل يې دا وو ، چې د ده ګناه دومره نه وه چې له هېواده پرې بهر و ایستل شي. بله خبره دا چې نیاوتون څرګنده کړه ، هغه کولمبیایي سخت دریځه سازمان ، چې د تورلګوونکو د تعبیر له مخې "بوت" پرې وسله پلورله ، هغه په اصل کې ترهګریز سازمان نه ، بلکې سیاسي سازمان دی. د امریکا متحده ایالاتو د بهرنیو چارو وزارت د ۲۰۰۱ ز کال پرېکړې سره سم دغه هېواد او وروسته اروپايي ټولنې د خپلې پرېکړې له مخې په دې ټینګار کاوه چې دغه سازمان دې د ترهګریزو سازمانونو په نوملړ کې ونیول شي ، خو د هماغه کال د سیپټمبر پر ۲ د بانکوک جنايي نیاوتون ونه غوښتل ، چې په ضمانت سره يې خوشي کړي.

د ۲۰۱۰ ز کال د فبرورۍ پر ۱۷ ، د نیویارک څارنوالۍ ، د دوو الوتکو په تړاو "بوت" بیا تورن کړ. دغه دوې الوتکې ، چې په امریکا متحده ایالاتو کې وې ، "بوت" غوښتل له خپل امریکايي ملګري " ریچارډ چیچاکلي " سره په ګډه رانیسي.

د ۲۰۱۰ ز کال د اګست پر ۲۰ ، د تایلېنډ د تمیز نیاوتون ، د تایلېنډ څارنوالۍ د غوښتنپاڼې په ځواب کې بیا هم امر وکړ ، چې د امریکا متحده ایالاتو چارواکیو ته مثبت ځواب ورکړي او له هېواد څخه يې د "بوت" د ایستلو امر ورکړي. د نیاوتون ددغې پرېکړې په ځواب کې ، د "بوت" د مدافع وکیل له خوا پروټیسټ څرګند شو او له دې وروسته څه مهال نورو نیاوتوني پروسو ونیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

. د نوامبر په نیمایي کې د تایلېنډ چارواکیو وروستۍ پرېکړه وکړه ، چې " ویکتور بوت " امریکا متحده ایالاتو ته وسپاري.

د ۲۰۱۰ ز کال د نوامبر پر ۱۷ سهار هغه الوتکه ، چې " بوت " پکې سپور وو ، د امریکا متحده ایالاتو د " ستیورات " د پوځي هوايي اډې په هوايي ډګر کې راښکته شوه . " بوت " د " منهېتن " نیاوتون ته په زغره وال ګاډي کې ولېږدول شو ، چې د یو کاروان په منځ کې روان وو . [...]

لنډه دا چې د ۲۰۱۱ ز کال د نوامبر پر ۲ د نیاوتون له خوا د امریکایي وګړیو په وژنه ، د امریکایي رسمي چارواکیو د وژنې په هڅه ، د توغندیو په پلور ، د کولمبیایي وسله والو ډلو له لارې د ترهګرۍ پر ملاتړ تورن شو .

د ۲۰۱۲ ز کال د اپرېل پر **۵** " ویکتور بوت " د نیویارک فدرالي نیاوتون له خوا پر **۲۵** کاله بند محکوم شو . د حکم تر اعلانولو وروسته " بوت " د " بروکلین " بندیخانې ته ولېږدول شو .

د روسیې د بهرنیو چارو وزارت د امریکایی نیاوتون د پرېکړې پرضد سخته نیوکه وکړه او ویې ویل ، چې د " بوت " پر ضد دا دوسیه یوه سیاسي او پرمایشي جوړه شوې لوبه ده. وزارت ویلي ، چې دوی به روسیې ته د " بوت " د راستنولو په برخه کې هر ډول ګامونه پورته کړي. [...]

د ۲۰۱۲ ز کال په مي میاشت کې د امریکا متحده ایالاتو د بندیخانو فدرالي بیورو یوه پرېکړه وکړه ، چې د هغې له مخې به " ویکتور بوت " د بند موده ، د کولورادو ایالت د " فلورېنس " ښار په لا سخته بندیخانه کې تېروي. [...]

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسی بربښنايي پوهنغونډ . (۷۱)

د ژباړن يادونه : د «ويکتور بوت» په اړه له دې ليکنې څخه ، چې له روسي بربښنايي پوهنغونډ څخه رااخيستل شوې ، داسې ښکاري چې ځينې خبرې ناويلې پاتې دي . د ده د وسلې د سوداګرۍ ، په تېره بيا په افغانستان کې د شمالي ټلوالې او احمد شاه مسعود سره د وسلې او مهماتو د معاملو اړخونه پکې دومره نه دي بربنډ شوي او په لوی لاس پټ ساتل شوي ، خو زموږ لپاره همدا هم بسنه کوي ، چې ده پخپله منښته کړې ، چې د افغانستان د رباني - مسعود حکومت ته يې وسله او مهمات لېږدول . د دې کتاب په هغه ليکنه کې چې په کندهار کې د طالبانو له خوا پر ۱۹۹۵ ز کال نيول شوې روسۍ الوتکې او له کندهاره د روسي پيلوټانو د تېښتې په اړه ده ، همدا راز په دې کتاب کې له روسي رسنوال سره په يوه مرکه کې د مسعود له څرګندونو ښه مالومېږي ، چې ده ته همدغه " بوت " وسله ورکوله ، مانا دا چې روسيې ده ته وسله ورکوله . اړينه ده وويل شي ، چې په کندهار کې د هماغې نيول شوې روسۍ الوتکې چلوونکې ډلې له منښتې داسې راڅرګنديږي، چې " ويکتور بوت " د روسۍ مافيا سړی دی . بله خبره دا چې ، په همدې کتاب کې د راټولو شويو لاسوندونو پر بنسټ ، پر ۱۹۹۸ زېږدي کال احمد شاه مسعود پخپله په يوه مرکه کې دا منښته (اعتراف) کړې وه ، چې روسۍ مافيا ده ته وسله او مهمات ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخځونه

1. http://ru.wikipedia.org/wiki/Ахмад_Шах_Масуд
2. http://www.vdv345polk.ru/article.pl?id=444
3. http://www.vdv345polk.ru/article.pl?id=444
4. http://www.kurginyan.ru/publ.shtml?cmd=sch&cat=493&vip=13
5. http://www.continent.kz/1999/04/22.html
6. http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=230030
7. http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=157383&print=true
8. http://www.ng.ru/politics/2000-10-27/1_sindrom.html
9. http://www.vremya.ru/2000/156/5/2780.html
10. http://www.vremya.ru/2000/161/5/3100.html
11. http://www.asia-times.ru/countries/china/rus_china_talibs1.htm
12. http://world.ng.ru/

(c) ketabton.com: The Digital Library

13. http://refugee.memo.ru/For_ALL/COUNTRY.NSF/320becbe0eb62a7ac3256b230053f6be/c6acf69a74b2c597c3256af6002c3b7d!OpenDocument

14. http://kp.ru/daily/22630/12072/

15. http://www.specnaz.ru/archive/11_2001/26.htm

16. http://ru.wikipedia.org/wiki/Захват_самолёта_Ил-76_3_августа_1995_года

17. http://www.argumenti.ru/publications/1308

18. http://www.warlib.ru/index.php?id=000064

19. http://www.afganwar-kino.com/index.php/Geroi-proekta/Ruslan-Aushev.html

20. http://www.ng.ru/world/2001-09-14/1_target.html

21. http://www.agentura.ru/dossier/afghanistan/people/masud/

22. http://www.profile.ru/items/?item=6075

23. http://www.2000.net.ua/print?a=%2Fpaper%2F47427

24. http://i-r-p.ru/page/stream-event/index-7543.html

25. http://top.rbc.ru/politics/18/03/2002/47914.shtml

(c) ketabton.com: The Digital Library

26. http://politkovskaya.novayagazeta.ru/pub/2002/2002-31.shtml

27. http://www.monolithdigest.ru/article_Ochirov_9.html

28. http://religion.ng.ru/printed/88647

29. http://rudocs.exdat.com/docs/index-264393.html#8558121

30. http://www.chekist.ru/article/2564

31. http://forum-msk.org/material/power/759995.html

32. http://www.rossia3.ru/politics/foreign/afganvchera

33. http://www.ishimbay.ru/engine/print.php?newsid=622&news_page=1

34. http://www.itogi.ru/archive/2001/48/109056.html

35. http://ru.wikipedia.org/wiki/Пандшерская_операция

36. http://www.forrum.ru/lofiversion/index.php?t13472.html

37. http://www.nikkolom.ru/article/news_itogi_7_14_09_01.htm

38. http://www.igstab.ru/materials/black/Carfagen2.htm

39. http://www.rubezh.eu/Zeitung/2009/03/06.htm

(c) ketabton.com: The Digital Library

40. http://news.iran.ru/news/2750/

41. http://www.fergananews.com/article.php?id=7081

42. http://www.evro-service.com/files/prik_n_4/p0663.htm

43. http://www.slavmir.ru/arhiv00/smil024.htm

44. http://www.7days.ru/w3s.nsf/Archive/2000_198_crime_text_ukolov1.html

45. http://www.specnaz.ru/archive/10.2000/11.htm

46. http://www.babouchka.net/old.kavkazcenter.com/news/2001/07/09/news1.htm

47. http://www.apn.ru/news/print15212.htm

48. http://www.pravda.info/kompromat/1203.html

49. http://www.polemics.ru/articles/?articleID=4610&hideText=0&itemPage=1

50. http://belta.by/7days.nsf

51. http://exlibris.ng.ru/koncep/2005-04-07/6_drug.html

52. http://mark-edge.ucoz.ru/blog/2009-10-02-6

53. http://www.apn-spb.ru/publications/article6678.htm

(c) ketabton.com: The Digital Library

54. http://www.mk.ru/editions/daily/article/2001/09/17/104110-poslednee-intervyu-masuda.html

55. http://artofwar.ru/m/moskalenko_l_g/text_0060.shtml/

56. http://www.gazeta.ru/2001/11/19/benladenpote.shtml

57. http://www.ferghana.ru/article.php?id=182

58. http://news.iran.ru/news/8734/

59. http://news.bbc.co.uk/hi/russian/russia/newsid_4083000/4083855.stm

60. http://www.ogoniok.com/archive/1996/4478/47-18-23/

61. http://commi.narod.ru/txt/ek/108.htm

62. http://www.wps.ru/ru/pp/happy_russia/2005/04/29.html

63. http://www.vremya.ru/print/20575.html

64. http://supernew.ej.ru/067/world/02/index.html

65. http://army.lv/ru/Zapas-prochnosti/92/4534

66. http://kommersant.ru/doc/283028

67. http://www.specnaz.ru/archive/11_2001/index.htm

68. http://www.kommersant.ru/doc/173550/print

(c) ketabton.com: The Digital Library

69. Евгений Пахомов, еженедельный журнал Итоги, 5 октября, 1999 года, номер 40 (175) , стр. 45-48

70. http://www.westeast.us/11/article/2304.html

71. http://ru.wikipedia.org/wiki/Бут,_Виктор_Анатольевич

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځورونه

د نوي یموزېږدي کلونو په نیمایي کې د روسیې د پخواني هېوادمشر باریس یلڅین (۱۹۳۱–۲۰۰۷) د واکمنۍ پر مهال پخپله د ده مرستندوی «یوري میخایلوویچ باتورین» احمد شاه مسعود ته ورلېږل شوی وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«یوري میخایلوویچ باتورین» پر (۱۹۹۳–۱۹۹۸) ز کلونو د روسیې د ولسمشر «باریس نیکولایویچ یلڅین» مرستندوی وو . د نوي یمو زیږدي کلونو په نیمایي کې (د ۱۹۹۲ ز کال پر شاوخوا) احمد شاه مسعود ته ورلیږل شوی، له هغه سره یې پټه لیدنه کتنه کړې، د پوځي او سیاسي مرستې ژمنې یې ورسره کړې وې . مسعود پخپله د دغې لیدنې کتنې په اړه په یوه مرکه کې اعتراف کړی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود او د روسي ځارګرۍ (کې.جي.بي) ډګروال رينات تيمېرووېچ امينوف، د ۱۹۹۸ زکال د جولای مياشت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود او روسی رسنوال «الېکساندر کنیازېف»، چې همهال د روسیې د کشف او پوځي ځارګرۍ کارمند وو. کنیازېف په یوه مرکه کې ویلي چې ده له مسعود سره ښه پېژند ګلوي درلوده، ډېر ځلي یې ورسره لیدنې کتنې کړې، په سفرونو کې او ان په جبهه کې هم ورسره ملګری وو. دا عکس پر ۱۹۹۸ ز کال په تخار ولایت کې اخیستل شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

احمد شاه مسعود ، امرالله صالح او روسی پوځي ثارگر «الېکساندر کنيازېف».
د ۱۹۹۸ ز کال د اپرېل مياشت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمد شاه مسعود او روسي پوځي څارګر «الېکساندر کنيازېف» يو بل ګډ انځور. ۱۹۹۹ز کال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسيې د کشف او پوځي څارګرۍ کارمند «الېکساندر کنيازېف» او د شمالي ټلولي يو بولندوی انجنير محمد عمر تالقانو ته نږدې په جبهه کې، د ۱۹۹۸ ز کال دوبی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ښۍ نه کیڼې خواته: د احمد شاه مسعود نږدې ملګری محمد داود داود، انجنیر محمد عمر او روسی پوځي څارګر «الېکساندر کنیازېف».

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال «والېنتین یوانوویچ وارېنیکوف» (۱۹۲۳-۲۰۰۹ ز کلونه) یو له هغو جګپوړو شوروي او روسي جنرالانو څخه وو چې له مسعود څخه د شخصیت جوړولو، له مصنوعي لویولو او له هغه سره د پټو اړیکو لرلو ته ډېر لېوال وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنرال «وارېنیکوف» پر ۲۰۰۸ ز کال له څو نورو کسانو سره کابل ته یو سفر وکړ. د دغه سفر په ترځ کې یې له برهان الدین رباني، محمد فهیم قسیم، عبدالله عبدالله، او د مسعود له ورور ضیا مسعود سره وکتل. همدا راز پنجشېر ته ولاړ او هلته یې د مسعود ارامځای هم وکوت. په دې عکس کې جنرال «وارېنیکوف» له خپلو څو نورو ملګرو سره لیدل کیږي چې لاس پر سینه د مسعود درناوی کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روسی جنرال وارېنیکوف په کابل کې له عبدالله عبدالله سره، ۲۰۰۸ ز کال. دی د مسعود تر عکس لاندې عکس اخیستل د ځان لپاره یو ویاړ بولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارشال «یگر دمیتریویچ سېرگېيف» (۱۹۳۸–۲۰۰۶) ، چې پر (۱۹۹۷ – ۲۰۰۱) ز کلونو د روسیې د دفاع وزیر وو ، د تاجکستان په پلازمېنه دوشنبه کې یې څو ځلي له احمد شاه مسعود سره پټې لیدنې کتنې کړې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسیې د بل هېوادمشر ولادیمیر پوتین د واکمنۍ پر مهال له مسعود سره د پوځي او سیاسي مرستې لړۍ نه یوازې چې ادامه ومونده، بلکې لا پیاوړې هم شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شوروي اتحاد د سمندري پوځ ډگروال «باريس فيودوروويچ برېمبنکو» په ۱۹۸۹ ز کال، چې کله شوروي پوځونه له افغانستانه وتل، نو دی مسعود ته ورلېږل شوی وو او له هغه سره يې داسې هوکړه کړې وه چې د شوروي پوځونو د وتلو پر مهال به پر شوروي پوځونو بريدونه نه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې د روسيې سفير «ميخاييل الېکسېيويچ کوناروفسکي» (د ۱۹۴۴ ز کال زوکړه)، د روسانو لپاره په افغانستان کې د تر ټولو ستر او پټ ملګري مسعود قبر ته ګلان ږدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

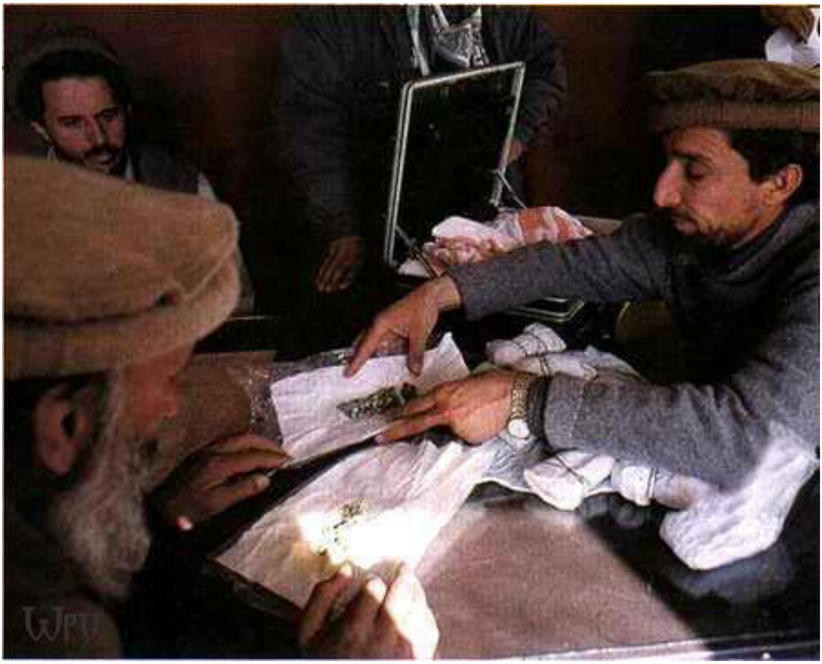

احمد شاه مسعود د پنجشېر زمردو ، چې د هېواد ملي شتمني ده، د را ایستلو او سوداګرۍ له لارې په کال کې په سوونو میلیونه ډالر تر لاسه کول. د قیمتي ډبرو سوداګري د کورنۍ جګړې د ادامې لپاره یوه ډاډمنه سرچینه وه. ځینې روسي سرچینې لیکي چې مسعود په افغانستان کې تر ټولو ډېر شتمن کس وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مصنوعي ډول له مسعود نه د شخصيت جوړولو هڅې، (کارتون).

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library